

Tartu Riiklik Ülikool
Üldise ajaloo kateeder

M. Usov

Agraarsed ümberkorraldused
Hiina Rahvabariügis
kuni a. 1957

Diplomitöö

Tartu 1964

Sisese juhatus

Rükliku sõltumatus saavutatud noorte Aasia, Aafrika ja Lääne-Ameerika maade rahvaste kes on pinn ja raske võitlus oma majanduslike ja poliitilise iseseisvuse kindlustamise eest. Rükliku sõltumatus saavutamine on sellisel teel vaid esimene etapp demokraatia ja sotsiaalse progressi poole. Ei saa kindlustada poliitilist sõltumatust ilma iseseisva majanduseta; edukas majanduslik areng on võimatu agaraarimisuse radikaalse lahendamise, talupoegade masside huvide ning feodaalsete jäännuste likvideerimiseta. Feodaalsed alussambad võivad kokku variseda ainult ülddemokraatlikus liikumises surve. Ainult sügavad agaraarimise ümberkujundused ja laialdane talurahvalikumine võivad minema pühkida tootlike jõudude arengut aheldavad uskaja jäännused...¹

Ülesanded, mis keerkivad uute sõltumatute riikide ette on vastastikusel seosel ja esimesel liigil sellis ülesannete reas on agaraarimisuse lahendamine.²

Selle teesi õigsust on kinnitanud ajalugu. Peale Suurt Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni võitu Venemaal, Nõukogude valitsuse esimeste dokumentide sees oli maadest, millelta poluks suudetud kindlustada proletariaadi ja talurahva liitu. NLRP Programmis öeldakse: „NSVLiude kogemused on tõestanud, et oma ajaloolise missiooni - uue ühiskonna loomise miniooni - võib töölisklass

¹ Nõukogude Liidu kommunistlik Partei Programm, Tallinn, 1961, lk. 42

² Аграрный вопрос и национально-освободительное движение. стр.

A. M. Рязанцева, Москва, 1963. Введение. Купарана lk. 4.

täida vaid kindlas lühelus mitteproletaarlastest töötavate hulnaga,
elluviigi talurahvaga.³

Agraarküsimuse revolutsioonilise lahendamise teele tõukas talu-
poegi imperialistlik rõhumine, feodaalne eksploaterimine, maapundus,
oigastav rent jne. Need faktorid moodustavad ja moodustavad
mitte ainult agraarküsimuse majandusliku ja sotsiaalse aluse,
vaid on ka seda rõhutatud talupoegade revolutsiooniliseuse põhju-
sena. Välismaise kapitali üle ja feodaalne eksploaterimine lin-
gised kodanlik-demokraatliku revolutsiooni imperialismi- ja
feodalismivastase iseloomu, mille põhiliseks sisuks on agraar-
küsimus. Tulub aga arvestada seda, et kodanlik-demokraatlikud revo-
lutsioonid oma agraarküsimusega toimuvad peale Oktoobrirevolutsiooni
võidu Venemaal, mil oli võimalik toetuda agraarreformi läbivõtmise
NSV Lühel kogemustele ja abile. Revolutsioon omandas sellega uut
tüüpi kodanlik-demokraatliku revolutsiooni - rahvarivolutsiooni
iseloomu, mille erinevus on selles, et ta toimub proletariaadi juh-
timisel, kes tegutses lühelus talurahvaga ning ühendab kõik demo-
kraatlikud elemendid maal imperialismi ja feodalismi vastu-
ress rindes. Selle rinde liikumapanevaks jõuks on tööliised ja
talupojad.⁴

Üheks ilmetamaks rahvarivolutsiooni võidu näitena imperialis-
mi üledmisi 5 etapist oli Hiina revolutsiooni võit. Aastakümneid
kestnud võitlus sisemaise reaktsiooni vastu, keda toetasid välis-
maised imperialistlikud rüügid, lõppes 1949.a. Hiina Kommunist-
liku Partei poolt juhitud rahvamassi võiduga ja Hiina Rahva-
vabariigi väljakuulutamisega.

3 Nam kui 2000 aastat tagasi said Hiina põllumajanduses

3 NLP Programm, lk. 17

4 2. toharib, Tšugurov. Arpanne nreodrazobanue 6 napozno- demokramu-
rekkun ampahan Azun. Moskva, 1957, lk. 4

valitavast feodaalsuhted, mis hilisemal perioodil said uute tootmis-
suhete arengu taustajaks. Selle tulemusena oli see, et Kõna enne
rahvarevolutsiooni võitu oli mahajäänud agraarmaa, kus mõisnikud
ja rüütelid, moodustades alla 10% elanikkonnast, valdasid see-
juures 70-80% kogu külvipinnast. See võimaldas talurahva-
masside ekspluateerimist, kus moodustasid 90% maaelanikkonnast
ja valdasid ainult 20-30% põllumaast.⁵

Kuni 1921. a., mil loodi HKP, püüdis talupoegadele partei,
kus oleks juhtinud nende võitlust vaniste agraarsuhete ümberkorra-
damise eest. Olenus muutus, kui 1921. a. loodi HKP, mis oli
Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni võidu otseselt mõjuts
Kõnale. HKP reedis oma eesmärgiks korraldada ümber maad
valitavad agraarsuhted. Kommunistid said esimestes töölis-
teeris rahvamasside huvi kaitsejaks. Ainult lüüdis tööliklassi-
ga sai talupoegad vää lõpuni oma sajarahide pinnale võitluse
maa eest. Ükski teine klass polnud tõeliselt huvitatud talu-
poegade nõudmistest rahuldamisest. Kompredoorne kodanlus,
kus oli suhted välismaiste imperialistidega, omas tihedaid
sidemeid ka küla feodaalsuhte jõudeedega. Talupoegade võit-
lust ei saanud juhtida ka rahvusliku kodanluse oma poliitilise
ja majandusliku nõrku tõttu. Ainult tööliklassi partei võis
olla selline jõu, kelle ümber koondusid talupoegade massid
võitluses oma õiguste eest. Selle kohta kirjutab Mao Ze-dong:
„Kõnas pole sellist partiid, milline esindaks täielikult talupo-
egade huvi. Rahvusliku kodanluse partei ei oma radikaalset agra-
arprogrammi. Selle tõttu ainult HKP, töötades väe ja väe-
liku radikaalset agraarprogrammi, võitles tõeliselt talupoegade
huvi eest ja võitis sellega talupoegade laiad massid enda
5 „Jipabga“, 31. märts 1950. r.

poole suure lüllana, sai talupoegade ja kõigi revolutsiooniliste jõudude juhiks.⁶ Oma agraarpoliitika töötasid Hiina kommunistid välja marksistlik-leninliku revolutsiooniteoreetiliste printsiipide alusel, määrasid kindlaks, et revolutsiooni esmasena ülesandeks on võitlus imperialistide ja feodaalide võimukukutamise eest maal. HKP rõhutas, et imperialistide ja feodaalide vastase võitluse põhilises sisus on võitlus maa eest. Sisuliselt on kodanlik-demokraatlik revolutsioon talupoegade revolutsioon, selle tõttu oligi Hiina proletariaadi ülesandeks kodanlik-demokraatlikus revolutsioonis juhtida talupoegade võitlust.⁷

Suurt tähtsust kodusõjas, võitluses imperialismi ja feodalismi vastu omas rahva jõudude konsolideerumisel HKP agraarpoliitika. HKP agraarpoliitika omas suurt tähtsust rahvusliku revolutsiooni lõpuleviimises. Mao Ze-dong, iseloomustades Hiina revolutsiooni 2 ülesannet ja agraarseie ümberkorralduste ora selles, kirjutas: „Ühest küljest seisab ülesanne rahvusliku revolutsiooni lõpuleviimises, mis on suunatud välismaise imperialismi eeskukutamisele, teisest küljest on demokraatliku revolutsiooni läbiviimine suunatud feodaalmõisnike eeskukutamisele siinmaal, kusjuures tähtsaimaks reist kahest ülesandest on rahvuslik revolutsioon, mis on suunatud imperialismi kukutamisele.

Mõlemad suunad Hiina revolutsiooni ülesanded on tihedalt seotud. Kui ei kukutata imperialismi, siis ei ole võimalik hävitada ka feodaalmõisnike klassi ülemvõimu, (kuna) imperialism on selline maailma jõud, mis toetab mõisnike. Teisest küljest, kui ei aidata talupoegadel kukutada feodaalmõis-

6 Mao 433-99h, O koarunõunoonu nrahumenembe, 43pakkhu nrouzbequnna, 4. dookba. 1953, lk. 535-536

7. Dersoun 1, 13ennuu nerenenn 6 Kumaieuo qepuh, dookba, 1957, lk. 22

nike klassi, s^{is} ei õnnestu leua Kiina revolutsiooni võim-
 sat armud ja kukutada imperialismi, (Kiina) ^{sest} fodaalmõisnikud
 on imperialismi peamine sotsiaalne tugi Kiinas võimustumisel,
 talupojad on aga Kiina revolutsiooni peamine armee.⁴⁹

Kodusõja käigus kujunes lõplikult välja HKP agraar-
 sete ümberkorralduste programm, mida hakati võtma ellu
 1950.a. Rida ühiseid jooni varajasesmal perioodil HKP poolt
 vastuvõetud agraarprogrammidega, eriti aga 1947.a. maanadu-
 sega, näitavad, et 1950.a. 28. juulil vastu võetud „Seadus
 agraarreformist“ oli ulhvatete loogiliseks jätkuks.

Peale agraarreformi elluvõtmist seisis Kiina talupoegkond
 talurahmel. Tal tuli otsustada, kas valida kapitalistlik
 või mitterkapitalistlik arengutee. HKP juhtimisel valis Kiina
 talupoegkond tee sotsialismile. „Sotsialistliku ühiskitustöö käigus,
 mis on pärast revolutsiooni võitu võtnud laia ulatuse, jääb
 põllumajandus tööstuse arendamise aluseks ja industrialiseeri-
 mise protsessis omavad 500 miljonit talupoega endiselt era-
 kordselt tähtsat kohta.“⁵⁰ Sotsialistliku industrialiseerimist ei
 saa teostada olusorras, kus külas valitseb tootmise anarhia
 üksintalupidamiste näol. Sellene, et edulevalt teostada maa in-
 dustrialiseerimist, tuli mahajäänud vähetalupidamine suunata
 ka sotsialismi teele. Partei juhtimisel oli rahvas juba määratud
 kindlale tee, mida mööda põllumajandus pidi edasi arenema.
 Selline oli tee sotsialismile - põllumajanduse kollektiviseerimisele.

Kollektiviseerimine toimus HKP järk-järgult, madalamalt
 astmelt kõrgemale - ajutiselt vastastikuse abistamise tööbriga-
 adidelt kõrgema astme kooperatiivideni (kolhoosideni). Esimese

⁴⁸ Mas 433-92H, Jumaichei neborrozye u kollektivizatsii kumal, kumal, 433-92H, kumal, 1953, lk. 158

⁴⁹ Perez mobareza Den 433-xy92. Kamepuaan VIII Beekumaichei
 6639a kollektivizatsii kumal, kumal, 1956, lk. 315

vüsaantaku käigus (1953-1957.a) vüdi kooperaerimine lõpule. Silega Kiina põllumajandus oli asunud kindlalt sotsialismi tule. Valitud tee õigsust kinnitasid põllumajandussaaduste tootanguga ja külvipinna kasv, mis oli aluses HKV industrialiseerimisele. HKV muutmine agrarismest industriaalmaaks oli vajalikus etapis kommunismi materiaal- tehnilise baasi loomisel.

1958.a. kuulutasid Kiina juhid ootamatult väga rünnakutõhke „suure hüppe“ ja „rahvakommuunide kursi“. Nimetatud kursi mõte seisis selles, et hüppata üle sotsialismi arenemise etappide otse kommunistliku ühiskitustõõ faasi. Partilisteks ülesanneteks seati tööstuse ja põllumajanduse arendamise ülikõrge tempo saavutamine. Avantürism tööstuse arendamise plaanirinnid, tasuta toitlustamine ja võrdustar tööru ning rea teiste sotsialistlike majandussaaduste riksumine, teiste sotsialismimeede kogemuste mitte arestamine vüs selleni, et alates 1959.a Kiina majandus elab üle suuri raskusi, millele lisandub veel nälg. Nüüd aga süüdistavad Kiina juhid NSVLi ja teisi rahvademokraatiamaid, nagu need olensid) nüüdi Kiina praegustes majanduslikes raskustes. Selle asemel, et suunata kõik jõupingutused rahvamajanduse olukorra parandamisele, on HKP juhid alustanud teravat vaenukampaaniat kogu rahvusvahelise kommunistlike ja töölistükumise senise suuna vastu. Avantürism, mis esmalt avaldus HKP majanduspoliitika, eelkõige põllumajanduse, on nüüd kantud üle rünnake vahelisesse suhetesse ja HKP tähtsamate teoreetilistesse seisukohtadesse.

Käesoleva diplomitõõ eesmärgiks on analüüsida agrariseid ümberkorraldusi, mis toimusid Kiinas aastail 1950-1957. Tõõ esimeses peatükis analüüsitakse Kiina majanduslikku olukorda enne rahvarevolutsiooni võit, teises peatükis on põhiline

rõhke antakse agraarraaduse analüüsile, selle praktilisele teostamisele külas, samuti agraarsete ümberkorralduste esimesel etapil tähtsusele. Püütud on analüüsida klassivõitlust külas, agraarreformi teostamise ajal, mida on seni väga vähe uuritud nõukogude ajaloolaste poolt. Töö kolmandas peatükis on püstitatud ülesanne uurida küna küla sotsialismi teele suunamise küsimust ja vaadelda lühidalt koopererimise sarnaseid ja erinevaid jooni HRV ning NSVLüdes. Neljandas peatükis on tähelepanu pööratud edusammudele, midellinud saavutati I viisastakul tänu küna küla koopererimisele.

Kasutatakse kirjandusest küllaltki põhjalikult on käsitletud eelpool nimetatud probleeme V. A. Žamin oma paljudes töedes. V. Žamini monograafias „Sotsiaal-majanduslikud ümberkorraldused HRV põllumajanduses,“¹⁰ kus analüüsitakse põhjalikult KKP agraarpoliitikat alates kommunistliku partei moodustamisest peale. Tunduvalt nõrgemini on aga valgustatud 1950. a. agraarraaduse elluvõimist ja eriti nõrgalt klassivõitlust külas. Mõnevõrra põhjalikumalt on V. Žamini töös leidnud ^{käsitlumis!} koopererimisega seotud probleemid. Töö heaks küljeks on riikliku faktilise materjali kasutamine. Peudes aga eelpool mainitud klassivõitluse puuduliku valgustamine ja võrdleva materjali puudumine NSVLüdu ja teiste rahvademokraatia maade agraarsete ümberkorralduste kohta. V. Žamin on agraarset ümberkorraldusi käsitleanud veel teas töedes ka hilisemal perioodil. Nii 1959. a ilmunud artiklite kogumikus „10 aastat HRV“¹¹ on V. Žamini artikkel „Sotsialistlike ümberkorralduste edu HRV põllumajanduses“.

10 В. А. Жамин, Социально-экономические преобразования сельского хозяйства КНР. Москва, 1958

11 В. А. Жамин, Успехи социалистического преобразования сельского хозяйства КНР. 10 лет коммунистической революции. Москва 1959 г. 90-114

milles sisaldub rida huvitavaid fakte koopererimise käigu kohta KRV, kuid terve rida järeldusi on praegu eeslikud, põhjusel, et ajal kui artiklit kirjutati, Kiina Statistiline Valitsus korrigeeris oma andmeid, mis said teatavaks alles peale nimetatud kogumiku ilmumist.

1959. a ilmunud V. Žamini töös „Kiina põllumajandus“¹² põhiline tähelepanu on pööratud Kiina põllumajanduse üldisele iseloomustamisele ja põllumajandussaaduste tootmise laiendamise perspektiividele, seljuures aga nagu mujalgi puuduvad võrdlusalused andmed teiste sotsialismi leeri maadega, samuti pole antud õiget hinnangut rahva- ja kommunistidele.

Väga põhjalikult on käsitletud rahvakommunistide loomise põhjuseid, nende ülesandeid ja tegevust V. Žamini ja L. Volkova artiklis „Sotsialistlikud ümberkorraldused ja tehnilise revolutsiooni küsimused KRV põllumajanduses“, mis avaldati kogumikus „Mõningaid küsimusi põllumajandussaaduste arengust KRV“¹³. Kõigis töodes puudub aga kommunistide loomisel tehtud vigade analüüs, pole samuti vaatluse alla võetud töö tarustamise printsiipi, mis sai ühes kommunistide läbikukkumise põhjustajaks.

Rikkalikult faktilist materjali Kiina põllumajanduse kohta annab A. I. Stadnitšenko oma artiklites „Kogumikus „Agraarsed ümberkorraldused Aasia rahvademokraatiamaades“ ilmus tema pikem kirjutis „Agraarsed ümberkorraldused Kiina Rahvavabariigis“¹⁴. Nagu paljudelgi autoritel on ka temal jäänud nõrgalt läbitöötatus 1950. a agraarsaadus ja selle elluviimise

12 В. А. Жамин, сельское хозяйство Китая. Москва, 1959

13 В. А. Жамин, Л. А. Волкова, Социалистические преобразования и вопросы технической революции в сельском хозяйстве КНР. В. А. Жамин, Л. А. Волкова, Г. А. Рудин, М. В. Торченко. Некоторые вопросы развития сельскохозяйственной науки в КНР. Москва, 1959, кн. 5-122.

14 А. И. Стаднитченко, Аграрные преобразования в китайской народной Республике. Аграрные преобразования в народно-демократических странах Азии М, 1957, кн. 8-106

käik, samuti klassivõitluse küsimused. Riikliku materjali poolt peab veel esile tõstma NSVLiude Teaduste Akadeemia Majandus Instiitumi poolt väeja antud tööd, Hüna Rahvavabariigi majandus.¹⁵

Klassivõitluse küsimust agraarite ümberkorralduste ajal Hüna külas on seni nõuogude ajaloost poolt seni väga vähe uuritud. Koige põhjalikumalt analüüsib klassivõitlust ülemineku perioodil L. Deljusin oma raamatus „Maa sellele, kes seda harib.“¹⁶ kuid väga paljus jääb see populaarteaduslikule tasemele. Vaatamata sellele sisaldab ta riiklikult faktilist materjali klassivõitluse kohta lõuna- ja kesk-Hünas. Tulib veel märkida ka seda, et L. Deljusin viibis agraarreformi läbiviimise ajal Hünas, käis kohtades tutvumas agraarreformi teostamise käiguga ning tema käsutus oli Hüna perioodika, mida ta oma töös on kasutanud põhilise allikmaterjalina.

Töö kirjutamisel on kasutatud veel G. Gansini ulatuslikku tööd „Hüna Rahvavabariigi majandus“,¹⁷ kus peamine tähelepanu on pööratud industrialiseerimise küsimustele, selle tõttu agraarreformi elluviimise ja kooperenimise probleemi käsitus on jäänud tahaplaanile ja mainitakse nagu muuses.

Peale raskestes tekkimist 1959. a., koos „suure hüppe“ ja „rahvakommunistide“ kursi läbiviimise ja on vähenenud ka Hüna põllumajanduse küsimusi käsitlevate tööde avaldamine. Nende vähestest hulgast võib esile tõsta I. Korkunovi, V. Kurbatovi, A. Mugrusini ja G. Suhartšuki tööd. Sotsialistlikud ümberkorraldused Hüna Rahvavabariigi põllumajanduses (1949-1957),¹⁸ kuid

15 Экономика китайской народной Республики, проф. реж. Ступнова. М. Д. 4. 1959

16 Л. Делюсин, Земля тому, кто ее обрабатывает. Москва, 1961

17 Г. А. Гансин, Экономика китайской народной Республики. Москва, 1959

18 И. Коркунов, В. Курбатов, А. Мугрузин, Г. Сухарчук, Социалистическое преобразование сельского хозяйства в китайской Народной Республике (1949-1957). Москва, 1960

ka sellel töös puudub võrdlev materjal teiste rahvademokraatia maadega, klassivõitluse küsimust pole üldse valgustatud, samuti puudub kriitiline lähenemine rahvakommuunidele ja rahvamajanduse arendamise plaanile aastail 1956-1967.

Rida artikkelite kogumisse nagu „Agraarsed ümbükkorraldused rahva Hiinas“¹⁹, „Hiina Rahvavabariigi majanduslikud edusammud 1949-1953“²⁰ ja „Sotsialistlik töös Hiina hiilas“²¹ sisalduvad Hiina juhtivate rügi- ja majandusmeste kirjutisi. Peas artiklites on aga tunda äärmist enesekindlust, suuresõnalisust ning Mao 2e-dongi isikukultust, mis ei tule kasuks artiklite sisule.

Materjali töö kirjutamiseks on saadud kogumikust „Hiina Rahvavabariigi seadusandlikud aktid“²² kus on avaldatud tähtsamad dokumendid, mis käsitlevad agraarreformiga seotud küsimusi.

Üheks takistuseks peale 1958. a. Hiina põllumajanduse uurimisel on statistiliste andmete puudulikkus, millest mõnes osas aitab üles saada küll „Suure Nõukogu“ Entsüklopedia aastaraamatud. Varajase perioodi kohta rikkalikult statistilist materjali parab Hiina Statistika Valitsuse väljaanne „Hiina Rahvavabariigi rahvamajanduse arengu põhinäitajad“²⁴ kogumikus toodud andmed aga ei lange sageli ühte ajariiganduses toodud andmetega.

Peab märnima, et mitmete andmete osas esineb eri autorite töodes mõningaid lahkuminekuid, kuid need lahkuminekud

19 Аграрные преобразования в народном хозяйстве. Ред. А. П. Сергеев, Москва, 1955

20 Экономические успехи китайской народной Республики за 1949-1953 гг.

Москва, 1954

21 Социалистический труд в китайской деревне, Москва, 1956

22 Законодательные акты китайской народной Республики. Ред. В. Ф. Ковалев, Москва, 1952

23 Ежегодник Большой Советской Энциклопедии. Ред. А. С. Магун, М. 1964

24 Основные показатели развития народного хозяйства китайской народной Республики. Москва, 1958

ei ole eriti olulised. Rahkuminekute liike põhjusena võib märki-
da, et see on tingitud sellest, kas autor on kasutanud Hiina
Statistika Valitsuse andmeid või ajakirjanduse andmeid. kõige
põhilisemas tuleb aga süüsi lugeda NRV Statistika Valitsuse
halba tööd, mille selges tunnustajaks on vale andmed, mis
avaldati 1958. a. lõpul ja mille alusel töötati välja rahva-
majanduse arendamise plaanid 1959. a. Vigade avastami-
nega tuli võtta ette olulisi korrigeerivaid meetmeid plaanides,
mis aga ei jätnud avaldamast negatiivset tagasimõju kogu
Hiina Rahvavabariigi majandusele.

I peatükk

Agraarsuhked Hiina külas enne rahvarivolutsiooni võitu

Enne rahvarivolutsiooni võiduni ja Hiina Rahvavabariigi moodustamiseni oli Hiina üksik mahaäänemaks poolkoloniaalses agraarmaas. Külvipinna suuruse poolest oli Hiina neljandal kohal maailmas NSVL-ile, USA ja India järel. HRV territooriumi suurus on 9597 tuhat km², sellest 1938. a USA agronoomi O. B. Bakeri andmeid moodustasid 47% kõrbed, 24% karimiskõlbmatud mägi-rajoonid ja 29% oli karimiskõlblike maid. Haritava põllumaa pindala, ilma Xikangi provintsi ja Tübeti piirkonnata, moodustas 1952. a. 98311,5 tuhat hektari või umbes 8% kogu Hiina territooriumist.¹ Haritava maa vähene suurus oli seletatav mitte üksnes looduslike tingimustega, vaid peamiselt ühiskondlik-polütiliste põhjustega, millest olid tähtsamad feodalismi igandid põllumajanduses, talu peregaale kinnistamine maa külge (obserte või kaudsete abinõudega), samuti ka Hiina sõltuvus imperialistlikest riikidest. Aastail 1873-1933 suurenes külvipind Hiinas üksnes 1% võrra (1913-1933 külvipinna juurdokasvu ei olnudki), samal ajal suurenes küladarukond 30% võrra.² Samal ajal kasvas tühjade maade pindala 290 miljonilt muult 1922, 1170 miljonit muuni 1930. aastal.³

Hiina jagatamine 4 põllumajanduslikuks piirkonnaks. Territoriaal-

1 O. B. Baker, Land Utilization in China (Problems of the Pacific, 1927) - Kobanil, 6, Аренда и арендаггне омноженна б кумае, Москва, 1947, lk. 7

2 Малаун В, Экономическое, lk. 47

3 Успехи экономического развития Китая 1840-1949. Москва 1958, lk. 255

4 Ченъ Го-га, Ран кай-ун-браз кумаинского народа. Москва, 1950, lk. 71

selt kuulub Hiina põllupinnast 22,8% pürusõda, kus kogutakse üm saaki aastas, 38% põllupinnast moodustavad alad, kus kogutakse kolm saaki saaki aasta jooksul. Seal saaki aastas kogutakse 33,1% põllupinnast, neppure moodustab toiduainete kogusaak sellest pürusõnnast 40% kogu Hiinas toodetavast toiduainete saagist. Kolm saaki aastas kogutakse 6,1% külvipinnast.⁵

Vaatamata sellele, et maahariimine oli intensiivne, elasid talupojad enne revolutsiooni pidevas toiduainete puuduses. Põhjuses oli see, et mõisnikud ning kulakud, kes moodustasid ainult 13% elanikkonnast, kasutasid 81% põllupinnast kuna ülejäänud mitaellariikonna valduses oli ainult 19% kõigist maadest. Sotsiaalse gruppide kaupa kõige arvukama osa 75% põllumajanduslikust elanikkonnast ja 44% maaomanike majandite arvust moodustasid kehvikud, kuid kellele kuulus vaid 6% haritavatest maadest. Samal ajal aga suurmõisnikud moodustasid ainult 2% põllumajanduslikust elanikkonnast ja 5% maaomanike majandite arvust, kuid kasutasid 43% haritavatest maadest.⁶

Kogu maafond Hiinas oli jagatud järgmiselt: a) rüügimaad, b) kloostrite maad, c) sugukonna maad, d) mõisnike ja kulakute maad, e) keskmike ja kehvikute talupoegade maad.⁷

Agraarküsimus Hiinas omas 2 külge: 1) maa valduse- ja 2) maa kasutamise süsteemi.⁸ Mõisnike ja kulakute valduses oli 81% maast, kuid ise harisid nad sellest vaid alla 30%.⁹ Ülejäänud maa anti väheses maaga või maataheli talupoegadele rendile. Rendile antavad maad moodustasid ligikaudu 60-70% kogu külvipinnast.¹⁰

5 Дыбунюв. и. Аграрные преобразования в КНР. Кайзине трыгге Думосупероро арбекохоздальембенного ученичьяма, Т. 4, Думосуп, 1957, лк. 22

6 Смачуренко, А лк. 10

7 Уладим Б, Экономическое, лк. 9

8 Уеморун, лк. 249

9 Самар, лк. 268

10 Шипабога* 31. юлда 1950.2

Ka põllumajandusliku inventari ja tööloomade olid kontsentreeritud mõisnike ja kulakute kätte. Tehvikud ja keskmised olid sunnitud neilt tööloomi ja inventari rentima. Need tehvikud ja keskmised, millel olid tööloomad, olid sunnitud neid sageli andma rendile, et kindlustada tööloomade ülalpidamist. Üle kahe töölooma omasid tavaliselt vaid kulakud ja mõisnikud. Keskmised ja mõned tehvikud omasid peamiselt teisejärgulisi tööloomi s.o. lehvi ja lülleid. ¼ kõrgist majapidamistest ei omanud üldse tööloomi.¹¹

Maapuudus tingis külas ülerahvastuse ja võimeldas mõisnikel talupoegadele rentnikele suunda peale raskest renditingimused. Nagu näitab statistika, toimus revolutsioonieltses Kiina külas (perioodil 1912-1947.a.) rentnike ja poolrentnike arvu kiire kasv, samal ajal kaotas ka mõisnike ja kulakute arv. Kui 1912.a. oli rentnik 28%, poolrentnik 23% ja omanikke 49% maavaldajatest, siis 1931.a. olid vastavad arvud juba 31%, 23% ja 46%, 1936.a. oli rentnike arv langenud küll 30%-ni kuid poolrentnike arv jätkas tõusu ja jõudis 24% ni.¹² Kiire kiire oli rentnike arvu kasv aastail 1936-1947, mille põhjuseks tuleb lugeda sõda ja majandusliku laose süvenemist ning maahindade kiiret kasvu. Samal ajal toimus külas mõisnike ja kulakute majanduslike positsioonide tugevumine - selles osas puuduvad andmed kogu Kiina kohta, kuid seda kiirgab alljärgnev tabel,¹³ kus on võetud vaatluse alla küla klassisstruktuur Nanyou ringkonnas Guangdongi provintsis aastail 1939-1942 (kuhe protsentide).

Aasta	mõisnik	kulakud	keskmised	tehvikud	sulaseid
1939	7	12	40	35	6
1942	10	18	20	42	10

11 Maamun 13, Zhonohurekku, lk. 15

12 Samas, lk. 18

13 Lemopu, lk. 260

Züiti tõrjast silma uskumise arvu järsk langus. Züipool loodud andmete põhjal võib järeldada, et viimastel aastatel ennu revolutsiooni võitu Hiinas toimus külas talupoegade kiire diferentseerumine. Sellele protsessile avaldasid kiirendavat mõju aastaid kestnud sõjategevus ja inflatsioon. Nü 1947. a rentnike arv oli tõusnud 33%-ni ja poolrentnike arv 25%-ni, omanike arv oli kahenenud aga 4% võrra.¹⁴ Rentnike ja poolrentnike suur osa küla talupoegkonna hulgas avaldub selgesti alljärgnevas tabelis,¹⁵ millest nähtub, (15 küla provintsi andmetel 1943. a), et rentnike ja poolrentnike arv külas moodustas 22-82% kogu talupoegade arvust.

Provintsi	Rentnike	Poolrentnike	Korru
Ningxia	15	7	22
Qinghai	18	27	45
Yansu	22	19	41
Shenshi	21	20	41
Henan	24	20	44
Hubei	33	21	54
Sichuan	47	21	68
Yunnan	40	26	66
Guizhou	42	24	66
Henan	43	29	72
Jiangxi	33	37	70
Zhejiang	39	38	77
Fujian	39	32	71
Guangdong	44	38	82
Guangxi	30	25	55
keskmiselt	36	25	61

Talupoegade raskest olusordest süvendasid veel külas valitsevad renditingimused, ligikarvõtjad, loodusõnnetused ja jär-

14 Мадун В. Экономическое, л. 18

15 Корсаков Н. А. Социально-экономическое образование сельского населения Китая в куманской провинции Печелюнь. Москва, 1958, л. 8

jest kasvavad riigimaksud. Maatustunud talupoegade massilist külast lahkumist ja linnadesse sirdumist tähistas Kiina nõrgalt arenenud tööstus, mis ei saanud töökäsi, samuti esivanemate haudade kummardamine - usutraditsioonid, võlad jn.

Mõistmise monopol maale ja kapitalismilehed rendivormid võimaldasid talupoegade ekspluatatsioonist saada tohukuid sissetulekuid. Põhiliselt toimus Kiina talupoegade sisetulekute väeja pumpamine rendi abil. Põhilisteks rendivormideks Kiinas olid: naturaalsed, teo- ja raharent, kuid nende kolme põhilise rendivormi kõrval eksisteeris veel rida teisi rendivorme.

Tähtsajaliselt jagunesid rendilepingud: üheaastased, mitmeaastased, lühiajalised, igavesed, määramatu ajaga jne.¹⁶

Teorent Kiinas jagunes 2 liiki: sunnivõsiline ja kokkuleppeline. Sunnivõsiline rent, see on parandatu, järjest kasvav rentniku võlgnevus maaomanikule. Selle võla kustutamise vormiks oli üldine töökoustus. Peale püratud tööhulga oli võlgnik-rentnik kohustatud omanikule maksma renti ka teravilja tootmises, villas, rahas jms, ta oli kohustatud karjatama mõisniku loomi, tegelema kaupade veoga, pidi võtma¹⁷ ehitustööd mõisas, kaevama niisutuskanaleid jne.¹⁷

Teorent kokkuleppe järgi seisnes selles, et rentnik ja omanik lepivad omavahel kokku tähtsaja suhtes, mille kestel rentnik töötab omaniku juures, tasudes samasegset ka renti naturas. Teorendi suurus erinevates rajoonides nõukus 10 päevast kuni ühe aastani.¹⁸

Naturaalrent erineb teorendist selle poolest, et talupoeg tekitab maaomanikule maa eest mitte tööga tema majapidamises, vaid

¹⁶ Sobanib 2, lk. 48

¹⁷ Samas. lk. 36

¹⁸ Maamun. B Экономическое, lk. 19

produktidega.

Naturaalrendi suurus määrati Hiinas järgmiselt: „Sellest mida annab põld, saab pool mõisnik, pool kindja”. See tähendas, et rendi suurus moodustas ligikaudu 50% toodetud produktist.¹⁹ Sageli rendimaks moodustas 50-80% saagist, mõningatel juhtudel oli veelgi suurem.²⁰

Raharent Hiinas tekkis juba Zhangou perioodil (viii-iii saj. l.m.a.), kuid vilja levike osaliselt ei saanud. Alles x-x sajandil, koos kaubalis-rahaliste suhete levimisega tõusis raharendi tähtsus ja seda eriti Hiina lda osas (rannikul), mis oli oma majandust poolst enamarenenemas Hiina osaks. See annab tunnistust kapitalistlike suhete tungimisest Hiina küllasse.

Raharendi all me mõistame... maarenti, mis tekitab lihtsast naturaalrendivormi muutumisest... Produkti asemel tuleb otseselt lootjal maksta sin maaomanikule (kas rügilile või erasikule) selle produkti hind.²¹ Nü. et raharent oli etapiks, astmes üleminekul kapitalistlikule majapidamiseks.

Raharent esines Hiinas 3 vormis: 1) rendimaks rahas võlavormina, 2) rendimaks rahas kehtestatud määra järgi, 3) rendimaks rahelise avansina.²² Raharendi arengut takistasid küll vähe arenenud kaubavahetus lihnaga, inflatsioon ja poliitiline ebastabiilsus maal.

Talupoegade laostumist ja võlgadesse sattumist soodustasid stabiilsed loodusõnnetused, millede tulemusena (laostu-

19 魏克 150-9a, 魏克 魏克 魏克 魏克 魏克. 魏克, 1952, lk. 46

20 曹寅 魏克, lk. 10

21 魏克, lk. 魏克, 魏克, 魏克, 魏克, 魏克. 魏克, 1962, lk. 729.

22 魏克, lk. 45

laostunud talupoeg pidi minema lüghasvõtja juurde. Oli Hiinas 1900 aasta jooksul 658 tõsisemat üleujutust ja 1013 põuda, mis teeb keskmiselt 88 katastroofi sajandi kohta. Üksnes ajavahemikul 1912.-1937.a. s.o. reaktiivilise grooming-danglike valitsuse 26 aasta jooksul oli 77 loodusõnnetust.²³

Aastast aastasse kasvavad vanas Hiinas riigimaksud. Kana-kestev kodusõda, mille päästis valla Chang Kai-schi, oli rahva-
le raskest koormaks, sest rahvas pidi tasuma sõjakulud. 1933.a. Giangsu provintsis ületasid laiendavad maksud regu-
laarseid maksu 10-26 korda, Hunani provintsis 10-30 korda.²⁴ Suuni KRU väljakuulutamiseni eksisteeris Hiinas üle 700
maksu ja andami. Sichuani provintsis kogusid changkai-
shilased talupoegadelt maksu 54 aastaks ette.²⁵

Selleks, et säilitada õigust rentida maad ja tasuda riigi-
maksu, pidid rikkemad talupojad minema raha laenama
lüghasvõtjatelt. Põhjuseks oli asjaolu, et pangad andsid
kredite vaid jõukamatele talupoegadele. Enne sõda Hiina
rahvusliku põllumajanduse uurimise büroo andmeid said
22 provintsi 2268 põllumajandusliku kogukonna territooriumil
elavast talupojast ainult 5% krediiti pankadelt ja
ühingutelt. Umbes 25% kõigist talupoegadele antavatest
krediididest tuli mõisnikelt endilt, üle 18% kulekutelt,
ülejäärud osa tuli kaupmeestelt.²⁶ Sejuures anti suurem
osa krediididest talupoegadele kõrge protsendiga. Ni 10-20%
laenu moodustas kogu antavast krediidisummast ainult 9,4%.
Kõige massilisemalt anti laenu 20-30% ja 30-40% astas, mis

23 Брагунцова К., Макин В., Уроки экономического сотрудничества в китайской Народной Республике, Москва, 1953, л. 50

24 Чен Тзо-га, Чан Кай-ши, л. 71.

25 Чун Цан-шун, Сельскохозяйственный налог в новом Китае, Народный Китай, № 22, 1953, л. 11-12

26 Смэгуненко А., л. 12

moodustasid vastavalt 36,2% ja 30,3% kogu antavast krediidist. Kuullaltui suur osa oli laenuid, mida anti 40-50% või kõrgema protsendiga aastas, moodustades krediidi kogusumma 11,2% ja 12,9%.²⁷ Chang Kai-schi tööstus ministeriumi andmeil sai 77,7% krediitideist aastas laenuks 20-80%. 1934.a. 850 ümritud vallast moodustas igakuine laenuprotsent 7,1% s.o 85% aastas. Püki kõrged olid laenuprotsendid teravilja laenuks, mis sageti ulatus suu 400%.²⁸ aastas. Sõja algul Jaapani vastu oli 50-70%²⁹ Hiina talupoegadele võlgades.

Talupoegade massi äärmine vaesus, feodaalsed igandid hiina Hiina sõltuvus välismaistest suurriikidest olid põhjused, mis revolutsiooni eelse Hiina põllumajandus oli katastroofilises olukorras.

Hiina talurahvas oli sajanõud võidelnud oma olukorra parendamiseks, kuid nende stühiline ja killustatud võitlus ei saanud vüa nuid võidule. Alles siis, kui võitlusarvude astus töölisklass kommunistliku partei juhtimisel ja talupoegade võitlus liitus proletariaadi võitlusega mas majandusliku ning poliitiline elu ümberkorraldamise eest, saavutasid rahvamassid võidu.

Ühese tähtsamaks etapiks majandusliku mahajäämuse liividecrimind ja välismaise kapitali pumehitsemise lõpetamisel hiinas, oli hiina valitsevate ümberkorraldamine. Sama radikaalne agraarprogrammiga poleks KKP muutnud vüa masse võitlusele Chang Kai-schi poolt kehtestatud režiimi vastu, poleks suudetud võita revolutsioonilist kodusse ja kindlustada rahva revolutsiooni võitu. Sama senised agraaraktid

27 Cmagnereno, 4, lk. 13

28 Maamun. B, Ekonomika, lk. 20

29 Uemopud, lk. 254

revolutsiooniliselt ümberkorraldamata olen olenud mõelda-
 mata Kiina muutmine agraarmaast industriaal maas
 ja mis kõige tähtsam, poleks suudetud liividele ühe in-
 men ekspluaterimist tein poolt. Lähtudes nendest ülesanne-
 test HKP kogu peale Kiina Rahvavabariigi moodustamist alus-
 tas masinise agraarid ümberkorraldusi maal, mis võisid
 lõpptulemuseks seni äärmiselt üksik majapidamisteks killus-
 tunud Kiina küla sotsialistliku arvu teha.

II peatükk

Agraarreform Hiina Rahvavabariigis aastail 1950-1953
ja eelduste loomine sotsialistlikuks ümberkorraldusteks

Hiina talupojad (sajandeid võitlusid) ebaõiglase maakorralduse ja oma rõhujate vastu, kuid alles pärast seda, kui võitlusareenile astus kommunistlik partei juhtimisel proletariaat, võttis talupoegade seni stühiiline liikumine kindla suuna.

Hiina kommunistlik Partei seadis algusest peale oma esmärgiks vajaduse liividevõitluse feodaalsed ja poolfeodaalsed majandussuhted külas ning avada sellega maal võimalused tootlike jõudude arenguks. KKP agraarpoliitika tegi revolutsiooniliste võitluste vältel läbi püüa arengute.

1927. a. KKP V kongressil agraarühimuse osas vastuvõetud otsuses formuleeriti selgelt loosung, "Maa kuulub sellele, kes teda harib," millest kajastuvad Hiina talupoegade sajanditepikkused lootused saada oma töö vilja täielikult peumusteks. Samal aastal algas ka selle loosungi praktiline elluviimine.

Uus etapp KKP agraarpoliitikas algas 1928. a. toimunud partei VI kongressiga. Kongressil paljastati need oportunistlikud vead, mis olid esinenud eelmise kongressi otsustes. Uus otsus nõuti: 1) mõisnike, kulakute ja ametnike võimude kukutamist külas, 2) mõisnikelt aravõetud maadid kokku jaotamist maatutele või vähele maaga talupoegadele, 3) ligikaudselt laenude tühistamist, 4) suguhonna, templite, kloostrite jne.

maade andmist talupoegadele, 5) spetsiaalset maafondi loomist kohalikest, riiklikest ja teistest maadest ning nende andmist töölis-talupoegadele armeesõduritele kasutamiseks; 6) põllumajandusele riikliku abi simuandmist jms.¹ Praktiliselt viis KKP oma programmi ellu revolutsioonilistes baasrajoonides. Telpood nimetatud abinõud aitavad kindlustada tööliste ja talupoegade liitu võitluses Chang Kai-schi valitsuse vastu.

Järgnevat etapp KKP agraarpoliitikas on võitlused jaapani agressiooniga Hiinas. Uus poliitiline situatsioon maal kingis vajaduse ühendada kõik rahva jõud võitluses vallutajate vastu. Ühine jaapanivastase rinde moodustamiseks tehti guomingtangi parteile ettepanek: lõpetada kodusõda, taastada sõna-, trüki- ja koosolekutevabadus, poliitvangidele anda üldine amnestia, kutsuda kokku rahvaesindus, võtta ellu abinõud jaapanile vastupanu organiseerimiseks, parandada rahvamehede olusid.² KKP oma poolt sammuna lõpetas ajutiselt agraarprogrammi elluviimise. Jätkus vaid võitlus rendimaksu ja laenuprotsentide alandamise eest ning kodumaareetrite ja äraandjate maade ja varanduste konfiskeerimine.

Võitluste käigus KKP initsiatiivil tühjad ühiskondlikud maad jagati kohaline valitsuste poolt sõjaväelaste perekondade, põgenike ja rehvinute vahel. Nende maade harijad maksid teatava aja jooksul alandatud maksu või ei maksnud üldse.³ Määrati kindlaks rentnike ja maasomaniku vahelised suhted ka sellen juhul, kui rentnik sai peale maa veel maasomanikult häidavajalikud põllutööriistad, seemne, tööloomad, väetise. Peale saadud laenu tagastamist, mis oli nõutud omaniku

1 Мамун В, Экономическое, lk. 79-80

2 Никодимов В, Эренбург Я, Юрков И. Карографический сборник 6 тома Москва, 1953, lk.

3 Мамун В, Экономическое, lk. 96

vahendite kasutamisega, sai maavaldaja järeljäänud saagist mitte üle 37,5%⁴

Peale Jaapani kapituleerumist 1945. a. septembris, toimus Hiina poliitilises elus rida olulisi muutusi. Chang Kai-schi päästis USA toetusel valla kodusõja ja 1946. a. 4. mail KKP keskkomitee otsuse põhjal agrarpoliitika sündis tagasi mõisnike maade konfiskeerimise juurde, selleks et tõmmata ^{talupoegi} revolutsioonilise kodu-
sõtta guomingtangi rezümi vastu. Uues joones oli see, et mõisnikud said konfiskeeritud maade eest kompensatsiooni.⁵

1947. a. sügisel muutus olusord rindel, mis võimaldas Rahva-
vabastusarmeel minna kaitelahingutelt üle pealetungile. Uues poliitilises olusoras kutsus KKP keskkomitee 1947. a. septembris kokku üleühelise Maakonverentsi. Konverentsil üldistati agrarreformi läbiviimise kogemused ja töötati välja uus maareadus. „Hiina maareaduse põhisisukohad avaldabi 10. oktoobril 1947. a. See readus sai aluseks, mille järgi toimus agrarreformi toostamine kuni 1950. a. ja oma põhiooras jäi ta püsima ka 1950. a. readuses.

5 1950. a. readusest oli 1947. a. „Hiina maareaduse põhisisukohad“ rida erinevusi. Ühena olulisemaks oli see, et kula-
nutelt, kes ekspluateerisid talupoegi feodaalsete ja poolfeodaalsete meetoditega, konfiskeeriti lühike maa.

Juba 1948. a. keskpaigas oli ligi 100 miljonit talupoega ja nende perekonnaliiget saanud maad. Maareform lõi alused põllumajandussaaduste toodangu tõstmiseks ja eeldused tööstus-
kaupade realiseerimise suurendamiseks. Rahvaõimu organid vabastatud refoonisid igabi soodustasid kollektiivse töö vorme,

4 Мадден В. Экономическое, л. 96

5 См. Магнуренко А, л. 37-38

põhiline vastastikune abistamine tööbrigade, kus tööriistu ja loomi kasutatakse koos põllumajanduslike tööde teostamises, maa ja saak aga jäävad eravaldusele. Põllumajanduse ümbumorratsemisel näitasid meeste veel vähenud rüüalinud farmid, samuti ka Rahvarabastus-arme abimajandid. Rahvarõimu organid abistasid talupõsgei meditsiini, väetiste j.m.⁶

Nis rajoonides, kus agraarreform viidi lõpule, taastati kiiresti põllumajanduslikku tootmist, suurenes külvipind, suurenesid saagid, mis võimaldas parandada arme ja elanikkonna varustemist toiduainetega, tööstust toorainetega.

Samal ajal vabastamata piirkondades vähenesid külvipind ja saagid. 1947.a oli nisu saak 21,5 milj. tonni ehk 75% sõjajärgest, nisi saadi 48,3 milj. tonni ehk 70% sõjajärgest.⁷

Suvenes Chang kai-shi koostöö ameeriklastega. 5. augustil 1948.a. sõlmisid USA ja Chang kai-shi agraaralase kokkuleppe. Selle põhjustajaks oli asjaolu, et Chang kai-shi pidid midagi tegema oma poliitilise olukorra parandamiseks, näitama rahvale, et mitte lihtsasti KKP ei reguleeri agraarsuhteid Hiinas. Sõlmitud kokkuleppe alusel saadeti Hiinasse 2 ameerika spetsialisti, kes USA presidendi isiklike nõuandjatena pidid osa võtma Chang kai-shi valituse poolt moodustatud Põllumajanduse rekonstrueerimise komitee tööst. Komitee koosnes kolmest inimesest ja ta võis põllumajanduse rekonstrueerimise eesmärkidel määrata kindlaks ja kontrollida kõigi põllumajanduslike plaanide elluviimist, alates põllumajandusmaasde tootmisest ja turustamisest, melioratsioonitöödest, loomarasvatusest kuni küla koritööni.⁸ Praktiliselt see tähendas samimisi edasi USA kapitali tungimist Hiina põllu-

6 Хуньпопов Б, к. 95

7 Аемаопел Т.В. Укрепление США в Китае и ее последствия (1945-1949гг). Москва, 1958, к. 52

8 Угунь Тэнь. М. Укрепление экономической системы американского империализма в Китае. Москва, 1951, к. 112

majanduse ja selle alistamist oma huvidele.

1949. a. märtsis toimus KKP Kesasekretäri II plenum. Kus kehtestati agraarsele ümbersuundumise oras üldine printsiip: järjekindlalt muuta kodaalset ja poolfeodaalset maavaldamise süsteemi talupoeglikuks maavaldamise süsteemiks.⁹

Plenumi otsustes rõhutada, et maareform on hädavajalikuks eelduseks tööline ^{iseseisv} arendamine ja maa industrialiseerimine. kõigis rajoonides, kus oli teostatud agraarreform on vajalik säilitada talupoegade omandisigus saadud maa. Rajoonides, kus agraarreform pole veel teostatud, on vajalik viia talupoegade massid oma organisatsioonide loomisele ja selliste abinõude saude nagu kohaliku banditismi ja kuritahtlike mõisnike liivimise, rendimaksu ja laenuprotsentide alandamine ning maa jagamine viies ette printsiibi: „Maa sellile, kes teda harib.“¹⁰ Siin näeme juba väga selgelt seda teed, kuid etappe, mida mööda hakkab viima ette peale revolutsiooni võitu ja kuna Rahvavabariigi väljakuulutatavast 1950. a juuli agraar- seadusest.

Revolutsiooniliste võitluste ja jaapani vastase võitluse käigus tegi KKP agraarprogrammi pika ja keerulise arengu, mis sai oma lõpliku formuleeringu 1950. a „Agraarprogrammi.“

Agraarprogrammi see on maa, klasside ja klassivõitlus, samuti ühiskonna arengu majanduslike mõju ja konkreetse avaldamisvormide küsimus külas.¹¹

Ühise proletariaadi võimude esimene abinõu revolutsiooni teel asunud maades on maareformi läbiviimine, mis seisneb ekspluatarijale maa konfiskeerimises ja selle ühendamises teostatavate

9 См. аграарный А, л. 42

10 Кобарид В. Аграрная программа коммунистической партии Китая. „Вопросы экономики“, №10, 1953, л. 63

11 Колхозы и к. Экономика социалистического сельского хозяйства, Москва, 1962, л. 12

talupoegade nähte.

1950. a võeti Hiina RV vastu. "Agraarreform", millega lihviti fodeaalsed igandid milas, anti puustat hoop mõis-
nisele. Need ümberrajadused põllumajanduses pidid kindlus-
tama rahvademokraatliku korra võitu ja roodustama sotsia-
listliku ühiskonna aluste üleshitamist. Agraarreformi läbi-
viimises arvestati 2,5-3 aastat (või) arvatud vähekesk-
vustega asustatud rajoonid, kus selleks kulus rohkem aega.¹²
Agraarreform loostati Hiina RV talurahvasuugude ja nende poolt
valitud talurahvakomiteede tegevuse käigus rügiõimuorganite
toetusel, talurahvameeste abinõul osavõtul

Peale H.RV moodustamist eksisteerisid seal piraonid. mi-
olid juba varun, kodurõja perioodil. vabastatud ja vahetult
enne H.RV väljakuulutamist vabastatud. Vabastatud rajooni-
des loostati agraarid ümberrajaduse vastavalt 1947. a toi-
munud üliühisel Maakonventril vastuvõetud otsustele. Suure-
mas osas arja vabastatud piraonidades kuni 1950. a. agraarrefor-
mi mingid agraarid ümberrajaduse liidud loostatud.
Suu toimus vaid mõisnise ekspluatsiooni püramise, rendi-
maasi alandamise, eluvalde aastate võlgade tühistamise
ja mõned muud abinõud.

28. juuli 1950. a agraarreform vastuvõtmise momendil ^{oli} varun
vabastatud 160 milj. elanikkonnaga rajoonides agraarreform
lõpule viidud või lõpetamisel territooriumil, kus elas 145
milj. inimest.¹³ Suuremas osal Hiina territooriumist oli agraar-
reform alles loostamata. Seal olid agraarid ümberrajaduse-
d hädarajalised, ^{ollid} et lihvitud fodeaalsed igandid loostis-

12 Jakovlev J, lk. 188

13 Liu Xiao-yu, Doklady ob arpažnoi reforme, "Tšapaga", 31. märts 1950

suhetes. NKP ja NRV valitsus nägid agraarset ümberralduses ühte olulist tingimust majandusliku loore liividevõimise ja ülemineku võimalust majanduse edasiseks arenguks. Agraarset ümberraldused pidid kindlustama rahvademokraatliku võimude ja tagama ülemineku sotsialistliku ühiskonna aluse ehitamiseks, pidid soodustama Kiina industrialiseerimist.¹⁴

NKP poliitilises liinik agraarset ümberralduste ajal oli "... teatavine rühmitus ja sulastus, liit keskmisega, kulade neutraliseerimine ning fodaalne ekspluatatsioon järkjärgulise hävitamise ja põllumajandusliku tootmise aundamine.¹⁵ Selline majanduspoliitika oli tingitud nii Kiina sise- kui ka välispoliitilisest olusorast. Revolutsiooni võiduga ei lõppenud võitlus talupoegade vastu, vaid see jätkus ka ümberlingimustes. Põhjuseks oli see, et tootavad massid olid saavutanud maal uue poliitilise ja majandusliku võimuse, kuid need seisid esis ülesanne vüa lõpule rahvademokraatliku võimude ehitamiseks. Nende ülesannete sees oli esinohal kodantli-demokraatliku revolutsiooni lõpuleviimine ning sellele järgnevalt tuli valida tee, mida mööda minna pärast agraarreformi teostamist külas.¹⁶

Nende ülesannete lahendamise põllumajanduses oli peamine, millele pööras oma tähelepanu NKP. Selle saavutamiseks oli olemas erinevaid teid, kuid põhiliselt oma olemuselt olid need sarnased: liividevõimude fodaalset igandit ja nende baas külas mõisnike maavalduste ja fodaalide-karjajamatajate karjamaade näol; varustada talupojad põllu- ja karjamaadega, tööloomadega ning

¹⁴ Januun 5, lk. 184

¹⁵ "Tšapaga" 31 uun 1950. r.

¹⁶ Kobanõb. 2, Tšugurov, lk. 4

organiseerida mitmesuguseid tootmiskooperative.

„Seadus agraarreformist“ võeti vastu KRU Kesvalitsuse poolt 28. juunil 1950. a. ja avaldabi 30. juunil. Teisest poolaastast algas seaduse elluviimine.

Agraarseaduse esimeses punktis märgiti ära agraarreformi eesmärgid ja ülesanded: „mõisnike omandiõigus maale, mis on rajatud fodaalsele eksploatatsioonile, kasutada ja kehtestatakse talupoegade omandiõigus maale, selles, et vabastada tööliinud jõud põllumajanduses, arendada põllumajanduslikku tootmist ja luua baas ühe-kümnendustrialiseerimises.“¹⁷

Vastavalt seadusele kuuluvad konfiskeerimisele mõisnike maad, tööloomad, põllumajanduslik inventaar, üleküüne teravili ja ehitised küla kohtades.¹⁸

Agraarseaduse paragrahv 4. põhjal konfiskeerimisele ei kuulu- nud mõisnike kaubandusliand- ja tööstusettevõtted ning vahendid, mis aitavad neil ettevõtteid tegutseda.¹⁹

Üldreeglina jäeti mõisnikele õigus kasutada maad talupo- gadega võrdsel alusel. Mõisnikele, kes olid enne agraarrefor- mi teostamist küllalt põgenenud ja tulid nüüd tagasi, samuti varem vaetlaseks töötanud isikutele, kui nad soovisid hakkida endale eksistentsimise vahendeid tööga põllumajanduses tuleb anda tootmisvahendeid võrdsel alusel talupoegadega.²⁰

Mõisnikele ja ühiskondlikele organisatsioonidele kuulunud lüüased ja roostunud alad nationaliseeriti. Nende kasuta- mise määras kindlaks provintsi rahvaõhmu- või kõrgemal reis- vad organid.²¹

17 Akmh. lk. 127

18 Samas

19 Samas, lk. 128

20 Samas, lk. 132

21 Samas, lk. 135

Revivireerimisele kuuluvad §3 põhjal töötanide, templite, kloostrite, kirikute, koolide ja organisatsioonide põllumaad maa-kohtades, ka muud ühiskondlikud maad kuuluvad revivireerimisele. Maad, mis kuuluvad medželistele vastavalt kohalike muhamedliku elanikkonna nõusolekul võidi säilitada kas terveks või osaliselt.²²

10. novembri 1950. a. radusega kuuluvad konfiskeerimisele mõisnike, templite, töötanide, kloostrite, kirikute, koolide ja organisatsioonide maad linnalähedastes rajoonides.²³

Töösturitele ja kaupmestele kuuluvad maad ja elumajad küla-kohtades, kus varu elasid talupojad, kuuluvad revivireerimisele. Muud küla-kohtades asuv omand ja seal kehtestatud eeskirjade alusel tegutsuvad ettevõtted jäid puutumatute.²⁴

Agraarraduse paragrahv 6. järgi kulakute varandus ja maad, mida nad harisid ise või palgatööjõu abil, samuti väikesed rendile antavad maad jäevad puutumatute. Ainult mõnedes eri piirkondades, kulakute poolt rendile antavad maad võidi osaliselt või terveks revivireerida. Revivireerimine nähti ette vaid sel juhul, kui poolmõisnik tüüpi kulak andis rendile suure koguse maad, mis ületas koguselt enda või palgatööjõuga haritava maa suurust.²⁵

Selgitades kulaklike majapidamiste säilitamist, ütles Liu Shao-gi „Rikaste talumajapidamiste säilitamise poliitika on arvestatud pikema ajalt või teiste sõnadega, rikkaste talupoegade majapidamised säilitatakse nagu ühisdemokraatia perioodil. Vajadusel jõukate talupoegade majapidamiste järele langeb ära siis, kui x Töötan-perekonna tempel, kes kummardabi sivanumale hingi. Templite esotras oli kõige jõukam isik perekonnas

22 Akumbr, lk. 127-128

23 Samas, lk. 146-147

24 Samas, lk. 128

25 Samas, lk. 129

Küpsuvad tingimused masinate laialdasemas kasutuselevõtmises põllumajanduses ja kollektiivmajandite organiseerimises maa rajoonides, selle jaoks on vaja küllaltki pikka perioodi.²⁶

5 Sellise kulakute suhtumise tingis uus olusord maal. Banne 1949.a. pidas Hiina rahvas võitlust guomindangliku valitsuse vastu. Rahva jõud olid siis suhteliselt halvemas olusortes ning sõja käiku polnud veel päris selge. Kulakute toetas siis mõisnikud ja Chang Kai-schi, olles sellega revolutsiooni vastaste lüüris, mis tingis vajaduse murenda nende majandusliku baasi, konfiskeerides kulakute maad ja varandused. Teisest küljest nõudis rahva revolutsiooniline sõda talupoegadelt suure inimeskuse, tuli täita riikliku viljamüügi kohustusi jne., mida oli vaja kompenseerida. Põhiesmärgiks oli sõjalise võidu saavutamise ja sellele eesmärgile allutatavi riigi abinõud. Lähtudes nendest põhjustest lubati talupoegadele reuurenda kulakute maa ülejäägid ja mõisnike maad koos lüüasa ja liikumatu varandusega.²⁷ Sellega rahuldabi mõningal määral talupoegade vajadusi, tõsteti nende revolutsioonilist entusiasmi vabastussõjas.

Rahva võimude kindlustamisel kulakute vundus, et kontrevolutsiooni bloki saab liitua ja hakkas järk-järgult loobuma rahva vastast võitlusest. Uus poliitiline kulakute suhtes omas suurt tähtsust veel selle poolt, et²⁸ jättis kulakute isoleeritud olusorda. Sellega rikn-
dabi veelgi võitlusrikket agraarreformi teostamisel.²⁸

Kuigi KRV moodustamiseni lähendes kulakute majanduste säilitamine talupoegkonna laostumist, kes ei saanud vajalikku abi rügist. Mõned oli võimalus kulakuid kontrollida ja anda igakülgsed abi talupoegadele.²⁹ Mao Ze-dong põhjendades kulakute püra-

26 "T'pabga", 31. märts 1950. r.

27 Samas

28 "T'pabga", 5. juuni 1950. l. 186

29 Samas

miselt ülemmäärat neudele vaba arengu andmisele üle, kui
lõplikuks, et see on vajalik sellis, et soodustada põllumajandus-
tootjate suuremat tootmist.³⁰ Agraarseaduses ja tema elluviimi-
sel lähtub siinasiast, et tuleb teostada sellist poliitikat, mis
ei kitsenda keskmise kuni, kes moodustab küllaltki suure
protsendi maelanikkonnast. „Keskmise suhtumise revolutsiooni
oli ühes olulises tegurina revolutsiooni võidus või kaotuses ja
eriti rehtis see perioodi kohta peale agraarrevolutsiooni, kui
keskmises sai enamuse põllumajanduslikust elanikkonnast.“³¹ Vasta-
valt agraarseaduse 7. paragrahvi maa ja varandus, mis kuulub
keskmisele, kaasaarvates ka jõuend keskmisele, peab jääma puutu-
matuks.³² Revolutsioonil mõistmise maa ja varanduste jagami-
set said keskmisele kesm. juhtul, kui keskmise omas vähe-
maad, kui antud piirides oli ette nähtud, sai ta täiendavalt
maad juurde. Mõningatel juhtudel anti neile ka osa mõistmise
varandust.

Seaduses nähti ette, et mitte mõni mõistmiselt, templitelt ja konfis-
keeritud maid ei jagatud talupoegadele. Paragrahvis 18. üldarv,
et kõik suured metsamassivid, irrigatsioonivõrked, karutamata
maad, üleskandmata mäenõlvad, suured sooladeposid, kaevandus-
sed, sarnuti järved, õiged, jõed ja sadamad tuleb rationaliseerida
ja anda rahvalitsusele eksploatatsiooniks.³³

Farmid, puuköögid ja põllumajanduslikud kaubajamad, kus
kasutatakse põllumajanduslikke masinaid või muid tähtsateid
sõnuseid, sarnuti suured bambuse istandused, puuviljaploomid,
te; banyonpuu ja mooruspuu istandused, karjamaad, mis on
seotud tehniliste seadmetega jäävad jagamata ning endise juha-

30 Mao 1939-1941. Kõrgepunktis nrouzhenia. T., 3, lk. 168

31 Kobanil 2, Berynimenohel enamuse. Akun. lk. 20.

32 Akun. lk. 129

33 Samas. lk. 134

tuse alla. Juhul, kui nad kuuluvad mõisnikile, võidak-
nad nationaliseerida provintsi rahvarõnnu või kõrgemate orga-
nite heakskiidul.³⁴

Isikud, kes kasutavad rüüsimaid, ei tohi neid anda ren-
dile, müüa ega jätta üles kärimata. Kui need isikud maad
ei vaja enam, peavad nad selle tagastama rüügile.³⁵

Agraarreformi teostamises nähti seduses ette maakon-
dade või kõrgemate rahvarõnnuorganite poolt komiteede
moodustamise isikubest, kes olid valitud talupöegade esinde-
jate poolt konverentsidel või määratud kõrgematseisvate valit-
susorganite poolt ja kes olid vastutavad agraarreformi juhti-
mise ning kogu asjaajamise eest seduse elluviimise ajal.³⁶

Agraarreformi teostajateni kohtadel olid talupöegade koos-
olevad, talupöegade esindajate konverentsid ja nende poolt
valitud talupöegade liitude komiteed, aga samuti ka talu-
pöegade maakondade ja provintside konverentside esindajad
ning nende poolt valitud talupöegade liitude komiteed.³⁷

Provintsi komitee koosseisu kuulub 35-45 inimest, piirkonna-
komitees 15-25 inimest ja maakonnamakomitees 7-15 inimest.³⁸ Peale
komiteede loomist agraarreformi teostamises ja läbiviimise
kontrollimiseks algas kaadrite ettevalmistamine.

Vastava ettevalmistuse saanud töötajad koondati agraarrefor-
mi läbiviimise rühmadesse. Nü tutvus 1950. a. augustis Shan-
dongis agraarreformi dokumentidega 17 tuhat kaadritöölist, vake-
tus töös valmistati ette 4 tuhat inimest. Kevad-süvel Jiangxi
kaadritööliste koolis sai poliitilise kasvatus 47 tuhat inimest.³⁹

34 Akun, lk. 134

35 Samas, lk. 135

36 Samas, lk. 136

37 Samas

38 Densoen A, Zedua, lk. 28

39 Samas, lk. 26

Agraarreformi teostamiseks uutis vabastatud rajoonides saadeti
maale spetsiaalselt brigaadides kokku 360 tuhat inimest.⁴⁰

Enne agraarreformi läbiviimist laias mastaabis organisatsioonis
KKP kogumise omandamiseks agraaraladele ellu rakendamist
üks või mõnes maakonnas vallas. Valdadesse, mis oli valitud
agraaride ümberrahalduste teostamiseks, saabusid koolitustöötajad,
kes pidid minema edespidi tööle teistesse rajooni valdadesse.
Nad tutvusid kohalike sellega, kuidas viiakse ellu partei poliitika
t, millest rääkides tööl võttu puututi, millestki küsimus-
tele pöörata erilist tähelepanu jne. Selline praktiline osavõtt näit-
likust agraarreformi teostamisest võimaldas neil omandada
kogemusi töös massidega, võimaldas ära hoida vigu kulvitus.⁴¹

Maariformi elluviimine toimus äärmiselt keerulises ja raskes
poliitilises olukorras. Kuid agraaraladest ei olnud võimalik viia
ellu üheaegselt kõikjal. Põhjuseks oli see, et Kiina territoorium
vabastati järk-järgult, demokraatiline ümberrahalduste
tase maa eri piirkondades oli erinev.⁴²

Mõistmine maavalduse liiuidurimisele ja maade jagamisele
ei saanud asuda kogu kõigis vabastatud rajoonides korraga.
Kuna seal polnud poliitiline olukord stabiliseerunud. Rahva-
võimu jõupingutused olid suunatud bandiitide, guomindangi
sõjaliste gruppide hävitamisele, samuti ka kohalike krite ja val-
dade rahvavõimu organite tegevdamisele.⁴³ Ka välispoliitiline
olukord polnud selles soodne - 25. juunil 1950. a. algas sõda
Koreas. Tulemuseks oli see, et Kiina sisemine reaktsioon
tõrjulis julgemini pead, lootes endise rezümi taastamist. Selle
keerulises sise- ja välispoliitilises olukorras algas agraarreformi

40 Таммути, lk. 187

41 Делюев Н., Беркуле, lk. 46

42 Соборин В. Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае, Коммунизм N 13, 1955, lk. 123

43 Таммути В. Экономическое, lk. 132

elluviimine. Praaktiliselt oli ta alanud juba varem, enne agraar-
 reaktiivide vastuvõtmist ning oli notud banditismi likvideerimisega
 külas. Agraarreformi ettevalmistamise perioodil toimus võitlus rendi- ja
 laenuprotsentide alandamise eest. See oli praaktiliselt esimese
 etapi, mis viis riigivõimude muutmisele külas.

Kogu agraarsele ümberkorralduste periood oli jagatud
 5 etappi. I etapil toimus oluorra vägijõudude likvideerimine külas, selgi-
 tustöö teostamine talupoegade hulgas; II etapil - küla elanike
 klassimuljumise kindlaksmääramine; III etapil - mõisnike vara-
 duste konfiskeerimine; IV etapil - konfiskeeritud varadest jagae-
 mine talupoegadele; V etapil - talupoegade organiseerimine
 põllumajanduse tootmise tõstmisele, teostatud ümberkorral-
 duste kontrollimine, vigade likvideerimine.⁴⁴

A. Janorovi andmetel Xijiangi provintsis kõige vee etapi läbi-
 mised kulus keskmiselt 70-80 päeva. Esimese etapi piinus võis olla
 eiuur, kuna mõnedes kohtades talupoegade organisatsioonid olid
 nõrgad. Organisatsioonidene olid funktsioneerid mõisnikud, kulakud
 või nende käsilased. Selle tulemusena oli see, et talupoegade
 võitlus rendi- ja laenuprotsentide alandamise eest oli väidud
 nullini ning kõike tuli alustada otsast pealt.⁴⁵

Enne agraarreformi elluviimist tuli külas likvideerida bandi-
 tism ja valmistada talupojad ette esimese ülesande lahenda-
 misel. Praaktilises abinõus nende eesmärkide saavutamise-
 sel oli võitlus rendi- ja laenuprotsentide alandamise eest. Koka-
 like võimuorganite poolt võeti vastu normid rendi- ja laenu-
 protsendi vähendamise kohta. Weis märgiti, et juhul kui maad
 antakse rendile mõisnike, kulakute, kiriku, templite, asutuste

44 Губович А. Аграрная реформа в Суньцзяне. .. Двенадцать лет
 борьбы с помещиками, XI, 1955, кн. 254

45 Samas

voi organisatsioonide poolt ja rendimaks ülebal 50% põhiliste
 produktide saagist, mis peab seda vähendama 30% võna. Juhul
 kui rendimaks ei üleba 50%, siis alandada seda 25% võna.
 Rendimaks peale alandamist ei tohtinud ületada 35%-ti põhiliste
 produktide kogusaagist antud maatumil.⁴⁶

Üheaegselt võitlusega rendi- ja laenuprotsentide alandamise
 eest käis küles võitlus banditismi vastu. Briti palju bandite
 oli kogunenud maa lõuna- ja edela osas. Osa neist ei jõud-
 nud õigeaegselt põgeneda Rahvaarmee eest, suurem osa oli
 aga jäetud maha guomindangi armee väejuhatusu käsu
 põhjal (diversioonitööks, võitluseks demokraatlike ümberkorra-
 duste vastu, vastupanu partisaanisalaade baaside loomiseks).
 Arvunad bandiitide salgad määratsid külad. Nad toetusid
 mõisnikele ja teenitasid kirsuu talupoegades mõisnike es. Nad
 tankisid igati olisore normaliseerumist küles. Tege oli
 võitlus banditismi vastu võitlus mõisnike vastu ja omakorda
 võitlus mõisnike vastu oli võitlus ka banditismiga, nad
 olid tihedas omavahelises seoses.

KKP ja KRU valitsuse poolt teostatud abinõud võimaldasid
 puhastada maa bandiitidest. Kesk- ja lõuna-Hiina provintides
 ajavahemikul 1949. a. maist kuni 1951. a. maini likvideeriti
 1060 tuhat relvastatud bandiiti. Ainuikini Henan'gi provint-
 sis 1950. a. aprillis oli hävitatud 139 tuhat bandiiti, Kienani
 provintsis 1950. a. juulis 200 tuhatidest bandiidist oli jäänud
 vaid 13 tuhat. 1950. a. Kubei provintsis hävitati üle 80 tuhande
 bandiidi.⁴⁷ Kirdes-Hiinas likvideeriti üle 50 tuhande⁴⁸ bandiidi.

1950. a. algul Peningis ja teistes linnades ilmusid lendlikud,

46 Мамаев В, Экономическое, lk. 132

47 Денюев И, Земля, lk. 23

48 Агмановичи А, Фролов А, Турмаичици репорз б доподо за соува-
 нзие, Москва, 1955, lk. 75

mis olid suunatud agraaride ümberkorralduste vastu. Nende
 lendlehtede autorid nimetasid endid „külast tulnud ja müla
 slusvõrta tundvabeks inimesteks“. Nad nõudsid H.K.P.-lt ja valitsemiselt, et loobutaks agraaridele vastuvõtmisest ning et antaks
 kätte lõpetada mõisnike maade jagamine. Seal, kus mõisnike
 maavaldused oli jagatud, talupojad, kes said maad, peavad selle
 eest maksma teabava summa. Juhul kui neil pole sellist
 vahendit, nad peavad tagastama maad endistele valdajatele.
 Lendlehtede autorid püüdsid hirmutada sellega, nagu agraarid
 ümberkorraldused tooks kaasa korralageduse, põllumajandus-
 tootmise languse jne.⁴⁹

Kontrrevolutsioonilised tegelased aktiivseksid viiki peale rnda,
 kui sõjategevus koreas lähenis Kiina piirile. Nii 1950.a. lõpus
 kogu Kiinas oli avastatud 664 guomindangi agentide kuritegu ja
 9 kuritegu, mis olid seotud välismaise spionaaziga. Arvestati
 üle 13 tuhande guomindangi salakuurimehe agendi.⁵⁰ Shan-
 dongis likvideeriti ameerika-guomindangi. Uus sotsialrevolutsiooniline
 Kiina partei, mis oli organiseeritud endise USA suursaadiku
 Stuarტი poolt. Sichuanis paljastati „Väike Kiina partei“
 juhid, kes valmistunud relvastatud rüüripöördeks ja teostasid spionaazi
 USA salakuurimehe kaudu.⁵¹ Pekingis avastati spionaazi orga-
 nisatsioon, kuhu kuulus 7 välismaalast katoliiklast.⁵²

Ajalohepunktis 1950.a. juulist kuni 1952.a. juulini rendimaale
 kandamine ja agraaride ümberkorralduste käigus võeti mõisnik-
 kelt ja nendega seotud bandiitidelt ära kogu- ja lõuna-Kiinas
 71727 vintpüssi ja revolviire, 6025 automaati, 361 kuulipildujat,
 1873416 padrunit, 1087 kahrut, 12259 mürsku, 37765 iselehted

49 Денюев А. Земля, кн. 1748

50 Аграрно-земельный вопрос, кн. 75

51 Очерки земной войны и борьбы с буржуазией, ноябрь-декабрь 1950 г., кн. 1950.

52 Денюев А. Земля, кн. 29

viinipüsi, 95763 mõõne ja oda, 26877 granaati, 6956 tsini püssirohtu. Kaavati või tapeti 10704 ja võeti vangid 126432 bandiiti.⁵³

Samal ajal toimus ka maaküsimuse regulimine. 1950.a. kehtivatel suvisel saagil võetavad maksud ei kohtunud ületada 10% saagist, keskmisel mitte üle 15%, jõuabel (kulakabel) mitte üle 25%, mõisnikel mitte üle 50%, ainult erijuhudel ulatus maks 80%.⁵⁴

Banditismi likvideerimine, maksupoliitika regulimine, rendi- ja laenuprotsentide alandamine jt. KRV valitsuse majanduslikud ning poliitilised abinõud aitasid stabiliseerida poliitilist oluarela külas. Talupoegadele tõusis usk võidusse mõisnike üle. Mõisnikelt võeti rüü, mille abil nad olid võidelnud agraarreformi vastu.

Rendimaksu alandamine eest peetava võitluse lõppesmärgiks oli teodaatide ekspluaterimise nõrgendamine külas, talupoegade tööalase aktiivsuse tõstmine, eksistevate talupoegade lüütuks kindlustamine, aidada talupoegadel kehtestada külas uut revolutsioonilist korda, luua seltsused mõisnike maade konfiskeerimises ja jagamises talupoegade vahel.⁵⁵

Rendi- ja laenuprotsentide alandamise ning sautioonide tagastamine käigus toimus mõisnike-kujateesijate paljastamine. Mõisnike sunniti talupoegadele tagasi andma teravilja, mida nad olid saanud 1950.-1951.a. talvel talupoegadelt, mõisnikud olid sunnitud talupoegadele tagastama 3650 tuhast tonni⁵⁶ teravilja, mis jagati talupoegade vahel. Rentnik-keskmine sai mõisnikule makstud teravilja kogusest tagasi 60%, ülejäänud 40% läks aga jagamiseks sulaste ja kühvike vahel, kui rentnikuks oli

53 Державн П, Земля, л. 29

54 Экономическое учение, л. 92

55 Державн П, Земля, л. 30

56 Самая, л. 45

kulak, mis ta sai mõisnikule makstud teravilja kogusent tagasi 40%,⁵⁷ ülejäänud osa länsaaga jagamiseks sulastele ja kehvikele. Talupoegade võlad mõisnikule ja kulakutele, mis olid tekkinud enne KRU moodustamist, tühistati.⁵⁸

Agraarreformi esimese etapi käigus tubounid maaile saabunud kaadritöötajad kuulas klassijõudude vahetonnaga, selgitasid välja, kelle käes on talupoegade liitude juhtimine ja aitavad neid reorganiseerida, kui nad olid sattunud mõisniku või kulakute mõju alla. Nü oli 1950. a. sügisel kesk- ja lõuna Hiinas talupoegade liitudele koondunud juba 25,2 miljonit inimest. Loodes-Hiinas oli neis 10 miljonit liiget.⁵⁹ Tähtis ei olnud mitte talupoegade liitude kvantitatiivne kasv vaid ne nende puhastamine vörestest elementidest. „... ei tohi lubada talupoegade liitudest osa võtta mõisnikel, kulakutel ja nende agentidel, ja mis veel tähtsam, ei tohi lasta neid juhtivatele kohtadele neis liitudes.“⁶⁰ 1950. a. 14. juuli määruse „Talu-
poegade liitude organiseerimisest“ tõeldakse, et talupoegade liitudes on talupoegade memiorganisatsioonid, mis luuakse vabatahtliku-
se alusel. Nende ülesandeks on sulaste, kehvike, keskmise ja kõigi teiste antikõrdaalsele elementide ühendamine kuulas.⁶¹ Juhtivat osa talupoegade liitudes mängisid sulased ja kehvikud. Viis samal ajal ellu liitude poliitikat kesamihuga, taotlesid, et 1/3 juhtivatele kohtadele liitudes oleks valitud kesamihud.⁶²

Agraarreformi teostamise ettevalmistustööde käigus tekkis erile-
suur grupp talupoegi-aktiviste, kes agraarreformi edasise teos-
tamise käigus etendavad suurt osa. Arvestades talupoegade liitu-

57 Денюков А., Земля, lk 44

58 Мамун В., Формирование, lk. 132

59 Денюков А., Земля, lk. 45

60 Ано Уас-гу, lk. 44

61 Аким, lk. 135

62 Мамун В., Формирование, lk. 136

de ebavõimalast teost, kaadrite kappust otsustati agraarid ümberkorraldusi teostada mitte kogu maal korraga vaid järkjärgult, tegevihe provintsi raames toimunud kuld eri aegadel.

Loodu-Hüner algas agraarreformi teostamine 1950.a. talvel ja kestis kuni 1951.a. kevadeni ning hõlmas 7.8 milj. inimest. 1951.a. talvest - 1952.a. kevadeni agraarid ümberkorraldused hõlmasid 15 milj. inimest ja 1952.a. talvest kuni 1953.a. kevadeni 4 milj. inimest. 3. detsember - Hüner algas agraarreformi elluviimine 1950.a. novembris ja 1951.a. aprilliks oli see teostatud alal, kus elas 13 milj. inimest, 1951.a. maist oktoobrini teostati alal, kus elas 25 milj. inimest ja viimase järjekorras 38 milj. inimesega territooriumi osal. 1951.a. oktoobrist kuni 1952.a. aprilli/maini. Kes- ja lõuna Hüner agraarreformi teostamine algas 1950.a. sügisel hõlmates 16 milj. inimest, 1950.a. talvest 1951.a. kevadeni teostati alal, kus elas 50 milj. inimest; 1952.a. maini oli teostatud agraarid ümberkorraldusi alal, kus elas veel 65 milj. inimest. 1952.a. talvest 1953.a. kevadeni alal, kus elas 15 milj. inimest.⁶³

Talupoegade võitluse juhtimises saadeti maale kaadritöölise brigaadides keskmiselt 360 tuhat inimest aastas. Nende jaoks olid väijalõustatud 8 punabist koosnev tegevusprogramm.

Analüüsides kaadritöölise sõjasaadet koosmise näeme äärmiselt ebavõimalist pilti. Väikeses Hüneri provintsis 23 tuh. agraarid ümberkorraldusi juhtivast kaadritöölisest moodustasid üle 70% inimesed, kes olid pärit mõisnike või kulakute perekondadest ja ainult umbes 30% oli pärit talupoegade hulgast.⁶⁴

Talupoegade liitude tegevuse tulemusena kasvas talupoegade poliitilise teadlikkuse ja selle baasil tekkis võimalus üle-

63 Demokoon 1, 3. vms, lk. 52

64 Samas, lk. 65

mittekuus klassikuuluvuse määramise poliitiline külas. Põhjal-
 nuse diire, et külas eksisteeris suur hulk üleminekuvorme
 majandus- feodaalset, podfeodaalset kapitalistlikku, mis oli
 tingitud erinevatest majanduslikest suhetest mõisnike ja talupo-
 gade vahel.

Klassikuuluvuse määramise aluses võib leninlike formu-
 lering v. l. lenini tööst „Suur algatus“, kus ta kirjutas: „Klassi-
 des nimetatakse suuri inimeste grappe, kes erinevad ükstei-
 sest nende teatud ajaloolises ühiskondlikus tootmise ristumis-
 kuulava kohta podest, oma suhetelt (mis on enamasti fikseeri-
 tud ja vormistatud reeduses) tootmisvahenditega, nende poolt
 töi ühiskondlikus organisatsioonis etendavalt osalt, järel-
 kult aga ka ühiskondlikus riikuse, selle osa saamisvõimselt ja
 suurusest, mis on nende käsutuses. Klassid on niisugused
 inimeste grupid, kellest üks võib omastada teine tööd selle
 tõttu, et nende koht ühiskondlikus majanduses teatava for-
 matsioonis on erinev.“⁶⁵

Klassikuuluvuse määramine tootjate Riikliku Administra-
 tiivnõuandja poolt 4. augustil 1950. a. vastu võetud otsuse põhjal,
 mille aluses põhiliselt oli kaoks 1933. a. Demokraatliku kes-
 valitsuse poolt Reijnis avaldatud dokumenti: „Kuidas määra-
 ta klasse külakohades“ ja „Otsused mõhede maareformi küsi-
 musle kohta.“⁶⁶ Klassikuuluvuse määramisel võib aluses omardi-
 sigus tootmisvahenditele eribi maale. Otsuse põhjal mõisnike
 klassi kuuluvaks loebi inikeid, kes omavad maad, kuid ise
 sellel ei tööta või tegelevad ainult täiendavate töõdega ja ela-
 vad ekspluatsiooni arel.“⁶⁷

65 Lenin v. l., Suur algatus, Tõõsed, 29 kd., lk. 388

66 Armn., lk. 160

67 Samas, lk. 161

Kulakutev loebi neid, kes omavad maad mõistlikult küll vähe, kuid siiski 2-3 korda rohkem kui talupojad. Nad omavad tööriistavahendeid ja käibekapitali, kuid võtavad ise ka tööst osa.⁶⁸

Keskmiik omab osalt isiklikku maad, osalt rendib. Mõningal määral keskmiik omab põllumajandusliku tööriistu. Eksploatsimise aluses on kas tähtselt või suuremas osas isikliku töö. Sageli on keskmiik ise eksploatuiv.⁶⁹

Tehtud omavad osa nende poolt haritavast maast ning primitiivseid põllumajandusliku tööriistu. Tavaliselt on nad enamuses sunnitud maad rentima ning neid eksploatuivaks rendimaksu, laenuprotsentide ja tööle palgamisega. Keskmiikust erinavad nad selle poolest, et müüvad oma tööjõudu.⁷⁰

Ka sulastel oli sageli väike traaktoria, kuid sellist ei piisanud elamiseks ja nad olid sunnitud elatusvahendeid mujalt hankima. Neil puudus ka põllumajandusliku inventaar.⁷¹

Teisest lähtuvalt tegurid, mille järgi toimus klassikuluuuse määramine, oli sissetulekute saamine viis. Olustas lähtuvalt oli sin faakt, kas need sissetulekud saadi eksploatuivise teel, kui jah, siis kui suure osa moodustasid need kogu majandi tuludest.

Mõistlikem loebi neid, kelle sissetulekust üle 25% moodustas rendimaks, laenude protsendid või sulaste poolt loodud lisaväärtus, samuti eksploatsimised olid tunduvalt paremad talupoegade omadest ning kes ise põhitöoga ei tegele. Siiski, kes aitasid mõistlikel koguda rendimaksu, juhtida mõisa jne., loebi mõistlikega ühte kategooriasse kuuluvaks, juhul kui teenistus mõistlike juures oli nende põhitöös, aga elamistingimused

68 Akmn. lk. 163

69 Saman. lk. 165

70 Saman

71 Saman

olid paremad kui keskmine-talupojal.⁷²

Kulaku ja keskmise inimuse seisus selles, et kulakud eksploatu-
mist saavad sisetulest üldis 15% perekonna aastasest sisetule-
kust, keskmine see aga ei ületanud 15%.⁷³

Sisetulekute järgi valdab veel jõukaid keskmise, kes lühedu-
ras osas eksploatuiseid võralt tööjõudu. Sisetulekud sellest
aga ei ületanud 15% üldisest perekonna aasta sisetulekust.
Mõnikord on juhtunud, kus talupoegade eksploatuise-
st saadavad sisetulekud ületasid 15% perekonna üldisest aasta
sisetulekust; kuid perekond oli suurearuline, tööjõudu vähe ja elamis-
tingimused tagasihoidlikud. Sellisel juhul, kui eksploatuise-
st saadavad sisetulekud ei ületanud 30% majandi aasta sisetule-
kust, loeti nad siiski keskmise hulka. Kui need tingimused puudu-
sid, sisetulekud eksploatuiseist ületasid aga 15%, siis tuli
ta lugeda kulakute hulka kuuluvaks.⁷⁴

Kolmanda tegurina klassi kuuluvuse määramisel arvestati ka seda,
kui kaua antud isik on kasutanud eksploatuiseist sisetulekute
allikana. Mõistmise kategooriasse kuuluvaks tuli lugeda need
inimesi, kes pidavalt 3 aasta jooksul kuni antud koha vabasta-
mise momendini olid elanud kui mõisnikud.⁷⁵ Juhul kui antud
koha vabastamisel jõukas keskmise sai eksploatuiseist sama
suurt sisetulekut nagu kulaki ja kui see kestis mitte üle
kahe aasta, siis see isik loetakse jõukaks keskmiseks.⁷⁶

Kulakute hulka tuli lugeda isimeid, kes viimase 3 aasta
jooksul enne antud maakoha vabastamist võtsid osa tootmi-
sest, kesjuures perekonna põhisisetulek saadi eksploatuise-
st ja ületas 15% kogu perekonna sisetulekustest.⁷⁷

72 Akmh. lu. 162
73 Samas, lu. 170
74 Samas, lu. 171
75 Samas, lu. 167
76 Samas, lu. 170
77 Samas, lu. 173

Neljandaks tähtsamaks teguriks klassikoolituse määramisel oli isikliku töö iseloomu määramine. Kui üks perekonnaliige töötas aasta ringi või vähemalt $\frac{1}{3}$ aastast, loeti et perekond töötas. Juhul kui ta tegeles põhitööga alla $\frac{1}{3}$ aastat, kuid ta tööl olnud põhitöökäsi, siis perekonda loeti tegelevaks täiendava tööga.⁷⁸

Põhitöö all tuleb mõista osavõtte põhilistest põllumajanduslikest töödest nagu: niidamine, külvamine, saagi koristamine. Täiendava töö all mõeldakse abitöö liiki, mis omavad teisejärgulist tähtsust põllumajanduslikus tootmises nagu: abistamine juurvilja rohimisel, karja eest hoolitsemisel jne.⁷⁹

Osavõtte tööst oli kriteeriumiks, mille järgi eraldati kulakut mõisnikust, sest kulak ise töötas oma põllul, kuid mõisnik kas üldse mitte või tegeles vaid abitöödega.

Klassikoolituse määramine algas kõige raskest ja vastutusseisukohast osast s.o. mõisniku klassikoolituse määramisega. „Klassikoolituse määramine milades oli keerukas ja rahvapäraselt tähtis töö agraarsete ühiskorralduste loomisel.“ „kõigi asmetele juhtivad organid peavad võtma tema läbiviimist tõsiselt ja tegutsema vastavalt otsustele... Mõisniku klassikoolituse määramisel tuleb ilmubada suurt ettevaatlikust, sest see toob kaasa tema maa ja muude rikkuste konfiskeerimise.“⁸⁰

Mõisniku klassikoolituse välja selgitamise järel toimus sama ka kulakute, keskmise, kehvaute ja sulastelega. Sga isiku klassikoolituse määramisel toimus talupoegade liitude ja üldised talupoegade koosolekud. See, kelle klassikoolitust määrati, oli samuti kohale kutsubud ja esines ise esimesena, väljendades

78 Akmh, lk. 166

79 Samas, lk. 167

80 Nro Mao-ye, lk. 47

oma arvamus, millisesse klassi ta kuulub. Peale seda algas arutelu, koosoleku lõpuks toimus hääletamine, mis kinnitas isiku kuuluvuse ühte või teise klassi. Talupoegade koosolekute otsused kinnitati rajooni või maakonna rahvarõimu organi poolt. Juhul, kui arutluse objektiks olnud isik või keegi teine ei olnud rahul vastuvõetud otsusega, võis ta anda 15 päeva jooksul kaebuse maakonna rahvatribunalile, millele teigi lõplik otsuse ja viis selle ra ellu.⁸¹

Klassikuuluvuse määramine sisaldas 4 momenti: klassi määramise kriteeriumi selgitamine, klassikuuluvuse hinnangu selle hinnangu vastuvõtmine talupoegade üldkoosoleku poolt, millest võtsid osa ka mõisnikud, hinnangu kinnitamine kõrgemalseisvate organite poolt.⁸²

Klassikuuluvuse määramine ei olnud puhtalt tehniline töö. See toimus ägeda klassivõitluse duallas, mille kohta 12. märtil 1951. a. „Changjiang Ribao“ kirjutas, et ilma massi kaasabõmbamata on võimatu teostada klassikuuluvuse kindlaksmääramist. Kes suudetakse edusalt teostada klassikuuluvuse määramine või kuulutada see läbi, see on oma olemuselt otsustav faktor, millest sõltub agraarreformi edu või ebaõnnestumine.⁸³

Klassikuuluvuse määramise käigus oli tähtis mitte üksnes panna mõisnik tunnistama, et ta on eksploatاتور, vaid tuli välja selgitada tema maade ja varanduse suurus.

Peale klassikuuluvuse määramist kuulas, algas agraarreformi teostamise kolmas etapp, see on konfiskeeritud maade, põllumajandusliku inventari ja muu mõisnike varanduste

81 Akmn, lk. 136

82 Dersoun, Zhenn, lk. 89-90

83 Saman

jagamine, mis oli konfiskeeritud 1950. a. agraaradeuse alusel. Konfiskeeritud varanduste jagamiseks moodustasid talupoegade liidud spetsiaalset komisjone.

Kõik konfiskeeritud maad ning töömehvahendid kuuluvad talupoegade liitude poolt jagamiseks vähese- või maatuute talupoegade vahel. Mõisnikud peavad saama maad võrdsetel alustel talupoegadega, sellas et nad oma tööga muretsesid endale elatusvahendeid ja kasvataksid lois endid ümber.⁸⁴

Maade jagamisel võeti aluses sööjate arv peamiseks. Revolutsiooni võidu eest langenute perekonnad peavad saama maad võrdsetel alustel teiste talupoegadega, kuid langenud avestabi sejuure perekonna liikmed.⁸⁵

Rahvavabastusarmee komandörid, reavõitlejad, kaavatud ja demobiliseeritud sõjaväelased, rahvavõimu organite töötajad ja nende perekonnad, kes elasid maakohdades, said maad ja töömehvahendeid võrdsetel alustel talupoegadega. Juhul kui rahvavalitsuse asutuste töötajad said palga ja omasid teisi sisetuluvõimalusi, mis olid küllaldased perekonna ülalpidamiseks, siis neil anti maad kas vähen või üldse mitte.⁸⁶

Maakohdades elavad budistlikud munkad ja nunnad, daosimungad, vaimulikud jt. peavad saama maad ja töömehvahendeid võrdsetel alustel talupoegadega, kui neil puuduvad muud eksistentsimise allikad ning kui nad on võimelised ja tahavad tegeleda põllumajandusega.⁸⁷

Talupoegade kätte läis mõisnike varandus ja maad fianxi provintsis 1950. a novembrist - 1950. a. aprillini agraarreformi käi-

84 Akmn, lk. 130

85 Samas, lk. 131

86 Samas, lk. 131-132

87 Samas, lk. 132

gus said maad 9 miljonist talupojast 7 miljonit. Mõisnikelt aravõetud maad moodustasid siin 40-50% kogu rajooni haritava-
 vatest maadest. Lisaks maale said siin talupojad veel 61750
 töölooma, 393 tuhat mitmesugust põllumajanduslinnu tööriista,
 üle 100 niigoni ja teravilja.jne.⁸⁸

Konfiskeeritud ja rekvireeritud irrigatsiooniseadmed, paisud
 ja tigid, kui ne oli sobiv, tuli jagada koos maatükkidega.
 juhul kui see oli võimatu. Läksid nad kohaliku rahavõimu
 organite kätte, kes andis nad üldises kasutamises.⁸⁹

Selles, et kindlustada saavutatud võidu tulemusi ja kõrvalda-
 da kõik puudejäägid, nähti ette veel viimane etapp agraar-
 reformi teostamiseks käigus - vigade likvideerimise etapp.

Mõnedes küladis oli agraarreformi läbiviimisel tehtud
 vigu, ei olnud puustatud täielikult mõisnike võim. Mõis-
 nikud organiseerisid mitmesuguseid religioosseid ja poolreli-
 giooskaid salaorganisatsioone, kuhu nad värbasid talupoegi, kes
 teadsid sellen ähvardusi ja vägivalda. Mõisnikud oma kontrerevo-
 lutioonilistel eesmärkidel kesutasid igati klassikemuluvuse
 määramisel ning mõisnike maa ja varanduste jagamisel teh-
 tud vigu, vaidlusi ja auusaamatusi talupoegade vahel. Reas
 küladis oli ekslikult külalinnid pandud mõisnike klassi ja
 tehtud keskmiseid külakutses. Need vead tuli nüüd likvideerida

kaadritöötajate brigaadid kontrollisid, kas mõisnikelt kon-
 fiskeeritud maad on õigesti jaotatud, kas ei ole külas mõisnike,
 kes suutsid hoida kõrvald maade ja varanduse jagamisest,
 kas nad alluvad talupoegade liitude kontrollile.⁹⁰ jne. Täiend-
 val kontrollimisel lähendabi kõik need küsimused, mis seni

88 Державин П., Земля, кн. 97-98

89 Акмн. кн. 133-134

90 Державин П., Земля, кн. 72.

olid jäänud lahendamata ja erutasid talupoegi. Mõimikule anti lõplik ja puustav lõik. Pärast selle töö lõpetamist toimus pidulikult talupoegadele maa omanise õiguse tunnustuste väljaandmine.

1952. a. keskpäigaks oli agraarreform teostatud peaaegu kõigis Hiina rajoonides. Lõplikult püüandades nagu Põhja-Hiinas Suiyuani provintsis, kus agraarreformi ei teostatud, karjakesvatuspüüandades loode-Hiinas agraarreform viidi läbi umbes 85% elanikkonna hulgas, kesk- ja lõuna-Hiinas ligi 81% maaelanikkonna hulgas, Lõuna-Hiinas ligi 90% maaelanikkonna hulgas.⁹¹ Teostamata jäi agraarreform põhiliselt loomakasvatusrajonides, kus enamuse moodustasid mitte hiinlastest elanikega. Viimasel püüandades reformi läbiviimine kestis kuni 1952. a lõpuni ja valis isegi 1952/53. a talud.

Rahvuslikes püüandades mõnevõrra hilisem agraarreformi elluviimine oli mõeldud rea eritingimustega, ^{est} (kuina) siin tekkisid täiendavad raskused, mis olid mõeldud rahvuste vaheliste vastustoludega ja talupoegade teadlikkuse suure mahajäämusega. Siin oli vaja veel teatud aega sellen, et luua uued suhted, vastastikkune usaldus rahvuste vahel. Sellis tuli teostada suuri ettevalmistustöid, mille käigus vähemusrahvustest talupoegade mass võiks tunnetada põhjalike agraarsete ümberkorralduste vajadust,⁹² võitluse vajalikkust mõisnikkega.

Võrreldes HKV agraarreformi ja tema teostamist, siis liidame, et tal oli rida olulisi erinevusi NSV Liidu ja teiste rahvademokraatia maadega, mis muudugi on tingitud rüügi ajaloolise arengu iseärasustest, NSV Liidu elaniku ja koge-

91 Chagnunin A, lk. 50

92 Mamm 13, 910000000000, lk. 150-154

muste olmasolust, teistsugustest rahvusvahelise olukorra tingimustest, milles HRV teostas agrarreformi.

Peab märkima, et agrarsete ümberkorralduste võrdlemine Küna ja NSV Lõuna osas samuti teiste rahvademokraatia maade osas jäävad kõigjal kasutatud autorite tööd vastuse võlgu. Mõningaid võrdlusi rahvid on teinud V. Zamin oma artiklis. Üleminekuperioodi iseloomused Küna Rahvavabariigi⁹³, kuid ka nüüd on see võrdlus jäänud vaid lihtsalt fakti näitajaks, et eksisteeris lihtsalt rida erinevusi.

Agrarset ümberkorraldused Euroopa rahvademokraatia maades ja HRV teostati ühel alusel - mõisnike maade revolutsioonilisel ümber jagamisel. HRV ja Euroopa rahvademokraatia maades, kus talupoegade naomanduslik ruum oli tugevam kui NSV Lõudis, ainult osa maadest nationaliseeriti ning seal hakati looma riiklike majandeid.⁹⁴ Põhjuseks oli see, et seal naomandus maad eksisteeris juba ammu. Talupojad olid olnud maa naomanduse aktiivsed kaitsjad ja rahvademokraatlik võim ei saanud seda mitte arvutada. Sellisel juhul loosung maa peab kuuluma sellele, kes teda harras oli ainuõige, mille järgi toimusid agrarset ümberkorraldused.⁹⁵ Loosung maa nationaliseerimisest, mille järgi teostati agrarreform NSV Lõudis olis olnud vale.

Olulises erinevuses võrreldes agrarreformi teostamist HRV ja teistes rahvademokraatia maades oli see, et HRV mõisnikelt, kulakutelt jt. aravõetud maade eest ei makstud kompensatsiooni.

HRV maa konfiskeeriti ja anti talupoegadele isiklikuks omam-

93 Мамун В. К вопросу об особенностях непроизводного периода в суммарной марксовой Ресурсы, "Вестник Московского университета. Серия Экономика, философия и права" №1, 1956, стр. 7

94 Экономическая история Западнорусского края, Т.2, Рег.критика П.Д. Куча, 1961, стр.225

95 Советск. Ист. стр. 36

diis - õigusega seda müüa, osta, pantida jne. See tõngis koopereerimise käigus rea erinevusi võrreldes NSV Liiduga. Agraarreformi tulemusena nüü Kina Rahvavabariigis ja teistes rahvademokraatia maades kui ka NSV Liidus liivideviti monopolmaale. Algas küla rektumintamine, küla klassistruktuuri muutmise, kollektiviseerimine kõigjal rahvademokraatia maades. Viimvalt NSV Liidust toimus kogu maad natsionaliseerimata (peale Mongoolia Rahvavabariigi).⁹⁶

Noortes Aafrika ja Ladina - Ameerika vabariikides, kus ehitatakse sotsialismi aluseid, nagu Algeria DRV, Kuuba vabariigis jn. toimub aga maade natsionaliseerimine, mis tuleb sellist et kolonisaatoritel ja välismaistel monopolistlikel rühmadel olid siis riinides suured istandused, kohalik elanikkond oli maata või vähen maaga, hakkides elatusvahendeid istandustes töötades. Praegu on loodud või luuakse nende istanduste baasil riiniline majandus, samal ajal toimub talupoegade varustamine maaga.

Võrreldes veel agraarreformi teostamist KRV ja teistes riinides, kus Euroopa rahvademokraatia maades tuli maad välja osta, kuigi väikese tasu eest (kehvikud ja sulased said reuglina maa ilma väljaostuda. Väljaostumaks oli keskmiselt ühe aasta saagi väärtus (Rumeenia, Tšehhoslovakkia, Poola jt.) ja tasuti riigile mitme aasta kestel. Mõnedes maades (Ungari, Bulgaaria) maksti isikutele, kellelt võeti maad ära, kompensatsiooni. Araabia liiv tulid aga talupoegadele tasuta väljaostumaks suurmaapidajailt ära võetud maa eest 40 aasta jooksul. Igale fellahhile antakse 5 fedani maad (1 fedan - 0,42 ha).

96 Короб, М.М., стр. 36

Kiina agraariseiduse omapäraseks joonaks oli val su, et ta lubas maa vaba ostu, müüki, pantimist, rendile andmist jne. Suurte tsüstos Euroopa rahvademokraatia maades oli see keelatud kas täielikult (Poda) või äärmiselt piiratud (Ungari).

1952. a. lõpus olid agraarid ümberkorraldused edukalt lõpetanud territooriumil, kus elas 90% kogu Kiina RV maaelanikkonnast. 1953. a. veebruaris toimunud Rahvusliku Komitee Poliitilise konsultatiivnõukogu 10 istungil Mao Ze-dong, tehes kokkuvõtteid tehtud tööst, teatas: „Väljaarvatud väike arv rajone, mis on asustatud vähemuse rahvustega, agraarireform maalt, kus elab ligi 450 milj. inimest, on sooritatud. Sellega on täielikult purustatud feodalismi baas.“⁹⁷

Agraarireform purustas revolutsiooniliselt talu feodaalse isetunni, mis omas suurt tähtsust Uue-Kiina majanduse edasiseks arenguks. likvideeriti mõisnike klass, hävitati feodalismi majanduslikud juured Kiinas, hävitati mõisnike majapidamissüsteem, kindlustati talupoegade maasmand. Sellega oli üüded ellu masside nõudmine: „Maa selle, kes seda hävitab.“⁹⁸

Mõisnike maavalduse likvideerimise töö kaasa väiketalumajapidamise tugevdamise ja maarakutuse võrdustumise. Näiteks enne agraarset ümberkorraldusi tuli Shandungi provintsis mõisnikku ja kulaku kohta keskmiselt 2,35 ha karitavat maad, keskmiskulu-1,77 ha, kevikule ja sulastele 0,68 ha. Peale reformi tuli mõisnikku kohta 1,02 ha karitavat maad, keskmiskulu-1,01 ha kevikule ja sulastele-1,02 ha.⁹⁹ Songjiangi provintsis Kulani maakonnas Yonggui külas enne agraarreformi talupojad-keskmised omasid ainult 0,555 aini maad

97. Илпалга, 7. апрель 1953. г.

98. Брагунинска л., Мадун Б, кн. 20

99. Маченникос Б, Архивни документационна и изв. жаренне к правителствено документационно бюро на КНР, „Сонголон эконоомике“, №10, 1953, кн. 65

iga perusnna liikme kohta, kehvikum ja rulumad ei omanud maad üldse. Samal ajal tuli ühe rulumad perusnna liikme kohta 2,41 šani ja mõisnikul 3,30 šani maad. Peale agraarreformi tuli aga iga endise kehviku, rulumad, rulumad ja mõisniku perusnna liikme kohta 0,66 šani maad ja keskmise perusnna liikme kohta 0,67 šani¹⁰⁰ maad.

Kui enne reformi keskmised moodustasid külas ligikaudu 20% elanikkonnast, siis peale reformi oli nende arv tõusnud 3-4 korda. Keskmised muutusid külas domineerivaks jõuks. See avaldub ka alljärgnevas tabelis. Nagu tabelist on näha kuulub keskmikule majandusliku juhtpositsioon külas.

Keskmikutele langev (%)¹⁰⁰

	3 küla Baicheng maakonnast Hilonggiangi provintist	19 küla Changji maakonnast Hebei provintist	4 küla Yingfongi maakonnast Pingouani provintist	5 küla Lüni maakonnast Pingouani provintist	6 küla Wusian'i maakonnast Shanxi'i provintist
elanikkonnast	67,3	88,3	95,0	99,1	88,7
maast	75,7	91,4	90,0	91,6	88,7
kariloomadest	87,5	90,2	93,0	98,7	84,6
põllumajanduslikust inventarist	-	-	95,5	95,0	-
toiduainete tootmisest	76,8	90,0	92,0	92,6	86,0
veokitest	86,4	-	100,0	-	-

Peale agraarreformi teostamist ja mõisamajandite likvideerimist jäi Kiina külla rulumadele riik, mis peale reformi vaatamata mõningatele püramisabinõudele, süüsi tugunes ja avaldas rasvu tendentsi. Kulakud kasutasid sageli mitmesuguseid spekulatiivseid abinõusid rikastumiseks. Seoses sellega pöörasid KKP ja KRV valitsus rõhkem tähelepanu X šan - maamõõdestituse pindala mõõt; süüsi kasutatakse "väike šan", millele võrdub 10 muiga. 1 mu - 1/15 ha.

100 цун цун-сун, Тирорпее Коборо тумас. „Капогниу Куман“ № 9-10,

1951, lk. 11

101 Магнеренно А, lk. 52

kulakute majapidamiste püramisile. Nü andsid kulaklikud majapidamised 1953. a. maksudeks kuni 30% aastasaagist, o. o. ligikaudu 2 korda rohkem kui maksid keskmise majapidamised.¹⁰²

Keskmine oli muutunud kesksel kujul külas ja toimus kulakute püramine, kuid omatigi jäi keskmine majandite olukord ebastabiilsem. Selle põhjuseks oli, et maa jäi eraomandis ning seda võis vabalt osta ja müüa, sellega säilidsid kõik võimalused kapitalismi arenemises külas. Nagu näitavad andmed, aastail 1950-1952, toimus näiteks Shan-dungi provintsi külas tunduvalt klassikoosseisu muutumine. Üuriti 3204 majapidamist provintsi eri piirkondades. Selle tulemusena selgus, et peale agraarreformi teostamist 1/10 majandist müüs oma maad. Sejuures 1/4 kõikidest tehingutest sooritati maa ratsionaalsema paigutuse eesmärgil. 3/4 kõikidest tehingutest oli seotud sotsiaalse diferentseerimisega.¹⁰³ Kõigist maa müümise juhtudest 35% tegi seda raske elu tõttu, 8% - tööjõupuudusest perekonnas, 18% - kuldudest, mis oli seotud pulmade, vanemate matuste, haigus-¹⁰⁴tega, 25% - maavahtamise pärast, 14% - muudel põhjustel. Samasugune tendents valitises V. Maslennikovi andmetel ka teistes HRV piirkondades. Nü Kebei provintsis Songyingi, Hediani, Rengui, Jianguo maakonnas andmetel 10,7% majandist müüs oma maad peale agraarreformi.¹⁰⁵ Kahjuks puuduvad andmed kogu HRV kohta, kuid ilma selle tagi on selge, et kuigi üksik talumajandite diferentseerumine ülemineku perioodil kapitalismilt sotsialismile on nõrgenenud, ta siiski vältimatult jätkub.

¹⁰² Ву Тан-шунь, Сельскохозяйственные налоги в Кобое туме, „Капогунь тумай“,

№ 22, 1953, л. 13

¹⁰³ Хуа мун, В. Экономическое, л. 161

¹⁰⁴ Саман

¹⁰⁵ Маасунуул 13, л. 4, 66

Teatava perioodi järgi peale agraarreformi osa keskmisi majapidamisi läks üle rühvirute gruppi, osa aga rikkastelid ja teinid uued kulatliand majapidamised.

Agraarreform oli stimuleeris põllumajandusliku tootmise kasvule. Kiiresti kasvas külvipind, kui 1949. a. moodustas külvipind Hiinas 97,9 milj. ha, siis 1952. a. oli see juba 107,9 milj. ha. Märsutatavate maade pindala kasvas samal ajavahemikul 22,8 milj. ha 1949. a. kuni 25,8 milj. ha 1952. a.¹⁰⁶

Aastast aastasse kasvas ka toidukultuuride tootmine, mis võrreldes 1949. a. oli kasvanud (1949. a. indeks 100): 1950. a. - 117, 1951. a. - 128, 1952. a. - 145. Veelgi kiiremini kasvas puuvilla kogutoodang 1950. a. oli see - 160, 1951. a. - 235 ja 1952. a. - 293 1949. a. võrreldes.¹⁰⁷ Selle kõrge tulemuseks oli see, et Hiina loobus toiduainete ja puuvilla impordist ning hakkas neid isegi eksportima. 1952. a. oli saavutatud tähtsamate põllumajanduslike kultuuride kogutoodangus tunduvalt suurem võrdlus sõjaeelse perioodiga. Toidukultuuride kogusaak 1952. a. oli üle 160 milj. tonni, sealhulgas üle 68 milj. tonni riisi, 18 milj. tonni nisu¹⁰⁸ jne.

Kiiresti arenes agraarreformi ajal loomakasvatuse taastamine. Nii kasvas veiste arv 43936 tuh. 1949. a. 56600 tuh. 1953. a. ehk 55,4% ületades tunduvalt sõjaeelse-1935. a. taseme 48268 tuh.¹⁰⁹ Vaadeldes aga andmeid, mida kasutab P. Dubinov oma töös. „Agraarid ümberrajaldused HRV“¹¹⁰, näeme, et üldine kasvutendents tähtsamate loomaliikide osas väheas suhteliselt võrreldes eelneva aastaga. Veistel moodustas see 1952. a./a 1953. a. 103%,¹¹¹

106 Магнусенко А, lk. 55

107 Samas, lk. 56

108 Samas, lk. 57

109 Samas, lk. 59

110 Мадун В. Сельское, lk. 240

111 Дудников П. С., Аграрные преобразования в КНР, „Научные труды Хуаньшаньского сельскохозяйственного университета“, 7, 4, 1957, lk. 30

kuud 1954. a. 106%. Seõige teravamalt tulb see eriti lammas- ja sigade osas. Vastavad juurde-kasvu tempod võrreldes ulneva aastaga 119%-1952. a., 112%-1953. a., 113%-1954. a. ja 115%-1952. a., 106% 1953. a., 106%-1954. a.¹¹² Sõjajärelne tax aga jäi veel 1952. a 6130 tuh. saavutamata hobuste osas (1935. a. - 6485 tuh.), eslite osas - 1952. a 11806 tuh. (1935. a. 12151 tuh.), muulade osas 1952. a. 1637 tuh. (1935. a. 4602 tuh. lammaste ja kitsede osas - 1949. a. 42347 tuh., 1952. a. 61779 tuh. juurde-kasv oli 49,9%, (1935. a. 62520 tuh).¹¹³ 1953. a. saavutati sõjajärelne tax või ületati see (muulade osas mitte). Arvestades aga seda, et Kiina elanikkond oli perioodil 1935. a. 1952. a. tunduvalt kasvunud, siis maal oli teras püüdnud tööloomadest, elanikkonnast ja tööstuse varustamine loomakarjast, peadusti ja toorainega oli kaugel normaalst. kuud põhiline oli see, et valitsus tendents olukorra parandamiseks, kuud otsustavalt sai see toimuda ainult koöperimise abil, rangelt plaanipärase arestuse tulemusena.

Põllumajandusliku tootmise kasv põhjusel oli asjaolu, et agraarreform vallandas talupoegade masside initsiatiivi. See seisnes järgmiselt: 1) massid said maa peumehes, millega kaasnes töötingimuste ja materiaalse olukorra parandamine ning sellega koos tööstusliku tootmisalase aktiivsuse; 2) põllumajandusliku tööde parem organiseerimine (40% talupoegadest oli vastavalt abistamise tööbrigadides, eksisteeris 4000 põllumajandusliku tootmiskooperatiivi, 10 kolhoosi, 52 sovhoosi jne.); 3) valitsuse abi tootmise laiendamises ja loodusõnnetuste puhul; 4) rakendati uusi ja täiuslikumaid põllutööriistu ning agrotehnikat; 5) toimus patriootlik liikumine põllumajandusliku toodangu tõstmise ust.¹¹⁴

112 Дыдунов, II, кн. 30

113 II переселение и миграция „Крестьянские массы“ №2, 1954, №20, 1955

114 Ву Юн-23к, Погодишь сельского хозяйства Китая, с. 7. Экономическое развитие кн. 177-179

Agraarreformi tulemusena vabandsid talupojad rängast rendi-
maksust. Enne agraarreformi maksis talupoeg aastas mõisnikule
keskmiselt 760 kg teravilja iga hektari renditud põllumaa kohta
(umbes 30 milj. tonni teravilja aastas kogu Hiinas).¹¹⁵

Enne agraarreformi läbivõtmist oli talupoeg pidava alatoitlu-
se olukorras. Olukorra paranemist ja maksupoliitika osast talu-
poegade elatustaseme tõstmisel räägib fakt Mandžuurias. Enne
revolutsiooni võitu ja agraarreformi teostamist oli Mandžuuria-
s 13672 tuh. ha põllumaad, millest 1377400 ha kuulus mõis-
nikule. Keskmise saaki ühektari põllumaalt 1943. a.
oli 1155 kg. Sellest läks mõisnikule rendiks 562 kg kogu
kogu Mandžuurias 6341924 tonni. Samal aastal n.n. Man-
džuro valitsus ostis talupoegadelt 7760 tuh. tonni teravilja,
tegelikult sellest kogusest 5 milj. tonni reuivuriti kasuta. 1948. a.
kogutud saagist 19371 tuh. tonni Mandžuuria talupoegadele
jõi ainult 8.009 076 tonni teravilja. 1949. a. peale agraarrefor-
mi läbivõtmist 14,5 milj. tonnist teraviljast läks põllumajandus-
maksuks 2 milj. tonni.¹¹⁶

Samasugune olukord valitsis ka teistes HRV piirkondades.
1950. a. teostatud uurimused maa 9 provintsis näitasid, et
põllumajandusmaksu osa üldisest põllumajanduslikust toodan-
gust vähenes. Suuri moodustavate riigi poolt kehvikule ja kes-
knikule, kellelt võetak põllumajandusmaks moodustas 9-12% ja 17-20%
kogu põllumajanduslikust toodangust. Samal ajal kulunud tuli kasuda 19-27%
ja mõisnikul 35-45% põllumajanduslikust toodangust. Samal aastal teos-
tatud uurimused 6 provintsis ja 130 vallas näitasid, et mõisnikule
langeb 50% kogu põllumajandusmaksust, kulannile ja kesknikulele 20%

115 Брагушкова Г., Москва, Б, т. 27

116 Усубов И., Земельная политика и вопросы сельского хозяйства в демократической Кореи, «Социалистическое сельское хозяйство», N 3, 1951, т. 58

ning kehviinile 10%.¹¹⁷

Kui 1952.a. põllumajandusmaksuks koguti 19400 tuh. tonni teravilja (kogu maks viljaks umbes arvatavalt), siis 1953.a. põllumajandusmaks moodustas 17500 tuh. tonni ehk 13,2% kogu teravilja saagist.¹¹⁸ 1950.a. põllumajandusmaks riigi tulude osas oli teisel kohal siis 1952.a. neljandal kohal moodustades kuni 12% talupoegade aasta sissetulust (1951.a. oli 17%).¹¹⁹

Talupojad said riigilt laenuks raha, väetisi, põllutööriistu, tööloomi jne. 1952.a. kevadel anti kirde-Hüinas põllumajanduslikku laenu 37,6 milj. tšini teravilja, 6186 komplekti mitmekäiguseid uusi põllutööriistu, üle 11 tuh. töölooma ja 62 tuh. tonni väetisi. 1952.a. ühimes postlaasta jooksul said kes- ja lõuna-Hüina talupojad laenuks 1071 miljardit 750 milj. jüani. 1952.a. andis riik põllumajanduse arendamiseks laenuks üle 3 triljoni jüani,¹²⁰ ehk 69,01% põllumajandusmahu väärtusest. Riigi poolt antava abi suhteline kasv põllumajandusmaksuga võrreldes näitas pidavat kasvutendentsi. Kui 1950.a. riigi poolt teostatud kulutused põllumajanduse arendamiseks moodustasid 34,73%, siis 1951.a. juba 42,68%.¹²¹ üldisest teravilja maksunormist, mida sai riik talupojadelt maksudena.

Peale agrarreformi elluviimist tõusis tunduvalt talupoegade ostuvõime, paranes nende majandusliku olukord, kuid nagu ütles Ziu Shao-gi: "... talupoegade vaesuse probleem võib saada lõplike lahenduse ainult sel juhul, kui me võime tunduvalt arendada põllumajanduslikku tootmist, kui võime tõsta rahva elatustaset kogu maal ning alles siis kui Hüina lähel lõppude lõpuks sotsialistlikule arengutele.¹²²

117 Жиконкина ККР, lk. 51

118 Гобанёв Б, Архивная переписка, lk. 126

119 Мадун, В сельское, lk. 42

x tšini - 500g

120 Брагунцова И, Мадун В, lk. 48-49

121 Мадун В, Социалистическое производство сельского хозяйства в китайской Народной Республике, Москва, 1957, lk. 13

122 Цю Мао-цзи, lk. 31-32

Agraarreformi küündas kultuurilise taseme tõusu külas. Tundu-
valt suurenes õpilaste arv. Mõnede andmete järgi 75 milj. kooliläbi-
sõlt läpsust õppis algkoolis 49 milj. last, s.o. 65%. Paljudes kaugetes
küladel oli loodud kirjaoskamatuse liividevõimude kursused, orga-
niseeritakse ühineid ajalehtede lugemisi jms.¹²³

Agraarreformi otseseks tulemuseks oli, et tugevnes rahva võim
Küla külas. Selles võitluses käigus tekkisid talupoegade seas
enile aktivistid, kes said uut võimu boers külas. Talupojad
tunnetasid ühtsuses peituvat jõudu, mille baasil Küla küla
tulevikus sai asuda sotsialistlikule arengu teele. Tugevnes kom-
muunistliku partei mõju rahva seas. Tugevnes tööklassi ja
talurahva liit. Agraarreform puhastas Küla küla industrialiseerimisele,
tõestas rahvale marksismi-leninismi õpetuse õigsust,
mille alusel KKP teostas agraaride ümberkorraldusi. Tugevnes
talupoegade maaomand, kasvav nende tööalane aktiivsus, mille
tulemuseks paranes talupoegade elatustase. Paranes tööstuse
varustamine toorainetega ja küla elanikkonnaga varustamine toi-
duainetega.¹²⁴

Agraaride ümberkorralduste edukas lõpetamine oli suurem võit-
duus Küla rahvale. See tähtis võit saavutati ajaltõuliselt lühikese
ajaga (2,5-3 aastaga). Agraarreformi edusa lõpuleviimise põhjuseks
oli see, et täideti läpselt KKP poliitikat agraaride ümberkorralde-
misel, mis nägi ette lootumist rüüstele ja kehvikutele, liitu kesmi-
kega ning rikkaste talupoegade neutraliseerimist, eesmärgiga järje-
kindlalt ja järkjärgult liividevõimude feodaalne eksploatatsioon.¹²⁵
Agraarreformi edu kindlustati partei ja masside vahelise ühtsuse

123 ЦАО Лы-ань, Временная программа аграрной реформы, сб. «Экономические
вопросы», стр. 161

124 Денюшин, П. Земля, стр. 112-113

125 ЦАО Лы-ань, стр. 155

tõttu.¹²⁶ Agraarreform oli hästi organiseeritud ja ettevalmistatud, teostati järkjärgult, üks rapsu teise järgi.¹²⁷ algul ühel väiksemal territooriumil, mis sai ümbriksõunas eskujuks, siis järjest suurematel aladel. loodi laialdane ja ühtne antifodaalne riik, kus ühinesid linn ja küla.¹²⁸

Oma mõõduleht tohutu revolutsiooni edu vahade tootmissuhete murdmisel on raketava sellega, et ta toimus rahvademokraatliku rona tingimustes. Fodaaalsuhete purustamine ei toiminud külas mitte kodanluse, vaid võimuloleva tööliitlase juhtimisel. Agraarnd ümberkorraldused omased revolutsioonilist iseloomu ja ei olnud mitte üksikute heatahtlike reformatorite vaid talupoegade endi võitluse tulemus.¹²⁹

Agraarreform oma olemuselt ei olnud sotsialistlik. Ta ei suutnud iseenesest kõrvaldada kõiki taristusi kiina põllumajanduse arengu teelt, ei suutnud tunduval määral parandada talupoegade olukorda. Selline, et kõike seda elluviia, oli vaja viia küla sotsialismi teele. Sotsialistlik tootmisviis haaras tollal kõiki riiklikud ettevõtted linnas ja külas. Sotsialistlik tootmisviisi areng toimus vastavalt sotsialistlike ümberkorralduste läbiviimisele.

Praegustes Aasia rahvademokraatia maades (Kiina, Korea, Viet-nam, Mongoolia) kõigi majanduslike ja poliitiliste spetsiaalsete arengu joonte juures oli rida ühised jooni: töölike jõudude madal tase, mille arengut taristasid imperialism ja fodaalid igandid, nende maade sõltuvus välismaisest kapitalist, talupoegade moodustades enamuse rahvasbiisust, olid fodaalide poolt allasurutud, iseloomuliku riu maades oli talupoegade järjest suurem vabanemine. Sella tõttu agraarimisimus riu maades oli üheks revolüt-

126 Ras Ny-ang, lk. 157
 127 Saman, lk. 158
 128 Saman, lk. 158
 129 Denkoen N, Semna, lk. 114-115

siooni põhiküsimuseks, talupojad aga revolutsiooni lühema-
 pakuva jõuks. Agraarküsimuse seisus riis maades oli samuti
 nagu teistes koloniaalsetes või poolkoloniaalsetes maades see, et
 talupoegkond valdavas enamuses oli maata või vähesel määral,
 praegu üldse ei olnud karjamaid ning kari- ja tööloomi.
 Buur agraarreformi enam, kui pool põllu- ja karjamaadest
 ning kariloomadest oli mõisnike, fodaalide-karjakaarvatajate või
 välismaiste kapitalistide käes. Oli loomulik, et revolutsioon na-
 dis oma eesmärgis lähendada revolutsioonilisel teel agraarküsi-
 mus s.o. hävitada fodaalne maanomand ja talupoegade varusta-
 mise põllu- ja karjamaadega ning kariloomadega.¹³⁰

Küsimus üldse agraarreformi teostamist vabanevad maades
 (seal hulgas ka Hiinas) on vajalik konstrueerida, diferentseeritud
 lähenemine selle maa tingimustele. Tähtsamateks momentideks
 agraarreformi kindamisel olens: 1) kas mõisnike maavalduse
 likvideerimine oli täielik või osaline; 2) milliste tingimustega
 võeti mõisnikelt maad ära ja jagati talupoegadele; 3) maa
 hulk mille said agraarreformi käigus (kas talupoja perekond
 sai nullaldaselt maad edukaiks majanduslikus tegevuses) ja
 selle sotsiaalne hinnang külaelanike poolt; 4) kuidas agraar-
 reform teostati: demokraatlikult - talupoegade ja talupoegade komi-
 teede osavõtul või bürokraatlikult - s.t. kas reform viidi läbi üle-
 valt poolt.¹³¹

Agraarsed ümberrajeldused Aasia rahvademokraatia maades
 omased ülemaailmsed tähtsused. Briti suurt tähtsust omavad
 aga agraarsed ümber rajeldused KRV-s Agraarne revolutsioon

Küsimus on uus etapp Aasia töötajate võitluses sotsiaalse ja majah-

¹³⁰ Kabanov, 2, II peatükk, lk. 3-4.

¹³¹ Kabanov, 2, III peatükk, lk. 10-11.

III peatükk

Hüna põllumajanduse sotsialistlik ümberkorraldus aastail 1953-1957

Hüna küla sotsialistlik ümberkorraldamise tähendab: esiteks vanade tootmisuhete, mis on iseloomulik väikekauba tootmisele, asendamist sotsialistlike tootmisuhetega üksik-talumajapidamiste järk-järgulise kooperaerimise teel. Teiselt sotsialistliku ümberkorralduse protsessi küljes on vanade põllutööriistade ja rutüürse maaharimise vürside asendamine uute põllumajanduslike masinatega ja teadusliku maaharimiseega. Sellis seisneb tehniline pöör külas.¹

Mao Ze-dong, rüudatus sotsialistlike ja tehnilise pöörde sots külas kirjutas: „Algul on hädavajalik kooperaerida põllumajandus - alles siis on võimalik võtta kasutusele võimalik tehnika.“²

Hüna külas tee sotsialismile vürs kollektiviseerimise madalamalt vormidelt kõrgematele: vastastikuse abistamise tööbrigaadidelt põllumajanduslikele tootmiskooperatüividelle ja niilt kolhoosidele.³ Selline aeglane üleminek võimaldas talupoegadel erasemandist lahti öelda, uue eluvürisiga harjuda ja isikliku kogemuse põhjal veenduda kooperaatüiooni paremustes.

¹ Копынов И. ят. №. 16-17

² Мао Чзэ-гун, Вокропн кооператюваннн в кнрскон козрнстнн, Москн, 1955, №. 20

³ Делюкин, А. №. 19

Kuna Hiinas agraarreformi käigus maad ei nationaliseeritud, siis rajanesid nii vastastikuse abistamise brigaadid kui ka kooperatiivid eraomandile - maa ja osa põllutööriistu jäi talupoegade omandiks. Kollektiviseerimine toimus vana, primitiivse tehnikaga. Vastavalt kohalikele tingimustele loodi talupojad külas erinevaid, tihti kombinitud kooperatiivide vorme.⁴

Peale agraarreformi lõpule viimist tekkisid külas massiliselt uut tüüpi riiklikud põllumajanduslikud ettevõtted. Samuti tekkisid mitmesugused vastastikuse abistamise tööbrigaadid ja algas talupoegade koondumine kooperatiividesse, millest oli mitu liiki: a) ajutised vastastikuse abistamise töögrupid, mis ühendasid talupoegi ühises meehaniseerimises ja põllumajandusliku inventari kasutamises teatud ajas - need olid kõige massilisemalt levinud; b) alalised vastastikuse abistamise tööbrigaadid, kus abistamine ei piirduud mitte ainult põllumajanduslike põhitöödega vaid haaras ka abitööd; c) põllumajanduslikud tootmiskooperatiivid, mis kujutasid kõrgemat kooperatiivi vormi Hiinas - need loodi alalistele vastastikuse abistamise tööbrigaadide baasil.⁵

Agraarreformi edukas lõpuleviimine KRV-s aastail 1950-1953 lõi eeldused sotsialistlikus ümberkorraldustena külas. Agraarreformi käigus arendati küll mõisnike maavaldus talupoegade maavaldusega, kuid, nagu elpool nägime, ei kadunud kapitalistlike elementide areng külas. Reformijärgses Hiina külas eksistentsid tingimused, mis aitasid kaasa talupoegade diferentseerumisele. Agraarreformi tulemusena muudus põhilikult klassisuse stade vaherõrd külas. Mõisnikud kui klass likvideeriti, nende majandus-

4 Постановление ЦК КПК о трудовой взаимопомощи и сельскохозяйственной и производственной кооперации. Аграрные преобразования в Китае. Москва, 1955, кн. 346

5 Словарь 2. Аграрная реформа. кн. 124-125

likule ja poliitilisele võimule tehti lõpp. Kulaklus oli tugevalt nõrgenenud; tema suhtes teostati püühanu poliitikat. Tõstavad talupojad: suland, kuhvirud ja keskmised võtsid poliitilise võimude kätte. Tõusis talupoegade organiseeritus ja klassiteadlikkus. „Just see lõi soodsad eeldused edaspidiselt sotsialistlikus ümberrajanduses ja lihtsades tunduvalt kooperaativis perioodi põllumajanduses.“⁶ Arvestades seda, et ühis- või talumajapidamine toob kaasa massilise kapitalismi sinni koos kõigi oma negatiivsete tagajärgedega talupoegade põhimõttel, kutsus²⁴ üles olene ettevaatlik. Aru- ma hakanud kapitalistlikud suhted reformijärgses külas olis hakanud ahvardama töölisklassi liibu talupoegadega. Ilmi- nenu kapitalismilt sotsialismile sellist kohutavat agraar- elanikkonnaga maad, nagu see oli Kiina, olis see võinud kaasa tuua küllaltki tõsisid tagajärgi. Teisest küljest: vaatamata sellele, et agraarreformi teostamise perioodil toi- mus küse põllumajandustliku tootmise taastamine, oli põllu- majandussaaduste toodang (eriti teravilja osas) mitteküllaldam ühis- talumajapidamised ei suutnud rahuldada oma toodan- guga kogu suurt elanikkonda, ei suutnud rahuldada rah- vamajanduse vajadusi sotsialistliku industrialiseerimise perioodil. Vähetalumajapidamine oma iseloomu poolest on tahtis majapidamine, eriti andis see tunda peale agraar- reformi läbiviimist kui talupoegade elatustarve tõsisis jär- sult võrreldis varajases perioodiga. Tulemuseks oli, et juba 1953.a. sügisel tekkis teraviljaga varustamisel pinge- line olusord. Pingele olusorra niveldamiseks aitasid

6 Показательный пример успешного коммунистического народного хозяйства VIII Всесоюзного съезда партии, доклад тов. Ваня Лу Мао-чу. Намечены VIII Всесоюзного съезда коммунистической партии Китая. Москва, 1955, к. 18

kaasa ka spekulandid. 1953. a sügisel sõlmisid spekulandid
uus kohtades lepingud talupoegadega, ostes niilt ära vilja
ülejäägid. Sellens, et nõrgendada külas kodanluse ja spekulan-
tide mõju 1953. a. novembris linvideniti vaba turq traviiljale.⁷

Sellens, et parumini varustada elanikkonda ja rüni traviiljaga,
stabiliseerida toiduainete hindu, linvidenida spekulatsooniplu-
dada töölisklassi liitu talurahwaga, kehtestati 19. novembril 1953. a.
Rügi Administratiivse Nõuogu poolt plaaniline traviiljade korru-
orü ja varustamise eeskirjad. Vastavalt eeskirjadele pidid talupo-
jad, kes tootsid traviiljakultuuri, müüma oma traviilja ülejäägid
rüigile vastavate korrusõu hindade ja amortimendi alusel vasta-
valt rügi poolt kindlaks määratud kogustes.⁸

Selline poliitika äga ei suutnud tõplikult lahendada elaniku-
konna toiduainetega ja tööstust toorainetega varustamise probleemi.
Põhjalik murrang sai tulla vaid väiketalupoegade majapidam-
iste asendamisel suurte kollektivmajapidamistega, kus töö-
viljakus ja majandilise kaubalisus oleks kõrgem.

Talupoegi endist sündis kooperativimisele mõtlema suur maa-
pundus külas. 1952. a. tulli KRV-s keskmiselt ühe majapida-
mise kohta 0,93 ha põllumaad. Geograafiliselt jagunes maa
väga ebahomõleselt. Nü tulli sirmongoolias ühe majapidamise
kohta 3,73 ha, mis teeb keskmiselt ühe hinge kohta 0,88 ha.
Lõude-Hüinas⁹ vastavad näitajad 2,47 ja 0,48 ha, kirde-Hüinas-
1,75 ja 0,34 ha, ida-Hüinas - 0,75 ja 0,18 ha, kesk- ja lõuna-Hüinas-
0,67 ja 0,16 ha, Odela-Hüinas ainult 0,54 ja 0,13 ha.⁹

Talupoegadel puudusid endiselt materiaalsed vahendid sellens,
et vältida haigusi, võidelda ütlejätuste, põue, tõrmide jt. looduse

7 Маченников В, Тянь Юань ККР. „Вопросы экономики“, №9, 1954, кн. 47
8 Конечный год и основные задачи кооперативного агит. кумайенюй
напогной Речыбурун, риз. Сьгапукова Н.Т., Москва, 1955, кн. 332
9 Маченников В, Лисенков, кн. 102-103

õnnestuste vastu. Väiketalumajapidamiste küllustatus ei lasa põllu-
 loostumist mehhaniseerida ja esirindlikum agrotehnikat rakendada.
 Väiketalumajapidamistele puudusid vahendid isegi uute lihtsa-
 mate põllutööriistade omandamiseks. Kui anda väikekaubatootlike-
 le talumajapidamistele stabiilne arengu võimalused, siis algat hankima
 uhtede majapidamiste laostamine ja samal ajal kulatama maja-
 pidamiste rinestamine. „Töötan talurahvas, kehtetud rahvas, kes on
 evolutsioonile kõige rohkem ohverdanud..., ei võtnud maad
 mõisnikelt ära selles, et need maad rattaad uute kulakute
 kätte. Ole in real nüüd vahetult selle töötava taluraha ette
 ülemineku ühiskonna hankimisele...“¹⁰

Olukord, milline kujunes välja Kiina uulas peale agrarrefor-
 mi lõpetamist, nõudis väiketalumajandite arundamist kollek-
 tiivse majapidamisega. Seda tuli teha range vabatahtlikkuse
 alusel... Kui sügivoim meie käes on, siis ei saa me sellele
 mõeldagi, et väiketalupoegi vägivaldselt emproprioneeride (üks-
 rõia kas müvitusega või ilma sellel), nagu me oleme sunni-
 tud seda tegema suurmaaomanikega. Meie ülesanne väike-
 talupoja suhtes seisneb kõigepealt selles, et tema eratoot-
 mine ja erasmund kollektiivsesse muuta, kuid mitte vägival-
 dsel teel, vaid eskuju varal ja selles otstarbets ühiskond-
 likku abi andes. Ja siis on meil muudugi küllalt vahen-
 deid selles, et näidata väiketalupojale neid elliseid, mis
 peaksid temale... arusaadavad olema.“¹¹

Kiina talupojad, omades juba vanu kollektiivse töö vorme,
 hakkasid KKP ja KRV valitsuse abil kiiresti ühinema koope-
 ratüvile.

10 Lenin V.I. Kõne 2 ühiskondlikel masoanondade kehtivate komiteede
 ja kommunistide kongressil, 11 detsembril 1918. a., kd. 28. lu. 314
 11 Fr. Engels. Talurahvakirjandus Prantsusmaal ja Saksamaal. K. Marx ja
 Fr. Engels, Valitud teosed, II, kd., Tallinn, 1960, lu. 361

Esimesed lihtsamad kooperatsiooni vormid vastastikuse abistamise tööbrigadeid kujul tekisid juba küllaltki pikka aega enne rahvavalitsiooni võitu Hiinas. Vastastikuse abistamise tööbrigadeid tekkis põhjusel oli asjaolu, et külas oli suur tööloomade ja põllumajandusliku inventari puudus; keskmiselt iga kolme-nelja majapidamise kohta tuli üks tööloom.¹² Taoline lihtsaim kooperatsiooni vormi initsiaatorid ja oravõtjaid olid tavaliselt kehvemad ja keskmised. Kulunud sellist reeglina ora ei võtnud. Sel moel vastastikuse abistamine organisatsioonid vahel poolföderaalne Hiinas oli kehvikeste organisatsioonid, milles seisab tema esimene ja oluline isik.¹³ Ühendused näid 2-3 kuni 5 majapidamist, väga erandlikel juhtudel 8-9 majapidamist.¹⁴ Sageli ühe aasta jooksul talupojad ühinesid mitmes kombinatsioonides, mis on seletatav vajadusega leatud tööriistade järgi vastavalt seisoonile. Neideli gruppidele oli iseloomulikus joones äärmine ebapüsivus ja väikene ulatus, mis on teinud olulise isik.¹⁵ Vastastikuse abistamise gruppidesse kuulusid tavaliselt ühesuguste füüsiliste omaduste ja kogemustega inimesed, mis on kolmandaks iseloomulikus joones.¹⁶

Juba Tsin revolutsiooniline koduse ja ajal revolutsioonilistes baasides lõuna- ja keski-Hiina provintside eksistents suurul arvul vastastikuse abistamine tööbrigadeid.

Tuundvalt suurema ulatuse võttis liikumine vastastikuse abistamine tööbrigadeid esit jaapani-vastase võitluse ajal (1937.-1945. a.) vabastatud rajoonides. Peale guomingdangi vägede purustamist, agrariaalse ümberrajaduste puudotid pöördeti KKP ja KRU valitsemise poolt suurt tähelepanu vastastikuse

12. Копылов Н., Купцов С., Мухоморов А., Мухоморова Т., стр. 21.

13. Самар, стр. 22.

14. Самар, стр. 22.

15. Самар, стр. 23.

16. Самар, стр. 23.

abistamine tööbrigadide arengule kui vahendile põllumajandussaaduste tootmises vahendile ja kui ettevalmistavale astmele niia sotsialistliku kooperatiivide tul. häda vajalik on toetada ja anda abi laialdsele töötajate massidele kooperatiivide arendamisel vabatahtlikkuse printsiibil. Linnades ja küladel organiseerida vanuse-teenuste, tarkimise, meditsiini, tootmise ja transpordi kooperatiive... "17

Õige hoo sai vastastikus abistamine tööbrigadide loomisega aluse peale agrarreformi teostamisel, misjuures talupoegadele tulid appi kohalikud rahvatähtsused. tingimata peab tõmbama talupoegi kaasa mitmesuguste vastastikus abistamine ja tootmise kooperatiivide loomisele, mida tuleb ellu viia järkjärgult vastavalt vabatahtlikkuse ja vastastikusse kasutamise printsiibil. "18

Kõige lihtsamaks ja kõige levikumaks kollektiivse töö vormiks aastail 1952-1954 olid vastastikus abistamine tööbrigadid. Need brigadid võisid üksteisest erineva organisatsioonilise üleshituse ja liikmete teadlikkuse taseme poolest, ühises oli aga asjaolu, et neis ühendati ainult tööjõud; maa ja tööriistad jäid brigadi liikmete omanikkudeks. "19
Vastastikus abistamine brigadid kujutasid endast üksikute eramajapidamiste summat. Iga liikme põeld karibi järjekorras, saak kuulus sellele, kelle maaltükk ta kogubi. "20

Vastastikus abistamine tööbrigadide vormidest olid kõige levikumad alalised ja ajutised brigadid. Brinnores nende vahel oli see, et ajutised vastastikus abistamine tööbrigadidesse koondus tavaliselt 3-5 majapidamist, mis aitasid üksteist kevadis-

17 Ашун, лн 61

18 Ташмановичеве ук ктлк о крпгобоу бранныноуе и центрозогли-
свенной крпгобогсвенной кооперации. Архивне крпгозобанне
6 крпгоном кумае, Москва, 1955. лн. 343

19 Ташманови, лн. 192

20 Самар

tel ja ruvistel põllumajanduslikel töödel või saagi koristami-
 sel. Teadlikumad talupojad mõistvad, et kasulikum on ühine-
 da pikema ajaks. Alalised vastastikuse abistamise tööbrigadid
 moodustabi aastaks või paariks. Sinna kuulus V. Šanini and-
 mel 7-10²¹, S. Šanini andmel 10-15²², vahel aga ka 20 maha-
 pidamist. Tavaliselt kujunesid alalised vastastikuse abistamise
 tööbrigadid 2-3 ajutine brigadi ühinevina tulemuna. Ka
 alalistes vastastikuse abistamise tööbrigadides ei lahendatud vastu-
 ole eramajandusliku majapidamises, töö ühiskondliku iseloomu
 vahel. Selline kollektiviseerimine madalam vorm ei muuda talu-
 majapidamises väärtusliku iseloomu, kuid ba loob ühine
 majapidamisega võrreldes, kuna inventari ja tööloomade ühi-
 se kasutamise tulemuna tõuseb tööviljakus, suurenevad talu-
 poegade sisetulekud, demonstreerit²³ kollektivise töö ellimist võret-
 des üksikmajapidamisega, püüab kulakute majanduste kesse,
 külas, vabastab nõrgad majapidamised vajadusest minna
 saama laenu hignuvõttel.²³

Kuid kihti tekkis külas üllinud olusordi, et talupojad
 kaldunud tema põllul töötavate brigadi teistele liikmetele
 maksma vähem, ise võõral põllul töötades taheti saada väik-
 xema töökulga eest rohkem tasu. Sageli tekkivad vaidlused,
 millist põllust tööd alustada jne. Kui viljakoristamises pe-
 rioid juhtus ilus olus, tahtsid kõie oma põllulappi viima-
 seks jätta, et vili jõuaks täielikult küpreda. Kõlva ilma puhul
 oli olusordel vastupidine.²⁴ Vaatamata mõningatde vastastikuse
 abistamise tööbrigadide negatiivsetele joontele, silmaga nähtav
 kollektivise töö ellis võrreldes üksikmajapidamisega tingis seda,

21 Maalun B, Cerechoe, lk. 70

22 Tammun J, lk. 192

23 Экономиче КХР, lk. 63

24 Maalun B, Экономиче, lk. 210

et aastast aastam kavas vastastikuse abistamine tööbrigadidena
koostunud talumajapidamiste arv.

Hiinas 1949.a. Keiloungpangki provintsis oli 246 tuh. brigadi;
mis ühendas 10800 tuh. majapidamist ehk 65% kõigist talumajapi-
damistest. Koopereerimine ebaühtlaselt laenumist räägib fakt. et
1949.a. Shansi provintsis oli ainult 88 tuhat brigadi 480 tuh. maji-
pidamisega ehk 12% kõigist talumajapidamistest provintsis.²⁵ Kuni
1950.a. kogu Hiinas oli 2720 tuh. vastastikuse abistamise töötri-
gaadi 11 milj. talumajapidamisega (11% kogu majapidamistearvust).
Kuni 1952.a. oli juba 8030 tuh. brigadi 45 milj. talumajapida-
misega.²⁶ Kuni 1952.a. oli brigadidena ühineunud 40% kõigist talu-
majapidamistest Hiinas, mis 1954.a. oli see tsuraud 58%.²⁷ Ehk
9935 tuh. vastastikuse abistamine tööbrigadi, millest 3500 tuh. olid
alalised ja 6430 tuh. ajutised, ühendades 68 milj. talumajapi-
damist.²⁸

Koopereerimine kiirele läbiviimisele aitavad kaasa ka mitme-
sugused varustusturustuse kooperaativid, mis teevad kiire peale
agrarireformi läbiviimist. Triibi kiire areng algas 1953-1954.a.

Varustusturustuse kooperaativid etendasid tähtsat osa koopi-
rativide raedri ettevalmistamisel, tugundasid linnade ja maa-
vahelisi sidemeid, sellega aitavad kaasa töölistel ja talurah-
va liidu tugevdamisele. Varustusturustuse kooperaativid aitavad
kaubaringlust välja tõrjuda üksikkaupmehi, kes omaid taasta-
misperioodi esimestel aastadel millalgi kindlaid positsioone
võtsid.²⁹ Varustusturustuse kooperaativid aitavad tunduvalt
parandada linnade varustamist toor- ja toiduainetega, samal ajal
aga küla-tööstuskaupadega. Riikliku abi ja talu- ja põllukultuuri

25 Экономика КНР, кн. 172

26 Там же, кн. 173

27 Шо Уас-гу, Тюрмунучуи, кн. 19

28 Экономика КНР, кн. 173

29 Хуаун. П., Социализм в Китае, кн. 18-19

tabus suurendada kaubakäivet tšingisid aastast 1950-1953 kau-
 bakäibe suurenemise 10 korda, moodustades maatum bätšamete
 kaubakäivide kaubakäibest 50-80%³⁰. Aastast aastasse suurenes
 ka kaupade sortiment. Kui 1950. a. oli müügil 200 nimetusega
 kaup, siis 1954. a. lõpus^{oli neid} juba mitu tuhat.³¹ Peale talupo-
 gadele vajalike tarbekaupade varustati talupoegi veel väe-
 liste ja põllumajanduslike tööriistadega. Aastast aastasse kas-
 vas kaupade läbimüüki kui võtta 1951. a. läbimüügi indussuur-
 100, siis 1954. a. oli see 891.³² Kiiresti kasvav varustuse- turustuse
 kooperatiivide ja nende koostuud liikmete arv. Kui 1949. a.
 oli 20,1 tuh. kooperatiivi 10,4 milj. liikmega, siis agraarreformi
 lõpetamise ajaks oli kooperatiivide arv tõusnud 33 tuhandeni
 138 milj. liikmega.³³ Alates 1952. a. viies aga riiklikates koop-
 ratüivide liikmete arvu suhtes erinevusi. Nii on v. 2. a. m. töös
 „Sotsialistlikud ümbumondid Hiina Rahvavabariigi põllumajan-
 duses“ loodud andmetel 1952. a. varustuse- turustuse kooperatiivides
 liikmeid oli 147,9 milj., 1953. a. - 157,6 milj. ja 1954. a. - 170,48 milj. in-
 mest.³⁴ 1959. a. ilmunud „Hiina Rahvavabariigi majandus“ and-
 metel varustuse- turustuse kooperatiivides 1952. a. oli 138 milj., 1953. a. -
 147 milj., ja 1954. a. - 161 milj. liiget.³⁵ Sel pool loodud andmete
 põhjal võib öelda, et varustuse- turustuse kooperatiivid ette-
 danid küllaltki suurt osa talurahva masside suunamisel sot-
 nalistliku arengu teele.

Raskuste ületamiseks, võitluses liigkasu võtjatega varem vabasta-
 tud rajoonides tegelesid varustuse- turustuse kooperatiivid ka meditsi-
 ni osakondidega. Treenivate meditsiini kooperatiivide loomine sai
mamilikult alatuks 1953-1954. a. Kui 1952. a. oli maal 2271 meditsiini

30 Флюксович КНР, л. 55
 31 Мадун В, Ленинград, л. 50
 32 Same
 33 Флюксович КНР, л. 55
 34 Мадун В, Ленинград, л. 19
 35 Флюксович КНР, л. 55

kooperatiivi, mis 1953.a. kehtel oli ne au juba kolmekordistunud ja aasta lõpus oli HKK 9400 krediidi-kooperatiivi 6 milj. liianuga.³⁶ Krediidi-kooperatiivid soodustasid küla vabade rahaliste vahendite kontsentreerumist, püüesid spekulatsioonide ja liigkasuõtmist vältida, jõuavad keskneid ja elementidele. Ainus laenu talupoegadele, aitavad nad ületada raskusi ja olid ühes vahendis talupoegade teadlikkuse tõstmise ning nende ettevalmistamisel sotsialistliku tüüpi kooperatiivide loomiseks.

Vastastikuse abistamise tööbrigadid, varustuse-kaunistuse ja krediidi-kooperatiivid aitavad luua üldse kiire ja järkjärgulises üleminekus sotsialismi tule.

Kollektiiviseerimise käigus arestas HKK rahvastiku viipära, kohalike spekulatiivse inimese ja talupoegade teadlikkuse taast. Kooperatiivne pidi toimuma järkjärgult: ajubistelt vastastikuse abistamise brigadidelt, mis need on küllalt tugevad, ^{ku} üleminekul alalistele tööbrigadidele. Maakoondades, kus ka teine vormi alal on küllaldaselt kogunenud ja kus oisbugevad kaadritöölised, ^{ku} väga mõõde arundada teisi kooperatiivse vormi.³⁷ Zhejiangi provintsis Dengjia vallas loodi kaheks põllumajanduslik-metsanduslik kooperatiiv "Valgus" ja 24 vastastikuse abistamise tööbrigadi. Kooperatiiv hakkas talupoegadele igapäevast abi andma ja 1956.a. oli seal juba 4 kooperatiivi.³⁸

Vastastikuse abistamise tööbrigadide ^{loomisel} ja kooperatiivide käigus tuli ilmsiks kahe vale tendentsi, millest esimene väljendub passiivses suhtumises vastastikuse abistamise tööbrigadidesse, mille-
arusaamine sellest, et liikumine kujutab endast üda vajalikku teed, mille kaudu loostatakse järkjärguline masside ülemineku vai-

36 Мадан, Социализм в Китае, т. 20

37 Писеманович, т. 347.

38 Дэнцзя - оспрагубов боноче б гену кооперативане. Социализм в Китае, 1956, т. 64-65

kestelt põllumajanduslikelt kooperatiividelt kollektiivsele suurmaja-
pidamisele. Lõpuks ütubi, et eksistevivad põllumajanduslikud koopa-
rativid on ülimine vormimis sotsialistlikule põllumajandusele. Teine
tendents seisnes liges kiirestamisest, kusjuures ei arvestatud
talupoegade roove ja vajalike majanduslike eelduste puudumist,
lehti ebaõigustatud katteid purata või liividevada talupo-
gade erasmandust, kus astusid kooperatiivi, s.o. ^{piisati} vüa sime täielik
võrdus vastastikusse abistamine tööbrigadide ja kooperatiivide lii-
mide vahel. Mõningail juhtudel mindi liiga kiiresti üle sotsia-
listlikule majandusvormidele - kolhoosidele, kummal loodi voi-
malikus, ühe koobiga ehitada üle kütas täielik sotsialism.²⁹

Kagu näeme, eeldused 1958. a. loodud rahvakommunistide
terminix võimalikkuses olid olemas. Saanti sün avalduvad
nud avantüristlikud tendentsid majanduses, mille elluviimise
1958. a. algas kogu maal, misgi omal ajal need eslikud ten-
dentsid said partei juhtkonna poolt teava hukkamõistu
osalises

1953. a. vabruaris avaldabi HKP keskomitee määrus „Vastast-
tikuselt abistamisest ja põllumajanduslikest tööriiskooperaatiividest.“
Määruses sildaku, et vastastikusse abistamine grupid ja mada-
lame astuse põllumajanduslikud tööriiskooperaatiivid omavad
rahvusgust inloomu - erasmanduslikuu ja kooperatiivul. kuid
juba lihtsamates, ajutistes vastastikusse abistamine tööbrigadi-
des, mille näitajass on ühine töö, sotsialistlikuu töö, alged
saavad edasim arengu oralistes alalistes vastastikusse abistami-
se brigadides ja põllumajanduslikus tööriiskooperaatiivides.

kooperatiivne nutor kannab podsozialistlikuu inloomu ja on
39 kammene 4, koonnupobanne ennesoro rozeilimba kumal,
Mocuba, 1959, lu. 14

koos rahvamajanduse tähtsaimaks koostisosaks. Rahva valitsus peab abistama neid igabi ja tegema moodustusi.⁴⁰

Omalt ajalt kirjutas V.I. Lenin: "Kollektiivsele maahariinisele liikumisele peab proletariaat rügemisega toetama ainult äärmiselt ettevaatlikult ja järkjärgult, uskumata abil, ilma igasuguse vägivaldta riskalurahva suhtes." Sellist printsiipi peeti kiinni ka Hiinas.

Vastastikküsimise abistamine tööbrigadide baasil tekkisid madalamat tüüpi (põllotörialisliinud) põllumajandusliinud tootmiskooperatiivid. Need kasvavad välja tugevatest vastastikküsimise brigadidest ja erinevat põlget oli nende vahel raske vahet teha, kuigi neil oli rida erinevusi. Ühises erinevuses oli mu. et madalama astme põllumajanduslike tootmiskooperatiivi oli koondunud tavaliselt 40-50 talumajapidamist (mõnikord 100 ja isegi kuni 200 majapidamist). Ka sin jäi maa kooperatiivi liikmete erasomandis, kuigi ta anti osamakuna kooperatiivile, saades selle eest vastava hüvituse kooperatiivi sisetulekust. Sel moel moodustus ühtse maaomanduse, tavaliselt kuni 500 miid, suurimates kooperatiivides 3-4 tuhat miid.⁴² Peale maa oli sisetulust maksude rehtestatud ka osamaks rahes või naturaalsvormis, mis sõltus talupoja maa suurusest ja rehtestatud sisetuluse suurusest.

Muud tootmisvahendid jäid erasomandis, kuid kasutati kooperatiivi poolt ühtse plaani alusel. Hiljem, kui kooperatiivid olid tugevnenud, hakkasid nad talupojadelt tootmisvahendeid ära ostma jahiunaga. Toomade hinnad tasuti 3-5 aasta jooksul. Samadel tingimustel toimus ka teiste tööriistade ja transpordivahendite ühine kooperatiivide.⁴³ Talupojadle jäi

40 Akunn, lk 58

41 Lenin, V.I., Agrarminimuse teinide üialgne visand, Teored, 31, kd., Tallinn, 1955, lk. 131 (lk 127-138)

42 Akunn B, Censuur, lk. 72

43 Akunn B, Ekonomika, lk. 213

veel väike maadikku küün- ja puuvilja kasvatamiseks.

See vastastikus abistamine tööbrigadides ei olnud sotsialistiline element, mis põllumajanduslike tootmiskooperatiivide madalamel astmel oliid need: maa ühine kasutamine, kollektiivne töö, tööarvestus ja sisetulekute jagamine töö hulga ja kvaliteedi alusel ja teatava osa ühiskondliku omandi olemasole, millel oli kasvutendents.⁴⁴

Kooperatiivid ja kooperatiivi liikumised olid kehtatud paljaga alalinis töölini, värga avatud tehniline kaader, raamatupidajad jne. Suuremad maad ja osa tootmisvahendite ühiskondliku omandi tsid aluse planeerimises. Koodi alalised lüüdid ja brigaadid, millele leli kinnitabi põllutöörüstad, kariloomad, maa ja kes vastutasid põllutööde teostamise kvaliteedi, kariloomade kasvatamise ja põllutöörüstade hoidmise eest. Need jooned olid ühised nii madalama kui ka kõrgema astme kooperatiividele. Põhiline erinevus seisas madalama ja kõrgema astme kooperatiivide vahel tulede jaotamises. Vastavalt tulede jaotamisele erinesid ka madalama astme kooperatiivid üksteisest, millel avaldus ka ühise selgemini kooperatiivide pooltsotsialistliku iseloom. Ühismisel juhul sisetulek ja töö vahetult jaotatavalt tuledest oli suhtes 60% : 40%, 30% : 70% või vastupidi. Teisel juhul jaotati kooperatiivi põhilised sisetulekud kehtestatud proportsioonides nagu erimeselgi juhul, kuid kogu täiendav kasum kõrvaltöödest jaotabi töö järgi. Kolmandal juhul, mis oli ühise progressivsem, kehtestabi maale reaks aastatens kindel tase, sellist ülejäänud tulumid jaotabi töö järgi.⁴⁵ Sotsialistide loodusõnnetuste ajal, kui saagid vähenesid, vähendabi maa eest makstavat tase.

⁴⁴ Денюков 1, Беринге, II, 106

⁴⁵ Денюков II, Т, III, 33

Maa eest talle maasminel võeti arvesse kohaliku tingimusi. Näiteks Shaugxi provintsis 1954. a. maa eest jagati välja 40% kooperatiivi tuludest, töö eest uli 50%. Sama provintsi põhjaosas, kus maad aga on palju, maa omadused aga halvemad maa eest tasustamises tulubabi ligi 30% kooperatiivi sisetuludest.⁴⁶

Sama tulude jaotamist kooperatiivis arvestabi kooperatiivi üld tuludest maha kütud põllumajandusmaksus, vahendid riiklike muditide tagastamiseks, remntfondi loomiseks, tasud administratsioonile ja ühiskondlike fondide loomiseks minuvad vahendid, mis aga ei tohtinud ületada 5% kogu saagi väärtusest.

Kooperatiivid juba oma madalamal astmel, koondades suure hulga tööjõudu ja tootmisvahendeid, löid üldised põllumajandusliku tootmise planeerimiseks.

Kooperatiivides on paremad tingimused töö organiseerimiseks, võrreldes vastastikus abistamine tööbrigadidega, mis moodustas töövilyakuse tõusu. Tunduvalt kõrgemal tasemel oli ka tehtud töö arvestamine. Seemni 1956. a. eksisbeenis mitu töö arvestamine misbeeni. Mõnedes kooperatiivides arvestati tööd aja järgi. Ühikuna oli võetud tööpäev, mis koosnes 10 tööühikust (fön). Arvestades iga töötaja võimeid ja kvalifikatsiooni määratakse kindlaks tema töö erilise hinne tööpäeva jooksul, kas 10, 9, 8, 7 ja tööühikuga.⁴⁷ Juhul, kui kooperatiivi liige töötab alla oma võimude, siis, vastavalt brigadi liikmete koostamise otsusele, vähendatakse tema poolt välja töötatud tööühikute arvu ühes tööpäevas. Juhul, kui ta aga töötab eribi hästi lisatakse talle juurde tööühikuid tööpäeva kohta. Näiteks 5 töötatud päeva kohta

46 Maamun B, Leningol, lk. 76

47 Maamun B, Leningol, lk. 42

arvestatarn balle 6 tööpäwa.⁴⁸

Oma ülesolekut vastastikuse abistamine tööbrigadidest demonst-
reerisid madalama astme põllumajandusliand tootmiskoopera-
tiivid sellega, et kooperatiivi liikmete sissetulekude kasv oli
kiirem. Kui näiteks Shanxi provintsi Chuanandi külas oli
kooperatiivi liikmete keskmise sissetuleku 37% kõrgem vastasti-
kuse abistamine brigadi liikme sissetulekust ja 47,5% kõr-
gem üksiktaluniku tulu.⁴⁹

Tööjõu ratsionaalsem kasutamine ja parem töö organiseerimi-
ne avaldasid mõju ka saakide tõusul madalama astme koopera-
tiivides. 1953. a. oli Shandongi provintsi 761-st kooperatiivist 694-
saagikus kõrgem kui üksiktalumajapidamistel või vastastikuse abis-
tamise tööbrigadidel.⁵⁰ 1955. a. suvel 80% 650 tal. põllumajan-
dus kooperatiividest sai 10-30% suuremaid saaki, 10% saagid
olid jäänud sama suureks ja ainult 10% saagid olid vähemad
kui üksiktalumajapidamistel.⁵¹ Kirde-Kiinas kooperatiivide saagi-
kus 1953. a. oli 10-20%, mõnel juhul kuni 60% kõrgemad kui
vastastikuse abistamise tööbrigadidel. Põhja-Kiina 6300
kooperatiivi suurendasid taavilja tootmist 15-20%. kooperatiivi
liikmete sissetulekud olid aga samal ajal 100-150% suuremad
kui üksiktalupoegadel.⁵²

Põllumajanduse koordineerimise ajal toimus Kiinas uus
klassivõitluse tõus. Aktiivsemad endised mõisnikud ja kula-
kid. Reaal jahtudel aruolid nad analüüs võitluse tule, mis
oli suunatud koordineerimise liikumise, tsentraliseeritud
taavilja koostaja ja turustamise vastu. Lisaks ähvardus-
tele ja sabotaažile kasutati äraõlmist, süütamist, nurga-

48 Мамун В, Союзные мероприятия, л. 42

49 Деловый, л. 20

50 Таньмин, 5, л. 195

51 Мао Цзун-гун, Борьба, л. 23-24

52 Сюаньцзюань 4, л. 167

tagant tapmini ju. Mu Heilonggiangi provintsis Suikua maa-
 konna kake nuni joosul alates 20. oktoobrist kuni 14. detsem-
 brini 1954.a. esines 11 loomade tapamine juhtu, mis kuuluvad
 ussamiis talupoegadele ja rehvirubele - mila aabivistidele.⁵³ Tuh-
 dub, et oma absoluutse ulatuse võrreldes agraarvaldkonnas ellu-
 väimise perioodiga klassivõitlus vähenes ja omandas tui vorme.
 Üheks põhjuseks tuleb lugeda seda, et maareformi käigus mõis-
 niku majandusliku baasi likvideeriti, mis tõi kaasa ka nende
 mõju nõrgenemise külas. Tundub, et klassivõitluse peaarusa-
 sai liin, kus reaktiooniline element püüdis tungida par-
 tii ja valitsuse juhtivatele organitele, mille tüüpiliseks
 näiteks olis Ku Fõni grupi tegevus. Ku Fõni grupi liik-
 med töötasid reaal vastutuse rikestel kohtadel riigiparaseedis.
 Grupil oli oma programm, nad allusid Chang Kai-schi
 rahvalaenule. Ku Fõni grupp purustati 1955.a.⁵⁴ KKP poolt
 organiseeritud üldrahvaliku liikumise tulemusena. Selle liiku-
 mise käigus paljastati üle 81 bak. kontrarevolutsionääri.⁵⁵ 1955.a.
 keskpaigast kuni 1956.a. keskpaigani tuli andis end rahvaõpi-
 mu kätte üle 190 bak. kontrarevolutsionääri.⁵⁶ Kontrarevolutsioo-
 niliste elementide baasi likvideerimisele aitas kaasa massiline
 kooperumise lõpetamine 1955.a., mis võimaldas minna üle
 kulakluse kuni klassi likvideerimisele külas. Peab val hord
 rõhutama, et sotsialistlikke ümberrajaduste käigus loomunud
 klassivõitlust külas on seni väga vähe uuritud. Sellistes mahu-
 kates töödes nagu W. A. kokarevi. Sotsialistlikud ümberrajadused
 Hiina põllumajandus, ja „Hiina Rahvavabariigi majandus“

53 Мадун В, Ченун, lk. 97

54 Трыкин В, Социалистическая революция в деревне, Москва, 1962, lk. 140

55 Орепу, lk. 388

56 ЭЭ Тамб-рече, Ученые исследования в деревне в советские времена,
 Т. II, Ташкент, 1958, стр. 388 (hiina keeles) Трыкин В, lk. 144

pole klassivõitlemuse probleem koostööajal Hiina kül-
 lalt teinud. Mõnevõrra on seda teinud V. Glunin
 oma töös „Sotsialistlik revolutsioon Hiinas“, kuid tema tähele-
 pane on pööratud suuremas osas klassivõitlelusele lihtsakoostöö-
 ajal. Ka V. Žamini oma mitmetes artiklites ja töotes
 on toonud üsna palju näiteid klassivõitlemuse kohta, kuid võiks see on
 ilmselgelt selles, et anda täpsemat pilbi klassivõitlemusest Hiina kül-
 lalt. Tähtsaks on, et klassivõitlemuse probleemile Hiina kül-
 lalt tuleks tulevikus pöörata rohkem tähelepanu.

Vaatabarata mitmesugustele raskustele koostööajal käigus,
 mille hulgas tuleb mainida veel vasak- ja parempoolset kallakut,
 mis ilmus eriti selgelt 1955. a. koostööajal jätkus tõusvas
 joones.

Vasakpoolne kallaku tõttu 1955. a. saadeti Hiinas laiati üle 20
 tuhande koostööajal, „korrigeerimise eesmärgil.“ Kõige suurema
 ulatuse saavutas see Zhejiangi provintsis, kus 53 tuhandest
 koostööajalist saadeti korraga laiati 15 tuhat 400 tuhande
 talumajapidamisega.⁵⁷

Madalama astme koostööajalite arv hakkas kasvama kiire-
 bi alates 1953. a., suurenedes 3634 1952. a. kuni 15053-ni ühea-
 dades 272,9 tuhat.⁵⁸ talumajapidamisest. Siin tuleks ära märkida
 mõningaid elementaarseid arvuandmeid, mis esinevad V. Glunini töös
 „Sotsialistlik revolutsioon Hiinas“, kus ta märkib, et madalama
 astme koostööajalite arv hakkas 1953. a. jõudma üle kolme korda⁵⁹
 tegelikult hakkas aja üle nelje korda (täpsemalt 4,1175 korda). Järg-
 nevatel aastatel madalama astme tootmiskoostööajalite arv jätk-
 us tõusma. Nii oli 1954. a. Hiinas juba 114165 madalama

57 Mas Uzj-gyn, Põhpool, lk. 11

58 Oenobhne, lk. 51

59 Inyunn B, lk. 136

astme kooperatiivi ühendades 2285 talu. talumajapidamist. Veelgi suuremal arvul loodi kooperatiive 1955. a. - 633219 16881 talu. majapidamistega, 1956. a. 681697 kooperatiivi 34839 talu. majapidamistega.⁶⁰ Alates 1956. a. kui algas massiline liikumine kõrgema astme kooperatiivide loomise eest, asus Hiina üha kindlalt sotsialistlikule arengu teele. 1957. a. lõpus oli Hiinas veel ainult 37,6 talu. madalama astme kooperatiivi, kusjuures kõrgema astme kooperatiivide arv oli tõusnud 749,8 talu. (1956. a. 311,8 talu).⁶¹ Beldured üleminekusid sotsialistlikele olid Hiina ülas tekkinud 1955. a. keskpaigaks. Kõrgema astme põllumajanduslike tootmisoperatiivide loomine oli alanud Kiina-Hiinas ja ralt kehvunud järk-järgult üle kogu maa. Oletlikus riinuses kõrgema astme kooperatiivides võrreldes madalama astme kooperatiividega oli see, et sin tehtis tootmisvahendite ühiskondlike omandus, kooperatiivi sisetule jaotamine liikmete vahel ainult töö järgi. Kui 1955. a. oli kõrgema astme kooperatiive vähe. 1952. a. oli need kogu maal ainult 11, igast niist kuulus 100-500 majapidamist.⁶² Siis 1955 oli need 529 ühendades 40 talu. majapidamist.⁶³ Kõrgema astme kooperatiivide kiire loomise tõukejõuks sai 11. novembri 1955. a. HKP keskkomitee laicendatud nõupidamise otsus põllumajanduse kooperaativiseerist.

Kui 1955. a. märtsis oli Hiinas üldse 630 talu. kooperatiivi, siis 1955. a. juunis 650 talu, oktoobris-kuni 1280 talu., novembris-1580 talu., detsembris kuni 1900 talu. 1955. a. oktoobris kooperatiivides oli juba üle 75450 talu. talumajapidamiste ehk 63,3% kõigist majapidamistest Hiinas.⁶⁴ Selliseid andmeid kasutab V. Gluwa oma töös „Sotsialistlik revolutsioon Hiinas“ milles ta on seadnud kiina keelset tõõst. Samad andmed on toodud

60 Очерки, к. 51-52

61 Докладка ККР, к. 174

62 Хуань В, Экономическое, к. 222

63 Очерки, к. 51-52

64 Нагорногорьичененное сотрудничество и развитие народа в Китае (китайский язык); Тенен, 1958, к. 189 (китайский язык) - Хуань В, к. 152

ka A. Stadnitsennos oma artikulis. Agraarid ümberrahalduse
nel küna Rahvabariisid viidates 1956. a 15. juuli „Renminri-
bao”⁶⁵, mis aga ei ühki küna Rahvabariisi Stabiilika Valit-
suse andmetega. Hrv Stabiilika Valitsuse andmeil 1955. a. oli küna
633742 kooperatiivi, millest kõrgemat tüüpi oli 529 ja madalamat
tüüpi 633213. 1956. a kooperatiivide arv tõusis 993632-ni millest
kõrgemat tüüpi oli 311935 ja madalama astme kooperatiive 681697.⁶⁶
sellega juundekas oli 32%. Ühendades 111713 tuh. majapidamist,
millest 76874 tuh. olid koondunud kõrgema astme ja 34839 madalama
astme kooperatiividesse,⁶⁷ olid kooperatiivid muutunud küna valit-
suse, Sakuminnand Stabiililise näitajate Osas (küna kooperatiivide
arvu osas) viitab tõsiste lahkumistele Stabiilika Valitsuse ja küna
ajakirjanduse andmetes. Küna Stabiilika Valitsuse ebarahuldavalt kiist
räägib küna ilmekamalt fakt, et 1958. a. sügisel teatati, et Hrv
koguti enneolematu teravilja saak - 375 milj. tonni. 1959. a. algul
liikati see teade ümber, et varem avaldatud andmed olid muun-
datud ühe kolmandiku võrra, mis et tegelik teravilja kogusaak
oli 250 milj. tonni või 500 miljardit tsini. Milline ka ei oleks
liialdused statistiliste materjalide osas, kuid ka küna tagasi-
hoolditumategi arvestuste põhjal võib öelda, et 1955. a. sai
kooperatiivide käigus muundamiseks. 1955. a. algas küna kõr-
gema astme kooperatiivide loomine. Kõrgeima astme kooperatiivide
koostamistest teigi III üliühinaline Rahvasindajate nõu-
pidamine, kus lootati välja ja kinnitati näidis põlvkõrgi kõr-
gema tüüpi kooperatiivide jaoks.

Kõrgema astme kooperatiivi põhikirja võib jagada seal väl-
jendatud printsiipide järgi 6 ossa. Nagu see on ka 1935. a

65 Cmaghurenko A. lk. 98

66 Ocnobnne, lk. 51-52

67 Saman

Nõu Lühend ü ühikudisel kolhoosmeh- lüöklaste kongressil vastu- võetud, Põllumajandusliku artikli põhikirjas⁶⁸ on kooperatiiv- töötavate talupoegade kollektiivne majanduslik organisatsioon, mis on rajatud vabatahtlikuse ja vastastikusel kasulikkusel printsiibile. Brasmandus tuleb järjekindlalt arendada kollek- tiivse omandiga. Põllumajandusliku toodangu kasvu huvides tuleb piirata kapitalistliku ekspluatatsioonist milas, ületada väikelatunemajapidamiste mahajäämus ja bagada sotsialistliku industrialiseerimise vajaduste rahuldamine. Kooperatiiv- sel tuleb teha kühvikute, liita nad tihedalt usamine- ga võitluses kulakute ja teiste ekspluatatsioonijate vastu. Riigi ja kooperatiivi huvi tuleb õieti ühendada. Tasa kooperatiivi- rütkel kooperatiivi liikumise poolt tehtud töö hulgest - kes- teel rohkem tööd, see saab ka rohkem. Kooperatiivi sise- mine elu peab olema rajatud demokraatiale, ühtsusele ja lake- matule progressile.⁶⁹ Rea ühiste printsiipide kõval on Kiina kõr- gema astme kooperatiivide põhikirjas rida täiendavaid punkte, millele tuleb tegeleda kooperatiivil. Need on: poliitiline töö ja kultuurilis-elusondilised minimeerid, mis puuduvad Nõu Lühend põllumajandusliku artikli näidis põhikirjas.

Ülemine Kiina põllumajandusliku tootmiskooperatiivi kõrge- male astmele - kolhoosile oli vajalik, sest need vastuolud, mis- olid omandi pooltsotsialistlikult kooperatiivile (uadmandi maale ja ühine töö) olens saanud edaspidi tankistuse töödisipliini- läitmisel ja saanud tootlike jõudude arvu piduriks.

Sotsialistlik industrialiseerimine, mille käigus kasvab kiiresti-
linnaelanikkond (1949. a. - 57650 tuh. - 1956. a. 89150 tuh.⁷⁰), tööstus

68 Труды ЦК ВКП(б) о развитии сельского хозяйства, Ленинград, 1955

69 Сын 2-й сессии ЦК ВКП(б) о развитии сельского хозяйства, Ленинград, 1956, 3, № 96-99

70 Основное, № 30

vajas järejat rohkem toorainet senine üksiktalumajapidamiste ning madalama astme kooperatiivide kaubatootlikkus ei suutnud rahuldada neid kasvavaid vajadusi. 1955. a. teostatud uuringus 18 provintsi 13245 majandi põhjal tehti kindlaks, et majandi taseme kaubatootlikkus oli keskmiselt 25,7%. Brunnates sobiaalsetes gruppides oli koefitsient vähenenud. Paralleelselt võrdlusena annemu andmed NSV Lõuna kohta enne massilist kolhooside loomist.

	Hüman ⁷¹	NSV Lõuna ⁷²
kehvikute ja sulaste majapidamistes	22,1%	15%
Keskmine — " —	25,2%	—
õndiste mõisnike — " —	28,1%	—
Kooperatiivi liikmete (madalama astme)	30%	—
Kulakute majapidamistes	43,1%	34%
Mõisnike — " —	—	47%
Kõrgema astme koop. liikmete — " —	44,8	47,2%

Nagu eeltoodud andmetest on näha, kõige suurema kaubatootlikusega olid nii NSV Lõunas kui ka KRV kõrgema astme kooperatiivid, kolhoosid ja sovkhoosid. Arvestades seda, et nii NSV Lõunas kui ka KRV talupoegade põhimassi moodustasid keskmised, kelle majandite kaubatootlikkus oli küllaltki väike, tuli põllumajandusareaduste toodangu edasise tõstmise huvides suurendada keskmise talupoja kooperatiivise tule. Nii näitab NSV Lõunas kehvikute ja keskmikute majapidamises olid 24-25% ja, kuid need andsid vaid 22% müügitulust kogusist.⁷³

Võrreldes kooperatiivise näituse NSV Lõunas ja KRV, siis näha on üks oluline erinevus - substantsiline kulakus. NSV Lõunas toimus

kooperatiivise käigus kulakute desproprietarimine ja eluohast

71 Mamon B. Tšernu, lk. 92-93

72 NSV Lõuna Rahvamajanduse ajalugu 1917-1959, toim. A. P. Pogrebinnij, Tallinn, 1962, lk. 88

73 Sama.

välja saatamine, mis kRV teatud tingimustel võib kooperatiivide liikmeis ka kulakuid ja nende perusõnna liikmeid. Vastavalt „Hiina Rahvavabariigi põllumajanduse arendamise plaanile aastail 1956-1967“ paragrahvile neli, alates 1956. a. tuli asuda lähenda- ma kulakute vastuvõtmine niisamast kooperatiividesse. Lubati kaastööd kulakuid kõrgema astme kooperatiividesse tingi- mustel, kui: 1) endised mõisnikud ja kulakud, ^{ny} näitavad end heast küljest, töötavad hoolikalt, võtta nad kooperatiivi liikmeis ja lubada neil muuta oma sobiaalsed seisundid ja nimetada need talupoegadeks; 2) Endistel mõisnikul ja kulakutel, kes ei näita end ei heast ega halvast küljest, lubada astuda koope- rativi liikme kandidaatideks, sobiaalsed seisundid esialgu mitte lubada muuta; 3) mõisnikud ja kulakud, kes näitavad end halvast küljest, anda valla Rahvakomitee poolt kooperatiivi kontrolli alla, vaenuliku tegevuse korral võtta kohelikele vastutusele; 4) Endised mõisnikud ja kulakud vaabamata selliselt, kes nad kannavad juba kooperatiivi liikme nime või mitte, ei tohi teatud aja jooksul olla valitud ühikute vastutussisemisele kohale kooperatiivis; 5) tasustada tuleb aga need töö eest nagu ühisi teisi kooperatiivi liikmeid.²⁴

Mõisnikud ja kulakute kooperatiivi võtmise niisamast võib võtta päevakorral, alles peale seda, kui: 1) kooperatiivid olid niilaldeselt tugunenud; 2) üle 3/4 küla ja maakohne töötavad talupoegadest oli juba astunud kooperatiividesse; 3) koopera- tiivi astumist oli arutatud kooperatiivi üldkoosolekul ja selle otsus kinnitatud maakohna Rahvakomitee poolt.²⁵

Selgitustöö tulemusena mõisnikud ja kulakute hulgas, kannasid

24 Основные положения и задачи работы органов государственной безопасности в период 1956-1967 годов, Москва, 1956, т. 5-6

25 Каденчук А., т. 51

need ühinevad kooperatiividega. Nii Heilonggiangi provintsi Baosheni rajooni 197 naisnaisest 76 arbutid kooperatiivi liikumise, 90-kandidaadid, 31-võeti kooperatiivi tootmistegumest osavõtjaks teiste kooperatiivi liikumete valve alla.⁷⁶

Töö arestamine kooperatiivides nagu NSV Liidus kolhoosides toimub normipäeva alusel. Tööbabi välja nõustustamine normipäevade arv valdi iga kolhoosiniku kohta, kusjuures arestabi tema piirilini ja vaimuud võimeid. Naiste töö normeerimisel arestabi ka nende nõust koduste töödega.⁷⁷ loomulikult võeti töö tasustamisel arvesse ka tehtud töö kvaliteeti.

Töö parum organiseerimine kõrgema astme kooperatiivides löi naasa tööjõu paruma kasutamise. Hebei provintsi Hejiani maakonna andmeid tööta ühismaajapidamises mis aastal 110-120 päeva, naine kuni 30 tööpäeva, mis madalama astme kooperatiivis olid vastavad näitajad meestel - 170-180 ja naistel 70-80 tööpäeva aastas, kõrgema astme kooperatiivis aga meestel 270 ja naistel 230 tööpäeva aastas.⁷⁸ Need andmed näitavad, et naiste tömmabi järgest rohkem naasa ühiskondlikum tootmise probleem, sellega kaerabi tüine põllumajanduse arestamine ole kaasa täitendavad tööjõu ressursid. Naiste osavõttu pillu majanduslikest töödest suurendas võrdne taru meestega võetud töö eest, lastesõimede organiseerimine ja jõuashare töö andmine.

Kollektiivne töö, mille agrotehniliste meetodite kasutamise löi naasa tööviljakuse tõusu. Andmed kooperatiivi "Tseit", Hebei provintsi, Gushi maakond, kohta näitavad, et tööjõudu

üksus 1 mu harimiseks ligi kaks korda rohkem kui

76 Maamun B, Yeheni. lk. 98

77 Maamun B, Zhongmurechun, lk. 234

78 Maamun B, Cozuanemureneuo, lk. 46

ühisühtluse majandis, kuid saagial ajal saagikun oli 2,5 korda suurem, mis väljendub alljärgnevas tabelis.⁷⁹

	Tööpäevade arv hektaril 4 nädala aastas	saagikunult (tsentrin)	saagikun 4 töö- päeva kohta (tsentrin)
Ühisühtluse majandamine	10	300	30
Madalama astme kooperatiiv	15	500	33
Kõrgema astme kooperatiiv	19	700-800	37-42

Samuti nagu NSU lüüdi kolhoosideski võeti põhiliselt töö organisatsioonilises vormis küüne kooperatiivides alaline töömisbrigaad. Vastavalt vajadusele luuakse mitu brigaadi ja brigaadid abitöödes. Töömisbrigaadide koostis on alaline. Põllukultuur brigaadidele viivitatakse maabika, tööloomad ja põllumajanduslik inventar. vajaduse korral luuakse brigaadide rühmad või ühendused liited.⁸⁰

Kooperatiivi juhib valitud inimene, kes peab omama vastavaid oskusi ja vastama reale tingimustele. Ta peab olema: poliitiliselt haritud, võime elu kooperatiivis demokraatlikku printsiipi, tundma maahariidust, olema uskus ja töö.⁸¹ Kooperatiivi kõrgemas organisatsioonis on üldkoosolek, mis kutsub kokku kord kuus. Brigaadides toimuvad koosolekud kord nädalas.

Kooperatiivi astumiseks jäi endiselt kehtima sisseastumismaks, mis sõltus tootmise vajadusest ja kooperatiivi astuja võimalustest.⁸² Sisseastumismaksu tänuks andis riik kehvik taluorganisatsioonidele laenu. Näiteks Sibiriani provintsis kehvikute abistamise fond moodustas 1955.a. - 15% ja 1956.a. - 20% kogu põllumajanduslikust krediidist.

⁷⁹ 2 млн рубль - куаны и 120 434 рубль, Ученые работники педсоветов и их
бюджетной работе. «Колхозный труд», № 22, 1956, стр. 17

⁸⁰ А. С. Сидоров, Социалистическое, стр. 47

⁸¹ Как группа трудоголов, взаимопомощью, руководимая членом колхоза, выросла в сельскохозяйственную производственную кооперацию, сд.
Архивные материалы в кн. «Колхозный труд», стр. 282

Aastast aastasse tegutsesid kooperatiivid, kasvasid nende arvkiirused summas, mille kohta aastast 1950-1956. juuni annab allvaat järgnev tabel.⁸²

Aastad	Majandite arv, mida ühendab ühe põllu- majanduse või loomhuskooperatiiv	
	hüügis kooperatiivides	Sealhulgas kõrgema astme koop.
1950	11,5	32
1951	12,4	30
1952	16,2	184
1953	18,2	137
1954	20,1	59
1955	26,7	76
1956 (juuni)	112,4	246

Nagu tabelist on näha, tegi kooperatiivide arv koondumise määrine majanduse arv järsu hüppe 1956. a., mis oli tingitud sellest, et organiseeriti liiga palju kooperatiive. Kooperatiivide suurem paisubamine oma objektiveid põhjusi: suuremas kooperatiivis on kergem teostada planeerimist, ökonoomsemalt saab kasutada tööjõudu, nad on majanduslikult igati kasuvalamad. Täiesti loomulik oli, et paljudel kaasaritööajatel tekkis erilise avasus-
vaja luma hüügis kooperatiive, misjuures ei arvestatud kohalike tingimusi. 1956. a. oli näiteks Kõbe provintsis tuhat kooperatiivi, mis ühendavad igapäev tuhat või veelgi rohkem majapidamist. Teise suuremad kooperatiivid ühendavad kuni 6 tuhat majapidamist. Mõned neist ühendavad 20-30 tuhat. Mõnedes mägistes piirkondades, kus olid organiseeritud hüügis kooperatiivid, ulatus küladega vahel kuni 35 kilomeetri. Selge, et selliste suurte kooperatiivide organiseerimine tekitab palju raskusi.⁸³ Seega sellega määras KRV valitsus kindlaks kooperatiivide näidissuurused lähemas ajas: mägisel alal umbes

82 Kõbe K, lk. 188

83 Kõbe K, lk. 64

100, niisklikul alal ligi 200, tasasel alal umbes 300 majapidemiist. Suures hulgas, kus on üle 300 majapidemise võel moodustada ühe kooperatiivi.⁸⁴ Peale sellise otsuse vastuvõtmist algas kõrgema astme kooperatiivide numru stabiliseerimine, mis avaldues alljärgnevas tabelis.⁸⁵

Kuu	Majapidemite arv, mille ühenda ülis põllumajandusliku loomise kooperatiiv	
	kõrgemal kooperatiivides	seal hulgas kõrgema astme loomise kooperatiivides.
Jaauuar	62,5	268,5
Veebruar	93,2	259,9
Märts	98,0	250,1
Aprill	102,7	242,2
Mai	103,7	246,4
Juuni	112,4	244,9
Juuli	115,3	239,9
August	123,0	232,0
Septembru	134,4	232,0
Oktoober	150,8	230,4
Novembru	152,7	206,5
Detsembru	155,9	199,0

Vastavalt sellele direktiivile, toimus na suurte kooperatiivide väiksemaks muutmise, uude kooperatiivide loomise toimus aga juba vastavalt HKP poolt soovitatud suuruses. Vastavalt 1957.a. juunis teostatud kontrollile oli HKV 758760 põllumajanduslikul loomise kooperatiiv, mis jagunesid numru järgi:⁸⁶

kuuni 50 majapidemist	167608	kooperatiivi või	22,0%	koop. üldarv.
50 - 100	215847	"	28,4%	"
101 - 200	185955	"	24,5%	"
201 - 300	92222	"	12,2%	"
301 - 500	63168	"	8,3%	"

84 Каменский А, л. 64.

85 Кокорев Н, л. 188

86 Каменский А, л. 67

oli 93,3 tuh. kolhoosi ja 4,9 tuh. souhoosi⁹¹ igas kolhoosis aga oli keskmiselt 220 majapidamist, (1959.a - 343, 1960.a. - 383).⁹² kolhoosis

Kõrgema astme kooperativeide moodustamine KRV võimaldas ulmimise planerimisele ka põllumajandus. Plaanid töötati välja kooperativeide üldkoosolekul, nende koostamisel arvestati riigipoolt põllumajandusele antud viisanduid. Plaanid koostati kolmeaastaste ja ka kolmeaastaste.⁹³ Selline põllumajanduse plaanipärase korraldamise kergendamiseks sidemete loomist kooperativeide ja riialise ettevõtte vahel.⁹⁴

loomakasvatusega tegelevate rajoonide toimurid sobialistlikud ümberkorraldused püüdi hiljem, kui mujal KRV. loodi kooperative, kuid nende kõrval organiseeriti ka riialise-üheomanudlikke regaetevõtteid. Enamuse moodustasid sellistes rajoonides madalama astme kooperativeid. 1957.a. oli 1125 loodud kooperativeist ainult 29 kõrgemat tüüpi.⁹⁵

Maal loodi ka mitmenegunid riialise majapidamisi. Nende asutamise algas vahetult peale KRV väljakuulutatavast 1948.a. 1950.a. lõpus oli loodud 36 mekhaniseeritud suurmajandit, taastamis perioodi, 1953.a. lõpus oli mekhaniseeritud suurmajandite arv tõusnud 59-ks; 1956.a. oli neid 166⁹⁶ ja esimese viieaasteku lõpus 710.⁹⁷ Mekhaniseeritud suurmajandite arvulise näitaja te osas esineb erinevate autorite töös mõningaid lahkumisi. Nii näitab A. Stadnitzenko artikulis „Agreersed ümberkorraldused Hiina Rahvabariisigis“ kasutatud andmed minna Hiina Statistika Valitsuse andmetest A. Stadnitzenko poolt kasutatud andmetel 1955.a. oli KRV 152 mekhaniseeritud riikli-

91 WSV Lit - Amerike ühendriigid, Tallinn, 1961, lk. 65

92 Тобишнев, lk. 24

93 Мамун, В. Экономическое, lk. 239

✓ 94 Точмановичев, lk. 365

95 Мамун В. Экономическое, lk. 255

96 Очобкин, lk. 48-49

97 Танман, Т. lk. 208

me suurmajanduse.⁹⁸ Põlvast kavas ka mehaniseeritud riikliku
majandite varustamine tehnikaga, mis 1950. a. oli 1160 traktorit
ja 150 kombaini, 1953. a. - 1622 traktorit ja 352 kombaini, mis 1956. a.
oli traktoripark kavasud võrreldes 1953. a. 2,6 korda - ühtades
traktorite osas neljakümnele püri (4422), kombainide arv tõusis
657-lt 1955. a. 950-ni 1956. a.⁹⁹ Viisaastaku lõpus tõusis traktorite
arv ligikaudu 12 kühendile¹⁰⁰ (15 koluõudistele ja ümbraasvatatuna).

Kooperatiivimise ajal loodud riiklikud mehaniseeritud majan-
dite, M.T.J. agrotehnika jaamad, n.n. uus tehnika juurutamine
jaamad (1956. a. nende arv oli 16 tuh¹⁰¹) ülesandeks oli levitada
usindlike agrotehnikali metodeid, demonstreerida nurmapopi-
daniste ühelaust väike talumajapidamisest, valmistada ette
kvalifitseeritud kaadrit. Sellega etendariid nad mis usku-
jad kollektiivimisele käigus muut osa. wendele langeb suur
osa ka I viisaastaku plaanide täitmise tagamiseks.

Tänu H.K.P ja H.R.V valitsuse poolt tarvitute võttes abinõu-
dile 1956. a. lõpus Hiina talupoegade abinõuete ehamus oli
koondunud kooperatiividele. Sellega ülesanne suunata Hiina
küla sotsialistliku arengule rõõbastele, et kindlustada tööstu-
s industrialiseerimist ole täidetud.

Kooperatiivimise tulemusena tõusis maal põllumajanduslike
kultuuride tootmine, mis tagas järjest parema rahvamajanduse
varustamine toorainete- ja loiduainetega, Paranes talurahva
materiasalne olu. Kollektiivne töö õigustas end igati.
Hilma küla suunamisega sotsialistliku arengu teele poleks
nudetud täite rahvamajanduse ette püstitatud 300000 viis-
aastaku ülesandid. Hiina küla kooperatiivimise löi eeldused sotsia-
listliku võidus Hiina Rahvavabariigis.

98 „Lynoxya” 103000, N 11, 1955, emp. 184 (h. n.) Emagurinko A, lu. 103-105

99 Ocnobku, lu. 48-49

100 Jannun, T, lu. 208

101 Samar, lu. 207

IV peatükk

Agraarsektori ümberkorralduste tulemused NRV-s

KKP poolt piirbitavad ülesanded teostada põllumajanduse kooperamine viidi I viisaastaku (1953-1957a.) jooksul lõpule. NSVLiides kogemuste kasutamise põllumajanduse kooperamine, kinnitab fakti, et NRV toimetus sotsialismi ehitamise üldjoontes samadel alustel nagu NSVLiides.¹ On teada, et koos industrialiseerimisega NSVLiides teravnes vastuolu kaubateeravise tootmise ja tarbimise vahel. Samasugune tendents, kuigi spetsiifiliste joontega, tuli ilmsiks ka NRV-s, kui me ei suuda umbes 3 viisaastaku jooksul põhiliselt lähendada kooperamine misinust niisugusele kiirtele, mis saavutatakse küpsel väikemajapidamistelt, mis kasutavad tööloomi ja väikesid põllutööriistu, mehaniseeritud suuremajapidamistelt... siis me ei suuda lähendada vastuolu aastast-aastase kasvava kaubateeravise vajaduse, tööstustooraine ja tavaliselt põhiliste põllumajanduslike kultuuride väga madala tootmise vahel...² Teinisel viisaastakul tuli kiiresti lähendada ka teine vastuolu - kaotada kapitalistlikud omandivormid tööstuses ja kaubanduses. Selle baasil alustada tööstuse sotsialistliku industrialiseerimist. Ühes, eduka kapitalistliku tööstuse ja kaubanduse sotsialistliku ümberkorralduse eelduseks oli niisugune etappiline

1 Орудничов, И. С., Об экономическом остром сотрудничестве колхозников с партией охотников, Москва, 1958, lk. 252

2 Мес 433-94к, Бонпорт, lk. 19

liikumine tootmiskooperatiivide loomisest, mille käigus kat-
 nusid sidemed linna ja maa kapitalistlike elementide vahel,
 puustabi kapitalismi alused põllumajanduses. Teinist küllpeet. naga
 inloomustas Mao Ze-dong: „kooperatiivide lõpuleviimine lahendas
 meie maal suure vastusele sotsialistliku industrialiseerimise ja
 põllumajanduse valitsemise ühisajapidamiste vahel.“³

Põllumajanduse ette - viis aastakul püstitatud ülesanded
 olid tihedalt tööstuse arendamise plaanidega, kuna: 1) Tööstuse
 suure areng kutsub eriti linna ja tööstusrajoonide elanike suure
 hõlma. Bisinist viis aastakul kasvab linnaelanike arv umbes
 20 milj. inimese võrra. See nõuab aga põllumajanduselt täien-
 davaid toiduainete koguste tootmist. Samuti kasvab maaelanika-
 hõlma arv, ja selleks, et nende elatusant tõsta, neid peanuks
 varustada toiduainetega, tuleb suurendada põllumajandusliku
 kultuuride tootmist. 2) Põllumajandus varustab tööstust toorai-
 nega. Kiire valmistamine põllumajandusraadustest üle 50%
 kogu tööstuse produktiosuist. Peale selle põllumajandus
 ühes tähtsamas vahendite hankimise allikana tööstuse eda-
 siseks laiendamiseks. 3) Maa industrialiseerimine vajab suure
 hulga tööstusmateriale ostmisest välismaalt. Välisvaluutat
 saadakse aga kas põllumajandusraaduste või nende valmis-
 tatud kaupade ekspordist.⁴

See näitab, et kuigi tööstus on põllumajanduse suhtes juhtival
 kohal, mis omakorda viimane etendab väga tähtsat osa tööstuse
 arendamisel. Selle vastaval laemisel oleva põllumajanduse-
 ta ei saa loostada eduselt industrialiseerimisest.

Põllumajanduse pideva arengu teeks, mis vältis vastu-

3. Mao Zedong, „koonpooq o npebnyonon pazpnenen npsnubo-
 renni bympu nepoga, Moscow, 1957, lk. 22

4. Mui Lin u Joan Bzi-xxyn, kumai u ero nepas nannrenka,
 Moscow, 1957, lk. 25

mahusustest rahvamajanduse (42890 milj. juani üldse)⁸ V. 4. lüüsi-
ni andmeil I viisäslakul kuulubi kapitalihuktes 55 miljardit
juani, millest 49,3 miljardit tuli riigitarvest, ehk 15,3% kokku-
mest oli plaanis ettenähtud.⁹ Seisgist riiklikest kapitalmahutus-
test tööstuse ja kapitalihuktes läks 56% vahenditest, transpor-
di ja rida arendamiseks 18,7%, põllu- ja metsamajanduse ning
inimajanduse ehituse - 8,2%¹⁰ ju.

Alljärgnevas tabelis¹¹ toodud andmed näitavad, kuidas aastast
aastasse kasvavad assigneringud tööstuse ja põllumajanduse aren-
damiseks. Võrreldes need andmeid, eriti põllumajanduse arendamiseks

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	
kõik riiklikud riigi elarvest (milj. juani)	6808	11902	16787	21488	24632	29347	30814	29394	1950-1957.a. 170932
põllumajanduse selle (milj. juani)	520	660	375	613	1184	...	1953-1956.a. 2832
% suhte 1952. aast.	100	126,9	72,1	117,9	227,7	...	
Assigneringud töös- tuse loomise otstar- peks (milj. rubla)	1691	3222	4279	4643	7509	...	1953-1956.a. 19653

kuulutatavaid summasid kogu riigi ulatusega, on näha, et
põllumajanduse arendamiseks tehtavad assigneringud, mis aastast
1952-1953 moodustasid keskmiselt 3% aastase, vähenesid 1954. a.
1,55% -ni. Tõus algas uuesti 1955. a. - 2% aastase, 1956. a. - 3,87%.
Samal ajal tööstuse assigneringud moodustasid aastast 1952-1953
umbes 10%, mis 1954. a. juba 17,4% ja 1956. a. 24,5% kogu aasta ul-
atusest, mis on keskmiselt üle kümne korda suurem põllumajanduse
arendamiseks assigneeritud summadest. Oluline näitaja
tabelis toodud andmetest V.N. Starodubrovskaja poolt toodud andmed,
mis on võetud riigi ajakirjandusest. V.N. Starodubrovskaja poolt kasutatud
andmetel kapitalihuktes põllumajanduse I viisäslakul keska-
nid 1034 miljoni juanilt 1953. a. kuni 2004 miljoni juanini 1957. a.¹²

8 Магнуссон А. В. л. 59

9 Трыкин, В. л. 209

10 Sama

11 Резюме, А. В. Трыкин КНР за 1950-1957, "Соборная экономика"
№ 1, 1958, л. 133

12 "Труды ВАСХНИЛ", № 17, 1957, стр. 67 - (Hilja kulu). Экономический КНР, л. 49

Kogu viis aastaku jooksvat moodustanud kapitalmahutused kokku ligi 8 miljardit jüani.

4. Vastavalt andmetele I viis aastaku põllumajanduse arendamises assigneeriti (koos ve- ja metsamajandusega) üle 2,5 miljard. jüani. Arvestades nia juurde veel talu poegade endi poolt põllumajanduse arendamiseks tehtud kulutused, siis summa ületab 18 miljard. jüani.¹³

Tuandub, et sellist suurt andmete lahkuminekut saab põhjendada raha kursi muutmise ja inflatsioonist ülesäärmisega.

Küna Statistiline valitsus andmed lähevad omakorda lahku ksigist ellatud andmetest. Alljärgne tabelist¹⁴ nähtub, kuidas pignenid aastate kaupa muutunud assigneringud ühiskond põllumajandusega seotud alade vahel, usolluseks on loodud kapitalmahutused tööstusse. Wagu tabelist nähtub, otseselt põllumajanduse arendamiseks

	1952	1953	1954	1955	1956	
KOKKU (milj. jüani)	37 11	6506	7491	8632	13 986	
Seeal hulgas: tööstusele	1549	2756	3634	4204	6483	
põllumajandusele	186	276	144	199	410	1953-1956.a. 1029
metsamajandusele	3	7	6	5	66	1953-1956.a. 84
inimajandusele ja muudele	331	376	219	402	702	1953-1956.a. 1699

tehtud kulutused moodustasid 1952.a. - 5%, 1953.a. - 4,2%, 1954.a. - 2,9%, 1955.a. - 2,3%, 1956.a. - 2,9% kogu riigi eelarvest. Samal ajal assigneringud tööstusele moodustasid 1952.a. - 41,7%, 1953.a. - 42,4%, 1954.a. - 48,5%, 1955.a. - 48,7%, 1956.a. - 46,4% kogu riigi eelarvest ehk 1952.a. üle 8 korda, 1953.a. - 10, 1954.a. - 25, 1955.a. - 21, 1956.a. - 16 korda rohkem kui oli määratud põllumajanduse arendamiseks.

Ühest küljest näitab, et tööstuse arendamiseks suunati suurem osa riigi eelarvest, mis näitab tööstuse üliarendamist võrreldes põllumajandusega. Teisest küljest on sün tegemist dispropor-

¹³ Tanunn, I. lk. 211

¹⁴ Ochnunn, lk. 42

tootmisega tööstuse ja põllumajanduse arendamise vahel. Eda-
riol uurimist vajaks, kas mitte põllumajanduse dispropordionaal-
ne arendamine, võrreldes tööstuse aastail 1953-1956, ei ole praeguste
Hiina Rahvavabariigi majanduslike ressurssi üheks põhjuse-
ks.

I viisastaku jooksul tunduvalt muutus ka tööstustoodangu
ja põllumajanduse toodangu väärtuse suhe kogu kaubatoodan-
gu suhtes rügis. Kui 1953.a. põllumajanduse, tööstuse ja käsi-
töölise kogutoodangu väärtus oli 94611 milj. juani, siis 1956.a.
oli see juba 128646 milj. juani. Nagu alljärgnevast tabelist on
näha oli, 1953.a. oli Hiina agraarmaa, kus põllumajanduse kogu-

	1949	1952	1953	1954	1955	1956	1957
KOKKU (milj. juani)	46613	82718	94611	103541	110415	128646	
Tööstus (milj. juani)	10781	27014	35577	41513	44748	58661	
% suhe üldisest	23,2	32,7	37,6	40,1	40,5	45,6	52,9
Käsitöö (milj. juani)	3237	7312	9119	10462	10123	11700	
% suhe üldisest	6,9	8,8	9,6	10,1	9,2	9,1	
Põllumajandus ja talumajanduse kõrvaltood (milj. juani)	32595	48392	49915	51566	55544	58285	
% suhe üldisest	69,9	58,5	52,8	49,8	50,3	45,3	

toodangu väärtus ületas tööstuse toodangu väärtust rohkem kui 14 miljard.
juani võrra. I viisastaku tulemusena toimunud oluline muutus rahva-
majanduse toodangu väärtuse struktuuris. 1957.a. tööstuse kogutoodan-
gu väärtus moodustas 52,8%¹⁶ kogu rahvamajanduse toodangu väärtu-
sust. Tabelist nähtub, et viisastaku plaan, mis nägi ette tööstus-
majanduse toodangu väärtust võrreldes 1952.a. 23,3% võrra ehk 59,66
miljard. juanini¹⁷ oli peaaegu täidetud juba 1956.a.

I viisastaku plaanide täitmisel etendasid suurt osa põllu-
majandussaaduste toodangu kasv, mis sai võimalikuks Hiina kula

15 Очновки, кн. 31-33

16 Экономические ведомости, кн. 254

17 Чжэньхуаньбо А, кн. 60

suunamisega sotsialistlike arengu teie s.o. küla kooperatiivide.
Teises tähtsaks teguriks põllumajandussaaduste tootlangu tõst-
mised olid HKP ja HKV valitsuse poolt väljatöötatud abinõud,
millineid sai ellu viia ainult sel juhul, kui talupoegkond oli
saanud aia kooperatiivide tähtsust ja armud sotsialismi
teie.

Võtsime nüüd vaatluse alla need abinõud, millineid
lubasid kürestis tõsta põllumajanduse tootlangu ja mida
oli võimalik ellu viia massilises ulatuses ainult ühise maa-
harimise tingimustes.

Suurt osa põllumajandussaaduste tootlangu tõstmisel omas kül-
viplana suurendamine. Sellis olid HKV suured võimalused Tan
gi-yo andmetel oli Hiinas veel võimalik ülesharida 6-7 milrd. müid
(39.6-46.2 milj. ha).¹⁸ V. Zamini andmetel HKV oli harimiskõlblike
maid umbes 104 milj. ha.¹⁹ Nende suurte seni kasutamata maa-
alade ülesharimine näis aga üksiktalupoegadele üle jõu. Alles
kooperatiividele ühendunud talupoegade es. kes said riigilt isa-
mitset abi, avanes võimalus anda nende seni kasutamata maade
ülesharimisele. Juba agraarreformi teostamine käigus oli määrat-
ta järska külviplana suurenemist (1949. a 97,881 milj. ha) - 1952. a.
107,919 milj. ha. 1955. a. oli ülesharitava maa pindala kasvunud
110,156 milj. hektarini.²⁰

Põllumaade laiendumine toimus suuremalt jaolt uudis- ja jäät-
maade harimise arvel. Esimese viis aastaku plaani järgi oli vaja
ülesharida 2,58 milj. ha, kuid juba 1956. a. oli ülesharitud 2 milj.
ha uudis- ja jäätmaid (kokku 111,825 milj. ha²¹). Tegelikult
hariti I viis aastaku jooksul üle 5 milj. ha. uudis- ja jäätmaid.²²

18 Tšien Yu-tou, Tšjensouu kumaa, Manxau, 1952, emp. 1-2. (h.k.) (Magnumkaf)

19 Maamun. B. 9uonodureenu. lk. 47

20 Oonobnu. lk. 43

21 Sama

22 Maamun. B. 9uonodureenu, lk. 263

HKP poolt piiritletud ülesannetes oli seatud eesmärgiks aastail 1953 - 1967. üleskauda 33 milj. ha uudis- ja jäätmaid.²³ Piiritletud ülesande täitmine algas edusalt. Nii näitab ainult Heilongjiangi provintsis, kus oli üle 7 milj. ha kasvatamata maid, 3 aastat pärast hariti üle rohkem kui 400 tuhat ha. uudismaid, kuhu rajati 32 mekhaniseeritud riikliku suurmajandit.²⁴

1957. a. viitas HKP ülesannete märgiste alade ülesharimises (need moodustavad $\frac{2}{3}$ Hiina rütmiteosriimist), kus elas $\frac{1}{3}$ kogu elanikkonnast riigis.²⁵ Seal on suured võimalused põllumaa laiendamises, riisi püüvitja, tehniliste kultuuride ja siduliumi kasvatus arendamises.

Kultuuriühikute arendamine ei ole ja ei saa olla ainuain põllumajandussaaduste tootmise abinõus. Uudismaade harimine nõuab riigilt suurt kapitalmahutusi ja suurt hulka tehnikat, kuid Hiinas I vüsaastast alates algas raske tööstuse arendamine. Põllumajandussaaduste tootmise laiendamise põhilises tees on inkaasi vanade põllumaa- de kasvatamine intensiivistamine. Liiklus abinõus maa kasvatamine intensiivistamiseks Hiinas on niisulussüsteemide rajamine ja sellega koos niisulabavate alade laiendamine.

Looduslikud tingimused Hiina suured territooriumil on väga erinevad. Hiina talupojad juba ammu ajast rakendavad mitmesuguseid võtteid, et vältida looduslikele taristutele maa parumini ära kasutada. Neist võtetest on tähtsam meede kuumtõu niisulamine. Kliimabilind tingimused Hiinas on sellised, et aastal languvad sademed ebahetlaselt. Mõnes piirkonnas toimuvad üleujutused, mõned piirkonnad jäävad tähtsamalt

23 Tammun J, lk. 209

24 Ma Jun, B, 9100000000, lk. 213

25 Tammun J, lk. 210

põllumajanduslikel sioonidel sademeteta. Ühest küljest tuli talupoegadel rajada niisutusüsteeme, et maakarimine oleks üldse võimalik ja et saada suuremaid saaki, teisest küljest tuli võidelda iluujutuste vastu.

Andmed näitavad, et niivade põllumaade iluujutamise riisikarvatuses tõstab riisi saagimust 15 tsentneri võrra hektarilt. Niivade maade muutmise niisutatavaks tõstab teiste teraviljakultuuride saaki 4-8 ts. võrra hektarilt.²⁶ Nii oli ühes lähtumaks teguriks põllumajandussaaduste tootmise muundamisel niisutatavate pindalade laiendamise.

1949. a. oli niisutatavaid põllumaid ainult 16 milj. ha.²⁷ I viisaastaku plaanis oli ettenähtud niisutatavate maade suurendamine 4,8 milj. ha võrra. Tegelikult oli aga 1957. a. lõpuks niisutatavaid põllumaid 14,5 milj. ha. Perioodil 1949-1957. a. niisutatavad alad laiendusid 18,1 milj. ha võrra, samal ajal täiustati niisutusüsteeme 24 milj. ha ulatuses.²⁸ I viisaastakul kulutati uute niisutusüsteemide ehitamiseks, vahade laiendamiseks ja parandamiseks 2,5 miljard. rubla.²⁹ Kõrvaldati laiem niisutatav pindala II viisaastaku esimestel aastatel, s.o. 1957. a. oktoobrist 1958. a. oktoobrini, laienedes 32 milj. ha võrra. Sellega 1958. a. lõpus niisutatavate alade pindala tõusis 66,6 milj. ha-ni³⁰ või 59,5% kogu niivipinnast.

Niisutatavate pindala laiendamine toimub põhiliselt väiksemate irrigatsioonisüsteemide (lünide, kaevude jm) rajamise teel. Põllumajanduslike tootmiskooperatiivide loomine kasulik-
kus avaldub siin kõige ilmekamalt. Nii 1956. a., kooperatiivi-

26 Мадун В. Ученые, кн. 101

27 Самар, кн. 102

28 Мадун В. Экономическое, кн. 267

29 Экономическая КХР, кн. 49

30 Мадун В. Ученые, кн. 102

de loomise kõrgperioodil kavati 3,6 milj. kaevu, nende roguaru tõi sis sellega 5 miljonini. Rõõgi poolt talupoegadele antud 1400 tuh. uut tüüpi vesiratast võimaldasid kiiresti suurendada niisutatavate põldude pindala. Ühe kaevuga võib niisutada 0,2-8 ha, kasutades pumpa 10-20 ha.³¹ Kõrvali väikeste irrigatsiooniseadeldistega rajatakse ka suuri niisutussüsteeme, criti mis su on restud jõgede vee arakanutamise ja võitlusega üleujutuste vastu. Suuri hidrotehnilisi töid teostati Kuaitse, Kuangho, Jangtse, Liohe jõgikonnas. Seal teostati süvendustöid, rajati veehoidlaid jne. Aastail 1950-1955. ehitati ja taastati umbes 600 suurt niisutussüsteemi, kavati 10 milj. niisutuskanalit³² jne.

1950. a. ühtlased kapitalimahutused vee majanduse 18 korda ületasid, aastasid kapitalimahutusi guomingdangi valitsuse ajal.³³ 1956. a. kapitalimahutused vee majanduse arendamiseks ulatusid 702 milj. juanini,³⁴ mis oli üle 2 korda rohkem kui 1952. a.

Väikeste niisutussüsteemide ehitamisel, kus laialt kasutati talupoegade tööjõudu, kulutsid 1 ha niisutamiseks moodustasid 10,3 juani, uskumiste niisutussüsteemidega - 255 juani, suurte niisutussüsteemidega - 480 juani.³⁵ Liaoningi provintsi vee majanduse valitsuse andmeil väikeste irrigatsiooni süsteemide ehitamisel 1 ha niisutamiseks kulud olid 230-330 juani. Puhastatule aastal 1 ha-lt niisutatavalt põllult oli 239-250 juani,³⁶ sellega niisutussüsteemi ehitamine tasub end ära 1-2 aastaga.

Alates 1957. a. teist poolt KKP ja KRV valitsus muinasid massilist talupoegi irrigatsioonisüsteemide rajamiseks. 1957. a. oktoobris oli irrigatsioonitöödel iga päev 20-30 milj. inimest, novembris 60-70 milj. inimest, detsembris iga päev üle 80 milj., 1958. a.

31 Хасанов Б, Сельское, кн. 114

32 Жанман Т, кн. 203

33 Экономике КНР, кн. 230

34 Основные, кн. 42

35 "Узунья узунгун", N 10, 1957, стр. 16 (к.к) Экономике КНР, кн. 232

36 "Узунгун" N 2, 1958, стр. 31 (к.к) Экономике КНР, кн. 233

9 ts 19,5 ts-mi. Sarni provintsis pinnilla saak kasvua 14,6 ts-ll
21,5 ts ha-ll, mainil 16,5 ts-ll-31,2 ts. ha-ll.⁴²

Olulises tegurites põllumajandussaaduste toodangu lühenemisel on
võitlus pinnase erosiooniga. Suur osa Hiina territooriumist
kannatab erosiooni all. Seni, kuni talupojad võitlesid igapäev
eraldi pinnase erosiooni vastu, ei andnud ne minguid effe-
tiivsuid tulemisi. Ühes levinumaks moodumise võitluseks
erosiooni vastu on pinnade istutamine jõgede veelaikmide.

Mitme sajandi jooksul kehtinud fodaalne maanaruta-
mise viis ja metsade maharaiumine viis selleni, et suurem
osa mäenurmiidest ja jõgede kallastest jäi ilma metsa
kaitsest. Kõrv moodustamisest rale toimub aktiivne võitlus
pinnase erosiooni vastu. Aastail 1949-1955 istutati Hiina Kõrv
5,7 milij. ha. metsa.⁴³ I värsastakul oli plaanis istutada uuni maha
4,4 milij. ha.⁴⁴ mida aga lunduvallt ühtagi. Aastail 1950-1957 pinna-
se erosiooni vastand töid tehti 195 tuh km² või 13,6% erosiooni
all kannetavast territooriumist.⁴⁵ Täiesti selge on, et selline ulatuse-
ga tööde loostamine oleks olnud ühisajapidamiseks tingimustes
võimatu

Suurt osa põllumajanduslike kultuuride toodangu lühenemisel
elendand väetised. Enne revolutsiooni võitu oli Hiinas 2 väetist
tehast, kus toodeti 1941.a. 227 tuh tonni mineraalväetisi aastas.
Kõrv I värsastaku lõpus ainult suureid tehaseid tootsid 631 tuh
tonni mitmesuguseid mineraalväetisi. Tegelik vajadus on (arves-
tatakse 225 kg ha kohta) üle 30 milij. t. Sarnaldaselt kasutatavate mine-
raalväetiste tootmises kasitõendusliku meetodit. 1957.a. keemia töin-
de kogutoodang ületas 1952.a. taseme 279% võrra. I värsastakul

42 Экономика КНР, №. 235
43 Мадам Б, Экономическое, №. 267-268
44 Мадам Б, Чужие, №. 103
45 Экономика КНР, №. 242
46 Самая, №. 216

karati toolma 841 kuni uut produktiooni.⁴⁷ väetiste kogutoodang kasvab aga üle 3 korda 555 tuh tonnilt 1953.a. 1794 tuh tonnini 1957.a. Värsastaku jooksul toodeti Kiinas 5050 tuhat tonni⁴⁸ mineraalväetisi, koos import väetistega veeti põldudele 6160 tuh tonni mitmesuguseid mineraalväetisi.⁴⁹

Tunduvalt kasvab kooperatiivides kohaline väetiste tootmine (orgaaniline väetis, jõe muda jne), eriti muutus märksamalt kohaline väetiste tootmine 1958.a., kui väetiste valmistamist võttis ühekorraga üle 110 milij. talupoja.⁵⁰ Seoses küla kooperatiividega tõusis tunduvalt väetiste kasutamine. 1952.a väetati 70% külvipinnast, mis 1957.a 85%.⁵¹

Negatiivselt mõjus väetiste kasutamise laienemisele, ja niisutussüsteemide ehitamisele oportunistlik rullak, mis tuli ilmsiks 1956.a. Nü laienes niisutatavate alade pindala 1957.a ainult 2,9 milij. ha võrra. Väetiste kogus, mida anti 1 ha põllumaale vähenes 18,7 tonnilt 1956.a. 15 tonnini 1957.a. Tulenustest oli, et 1957.a. suurenes teraviljasaak ainult 2,5 milij. t. võrra.⁵² Oportunistlike rullakute purustamine, KKP tööstüli parandamine avaldasid kiiresti oma mõju. 1957.a. oktoobrist 1958.a. juunini talupojad vedasid põllule üle 20 milij. tonni või 180 t üle kümne hektari kohta mitmesuguseid väetisi ehk 14 korda rohkem kui 1957.a.⁵³

Tähtsat osa mullaviljakuse tõstmisel, saakide suurendamisel mängisid need põllutööriistad ja uued agrotehnilised maa harimise meetodid. Kiiresti laienes põllumaa mehhaniseeritud harimine. Mitmete aastate kogemuste põhjal jõuti järeldada, et põllukultuuride saagiharu tõusid märgatavalt niisakuühni puhul.

47 Экономическая летопись, кн. 255.

48 Камушкин А., кн. 117

49 Экономическая КНР, кн. 216

50 Sama.

51 Sama, кн. 182

52 Sama.

53 Sama, кн. 185

Varem künnisügavuseks oli 20-25 cm. Viisaste kuümestel aastatel hakketi eksperimentaalselt künnisügavusega 40-60 cm. 1957. a. aga võeti vastu otsus juurutada kõigil haritaval maal kolme aasta jooksul künnisügavuseks vähemalt 35 cm. 1957-58. a. sügavkünni loostati 8 milj. ha ulatuses, 1958. a. septembris-oktoobris aga juba 55 milj. ha ulatuses. Sügavkünni introomeerib suur tööjõuanne (15-10% talupoja tööajast).⁵⁴ Samuti oli vaja sügavkünni loostamiseks uusi täiustatud põllutööriistu ja ulhõige suured arvud mehhanid. Sügavkünni loostamine, kui üks vajalik etapp põllumajandussaaduste toodangu tõstmisel, sai võimalikuks vaid koostööviisil, kus olid suuremad tööjõuanneid kui üksiktalumajapidamises, samuti võimalused muuta uusi täiustatumaid põllutööriistu. Peab märkima, et sügavkünni massiline juurutamine, mis algas 1957. a., oli raskel etappil, kuna traktorid ja umb kümni põllutööriistu oli vähe. Tuleb lugeda sügavkünni massilist juurutamist rahvakommuunistide põldudel ühe põhjustest, mis „suur hüpe“ põllumajanduses kurgus.

Suurt osa põllumajandussaaduste toodangu tõstmisel etendasid need tööriistad, mille kasutamine laienes koos koostööviisiga. Eriti suurt osa põllumajandussaaduste saagiumu tõstmisel etendasid umb kümni kahekõlmalised adrad. Võrdluses tingimustes saagiumu kahekõlmaliste aadega haritud põldudel oli 15-20%, mõnikord isegi suurem,⁵⁵ kui vana kümni aadega haritud põldudel. Eriti suurt efekti annab sügavkünni koos meloratsioonitöödega (sellisel juhul künnisügavus 48-64 cm) ja orgaanilise väetise kasutamisega.⁵⁶

Järgnevalt tuleb näha, et kahekõlmalise aadraga küntud põldudel 10 kultuuri arukuse hektari saak oli 34,44% kõrgem kui vanatüübilise aadraga küntud põldudel. Erinevate kultuuride osas oli

⁵⁴ 71.000.000 k. k. P. l. 217

⁵⁵ M. A. M. B. 4. keser. l. 104

⁵⁶ M. A. M. B. 4. keser. l. 132

saakide suurus kasu vinnu (võit ainult 4,3%)⁵⁷

Juhtuur	Saak (to. ha-kt) harimisele vana tüüpi adrage	Saak (to. ha-kt) harimisele kahekümnelise adrage	Saagikuu kasu %-ds	Provintid, rajoonid, kooperatiivid
Nisu	19,2	23,7	123,4	Yansu, Jingchuang, 1. augusti nim. kooperatiiv
Puuvil	15,7	24,7	157,3	Jiangsu, Sheyancheng, 6. märtsi koop.
Rüis	36,0	39,0	108,3	Jiangsu, Xinyu, koop. Liming
Oad	7,5	9,9	118,6	Liaoning, Changtubai, 1. juuli nim. koop.
Mais	52,4	57,8	110,3	Hebei, Fengquli, Tundaozhong
hirn	28,4	32,1	113,0	Jiangsu, Puzi, koop. Benzou
Bataat	135,0	275,5	204,0	Hubei, Youyuyangdixiang, koop. Minmin
Maoljan	33,0	39,3	119,0	Jilin, Jiutai, koop. Wangyoujia
Õlitaimed	6,0	7,6	126,6	Tujian, Fuging, koop. Lixing
Arahis	7,3	12,7	173,9	Guangxi, Lincheng, koop. Yuling

Perioodil 1950-1956. a. Kiina põllumajandus sai 3,5 milj. uut loomadevõimega abra, millega 1956. a. kaeti üle 12 milj. ha. Peale mehaaniliste abivahendite aastail 1950-1956 Kiina põllumajandus sai veel 63 tuh. raud- ja ainet, 48 tuh. külvimasinat, 17 tuh. viljapõuetusmasinat, 343 tuh. lihtsaid viljapõuetusmasinat. Tundevõit suuremad andmed toob v. Zhanin oma artiklis. "Sotsialistlike ümberevalduste edusammud KPR põllumajanduses" - viljapõuetusmasinaid 20 tuh ja lihtsaid viljapõuetusmasinaid - 576 tuh.⁵⁸ üldse oli aga põllumajanduses 1957. a lõpuks 9995 tuh. põllutööriista.⁶⁰

Suurt osa etendavad Kiina küla kooperatiividel uude agrotehnoloogiliste võtete loomisel, mehaaniliste põllutööriistade kasutusele võtmisel ja põllumajandussaaduste tootlangu kasvule riiklikud mehhaniseeritud majandid ning masinatraktori jaamad.

Tänu masinate kasutamise laenuvõime suurus riiklik

57 Мадун В. Успехи, т. 133

58 Там же, т. 132

59 Мадун В. Успехи, т. 107

60 Абакин В. Точные данные и перспективы развития механизации сельского хозяйства. Вопросы экономики, 1959, № 2, т. 62

mehhaniseeritud majandite ja MTJ poolt haritava põllumaa pindala. Kui 1950.a. oli 36 riikliinu mehhaniseeritud majandit ja nende poolt ülesharitud põldude pindala oli 89,3 tuh. ha, 1953.a. 141,3 tuh. ha, siis 1956.a. 448,0 tuh. ha.⁶¹ 1957.a. pidi need ülesharima 505-333 ha.⁶²

Kõvuti riikliinu mehhaniseeritud majanditega loodi ka selliseid riikliinu majanduid, kus kasutati põllumajanduslikku töödeks ainult tööloomi. 1957.a. pidi mõlemal tüüpi riikliinu majandus olema 3038⁶³ teadlikult oli aga rohkem. Riikliinu majandite poolt ülesharitav pindala oli 1956.a. 587,5 tuh. ha⁶⁴ (sealhulgas mehhaniseerimata riikliinu majandite poolt ülesharitav pindala - 139,5 tuh. ha), võrreldes seda kogu külvipinna suurusega KRV-s, näeme et see moodustas vaid vähese osa kogu külvipinnast. On täiesti ilmne, et riikliinu majandite põhilisem ülesandem oli näidata üheksa põllumajandusliku toodangu tööriist, uudis- ja jäätmaade ülesharimisel (1956.a. hariti üle 350 tuh. ha uudis- ja jäätmaid)⁶⁵

Nii näitab riikliinu majandis Shuanggiao juba 1954.a. oli nisu saak heitavalt suurem kõrgem (26 ts. ko-11) ümbristaluninu põllud kogutud saegist.⁶⁶

Maasitraktorijaamade arv tõusis I viis aastakul 11-11 1953.a. (1955.a. - 138, 2377 traktorit, hariti üle 326 tuh. ha-d) 383-1957.a. 12096 traktoriga (15 hobu) jõulistes ümbristaluninu) ja hariti üle 1746 tuh. ha.⁶⁷ Samal ajal MTJ poolt haritavatel põldudel olid saegid suuremad kui mujal (1956.a. nisul 30% ja puvillal 43%⁶⁸). Põhilisem MTJ ette määratud ülesandem oli

61 Очнобни, л. 48-49

62 Смagnуенко А, л. 103

63 Саман, л. 103-104

64 Очнобни, л. 48-49

65 Мадун В, Экономическое, л. 183

66 Мадун В, Социалистическое, л. 16

67 Мадун В, Урожай, л. 46

68 Саман, л. 48

demonstreerida mehhaniseeritud maaharimise eeliseid, valmis-
 taeda ette kooperatiividele tehnilist kaadrit ja näidata talu-
 hoegadele teed, kuides vabaneda tehnilisest mahajätmusest
 viljas ja raskest füüsilisest tööst. MTJ näitasid talupoegadele
 miivõrd ebaõnnoosmine on väikestel maastükkidel masinate kasu-
 tamine. Sellega MTJ kujunalt demonstreerisid talupoegadele
 kooperaativimise vajalikkust. Nü näitena Pekingi ühe eestlinna
 talupojad veendusid riikliku majandusliku „Wulidiani“ tehnikat
 põhjal traktoritega küündmise eelises organisatsioonid vastastiku-
 re abistamise brigaadi ja kaardid kasutama maaharimises
 „Wulidiani“ masinaid.⁶⁹

Võrreldes teiste rahvademokraatiamaadega, siis MTJ ei saanud
 Kiina Rahvavabariigi messilise luuiga osalikuks. Nüid loodi
 kogumiste omandamises, kuna traktorite arv oli vähe.

Vaadates KRV põllumajanduses kasutatavate traktorite arvu
 ja nendelega ülesharitud põllumaa suurus, siis peab märki-
 ma, et riigakuind, mille masinist juurutamist alustati
 1958.a., oli ebaõnne. 1956.a. oli KRV ainult viidi üle 6
 tuh. traktori (15 hobujõulistest ümberarvestatuna), millega hariti
 üle 0,2% rogu külvipinnast Kiinas. 1957.a. oli traktorite arv
 tõusnud 26,7 tuh.-le (15 hobujõulistest ümberarvestatuna), millega
 hariti üle vaid 3,5% külvipinnast.⁷⁰ Sellis, et ülesharide rogu
 külvipind KRV lähemalt vaja 400 tuh. traktorit DT-54. Tundubalt
 rasvendavad Kiina põllumajanduses traktorite kasutamist põllu-
 pinnadele istutatud moorus- ja (puru)viljad, kuid sellest polest
 umbes 65%-l külvipinnast on võimalik masinate kasutamine.⁷¹
 Masinate vähesusest räägib fakt, et I viisastaku lõpul rõigist

69 Maadun B, Zhongguo renmin, lk. 183

70 Maadun B, Yenchow, lk. 107

71 Tanuun J, lk. 206

põllumajanduslikust tööstusest oli mehaniseeritud ainult 6-7%⁷².

Suurt tähtsust i värsastamuse plaanide täitmiselt omas vür-
 lüu tõetus, mis kasvab aastast aastasse, mida väljendab alljärg-
 ne tabel.⁷³

	1951	1953	1954	1955	1956	1957
Miljonit juani	302,2	1127,1	1134,0	1434,0	3100,0	3105,3
Kasv % võrreldes 1951. aastaga	100	373	375	475	1026	1027,5

Kokku anti rügi poolt krediiti põllumajanduse arendamiseks 10,4 miljard. juani ulatuses. V. Ziminin andmetel anti perioodil 1950-1956. a. põllumajanduslikku krediiti 7700 milj. juani, mis jagunes aastate järgi: 1950. a. 200 milj. juani, 1951. a. - 400 milj. juani, 1952. a. - 1000 milj. juani, 1953. a. - 1200 milj. juani, 1954. a. - 800 milj. juani, 1955. a. - 1000 milj. juani ja 1956. a. - 3100 milj. juani.⁷⁴ Nagu näeme andmetele oras erineb suure laenuvõimekuseid (väga arvatud 1956. a. oras).

Ainuisi uut tüüpi põllutööriistade murebrennises anti kooperatiividele Rahvapanga poolt perioodil 1950-1956. a. krediiti 226 milj. juani ulatuses.⁷⁵

Suurt tähtsust kooperatiivide begunnises nende majandusliku võimekuse tõstmisel omas 1955. a. 1. oktoobri reedus, millega alandati laenukt võetavat protsenti. Enne 1955. a. 1. oktoobrit võeti laenukt 1,5-2% kuus. Uue reeduse järgi kehtestati laenukt võetava protsendi suuruseks: põllumajanduslikult tootmiskooperatiividelt 0,6% kuus, talupoegadekt kehvimubelt kooperatiivi astumises vajalikult laenukt - 0,4% kuus, kapitalistidest - 0,75%, talupoegadekt ühisntalupidajatekt - 0,9% kuus.⁷⁶

72 Экономическая жизнь, № 261

73 Экономическая жизнь, № 53

74 Мажун В, Арбеков. № 43

75 Экономическая жизнь, № 53

76 Мажун В, Арбеков, № 43-44

kooperatiivide tegunemisele, talupoegade majandusliku olukorra paranemisele aitab kaasa „hinna kääride“ vähenemine, mis omakorda lubas kooperatiividel osta rohkem maaheinad, väetisi jne., mis omakorda aitab tösta põllumajandussaaduste toodangut. Rügisunõgu otseüga 1955. a. lõpus alandati 13 tähtsama põllutöömehina jaemüügihindu 15-40% võrra.⁷⁷ Samal ajal kasvavad aastast aastasse põllumajandussaaduste hinnastuhinnad. Tähtsades hinnastuhinnad 1950. a 100 näis 1955. a. olid 135, 1956. a. - 139, 1957. a. - 144.⁷⁸ Talupojad võitsid sellega 1955. a. - 4,9, 1956. a. - 5,5, 1957. a. - 6,9 milid. jüani. Võttes arvesse, et tööstuskaupade hinnad kasvavad maaregioonides võrreldes 1950. a. suhteliselt vähe (1957. a. 12,1% kõrgem). Perioodil 1950-1957. a. „hinna kääride“ vähenemisega talupojad võitsid 21,3 milid. jüani.⁷⁹ Siis on ilma pikema kommentaarideta selge, et talupoegade materiaalne olukord paranes, mis avaldas stimuleerivat mõju põllumajandussaaduste toodangu muutmisele, olles sellega tähtsaks teguriks I viisaastaku plaanide edukale täitmisele.

Küllaltki suurt osa põllumajanduse ette pistetud ulatuste täitmisel omas uus agrotehnika. Uu näitus rüni tihendatud ridade istutamise võimaldab rüni karmida maaheinad, andes aga 10-15% rohkem saaki. 1954. a. teostati rüni tihendatud ridade 24% rüni alla minvast põllupinnast, 1955. a. aga juba 43% rüni mittepinnast.⁸⁰

Suurt tähtsust omavad ka uute põllukultuuride aretamise, laialdamise mürgemehaanika aretamise loomakasvatuse tõstmise ja abinõud, millest üksiktalupoeg ei saanud unistadagi. kõigikoh-

77 Maaühe D. ülevaade, lk. 43

78 Maaühe KKP, lk. 57

79 Samas, lk. 58

80 Maaühe B, Maaühe ülevaade, lk. 267

de abinõude tulemusena suurensid põllumajanduslike kultuuride saagikus

Revolutsiooni eelse Hiina oli nisu ja riisi saagimise poolest kaugel maas teisest kapitalistlikust riidest. Perioodil 1928-1931. a. nisu saak oli Hiinas-7,3 ts. ha-lt, Saksamaal-21 ts, Belgias 24,9 ts, Taanis-29,2 ts, Inglismaal-21,9 ts, Hollandis-29,6 ts. Aastail 1928-1931. riisi saak oli Hiinas-18,9 ts. ha-lt, Jaapanis-34,2 ts, Itaalias-46,4 ts.⁸¹

Tähtsamate tsiviiljakultuuride saagimise tõus Hiinas algas maa rahvarevolutsiooni võitu, miti aja peale kooperatiivide loomise algust 1953. a., mis väljendub selgelt all järgnevas tabelis. (saak kg ühelt ha-lt. usamiselt kogu KRV-s.)

Aastad	Riis	Nisu	Tsiviilja usamine saak
1949	1892	642	1029
1950	2109	636	1155
1951	2249	748	1220
1952	2411	731	1322
1953	2516	713	1318
1954	2467	866	1314
1955	2675	859	1417

1957. a. usamine riisi saak ha-lt oli 2690 kg ja nisul 860 kg.

1958. a. aga riisil juba 3470 kg ja nisul 1090 kg.⁸²

Põllumajandussaaduste kogutoodangu oras juba agrareformi teostamise lõpu perioodil saavutati võrdeline kasv. Tootlike jõudude vabastamine mahaäänud tootmisviisidest oli põllumajandussaaduste kiire tootmise kasvu põhjus. Kiiresti kasvav põllumajandussaaduste toodang I viisastatul, kui algas Hiina küla massiline kooperimine, mis lubas ratsionaalselt

81 Chagnenko A, lk. 15

82 Utko Uzun-ovue lk 9

83 Младен В, Борнба А, Руден В, Топренко М, Кромови товоча пар- бунат енчорозниченка нагича б ККР, Мадун В, Борнба А, Согуанемуречне профпозобанит б товоча мекхуреное пуб- лизуан б енчорозниченка ККР, Москва, 1953, lk. 103

kasvatada külas olimes olvat tööjõudu, põllutööriistu ja maad. Rügi abi koopratavidelise masinabi, väetiste ja juhtiva reedri näol lubasid tõsta tähtsamale põllumajandussaaduse tootangut.

Alljärgnevas tabelis⁸⁴ toodud andmed näitavad tähtsamate põllumajandusliku kultuuride tootmise kasvu \bar{I} viisaastakul.

Kultuur	koos (milj. t.)						
	1936	1949	1953	1956	\bar{I} aastaku plaan 1957. a. ka	1957	1958
Toidukultuurid	128,6	108,1	156,9	182,5	181,9	185,0	~250,0
Seal hulgas:							
rüis	57,3	48,6	71,3	82,5	81,77	86,8	113,7
nisu	23,3	13,8	18,3	24,8	23,7	23,6	28,9
muud teraviljad	...	35,8	50,7	53,4	54,79	52,3	61,9
kartul ja bataat	...	9,8	16,6	21,8	21,3	21,9	45,4
Soojasad	11,3	5,1	9,9	10,2	11,2	10,0	10,4
Puuviil	0,849	0,444	1,2	1,4	1,6	1,6	2,1
Suhkruroog	11,6	2,6	7,2	8,6	13,2	10,4	13,5
Suhkruput	...	0,191	0,505	1,6	2,1	1,5	2,9
Tubakas	...	0,04	0,213	0,393	0,390	0,296	0,379

Kõige suurem tootangu juurde kasv oli \bar{I} viisaastakul rüisi tootmise alal, mis kasvas 71,3 milj. t. 1953. a. 86,8 milj. tonnini 1957. a. Rüisi tootangu tootmise omad külas suurt tähtsust, kuna ta on 3/5 elanikkonnast põhitoidus⁸⁵. Tähtsusest teine teraviljakultuur on nisu, mille tootang moodustab keskmiselt 7,7% kogu küla teravilja tootangust.

Aastast aastasse kasvab teravilja tootangu kasv võimaldas parandada elanikkonna varustamist toiduainetega. Järgi 1949. a.

⁸⁴ Очнобни, л. 45; Кемпыев А, Кумаи. Борьба с бедностью в Кронега, Экономич 1961, Москва, 1961, л. 257; Таннен Т, л. 324; Мадун В, Арсенов, л. 166, 222; Мадун В, Экономически, л. 266; Мадун В; Борноба А, л. 98; Смагуненко А, л. 61; Экономичка КНР, л. 199-207.

⁸⁵ Экономичка КНР, л. 202

tuli põhiliselt looduskultuuri lähe elaniku kohta 239,6 kg
aast 1952.a. - 289 kg, 1957.a. - 310 kg. 1958. a. aga juba 330 kg,⁸⁶
ehk ligi 1/3 võrra rohkem kui 1949. a.

Tehniliste kultuuride vast eiinohal oma tähtsuse poolest
on puuvill. Minivinnus ei muutunud Kiina vaabamata heedele
puuvillakarvatamini tingimustele varustada tembitööstust
toorainega. Peale rahvavabariigi väljakuulutamist aunes
puuvilla karvatus kiiresti. 1955. a. ulatabi sõjaeelse puuvilla
toodangu tase 2 korda. Erimere viisastaku lõpiks suurenen
puuvilla toodang 26% võrra. Tõukmine puuvilla saak he-
tarilt suurenes. Kui 1952. a. saadi 2,34 t ha-lt, siis 1957. a. - 2,89
t.⁸⁷ Ajavahemikul 1952-1957. a. karvas puuvilla toodang lähe
inimene kohta 2,22 - 2,55 kg-ni.⁸⁸

Tiistest tehnilistest kultuuridest karvatatakse Kiinas
ka õlikultuure, sukkuroogu, sukkropuuti jne. Nende kiisi
tootmine karvas I viisastakul tunduwalt.

loomakarvatusega tegeleb Kiinas elanikkonna vähemus. Ta
on juhtivalt ainult loode-Kiinas, Sise-Mongoolias ja Tiibetis
Mujal karvatatakse loomi peamiselt veo- ja tööloomadeks.
Piima- ja lihakarja on vähe, peamiselt suurte linnade lähe-
duses. Enam on levinunud lambad ja sead.

loomakarvatuse arengust Kiina Rahvavabariigis I viisaste-
kul annab ettekujutuse järgmine tabel (vt. lk.). H R V välja-
kuulutamise momendiloomade arv Kiinas võrreldes sõjaeelse-
perioodiga oli tunduwalt vähenenud. Veiste arv moodustas 1949. a.
ainult 43,6%, lammeste arv 67,7%, sigade arv 73,5% sõjaeelsest.⁸⁹

Nagu tabelist võib näha ajavahemikul 1952-1957. a. suurenes veiste

86 Hlohonnika KHP, lk. 202

87 Maalun B, Boruoka 7, lk. 103

88 Saman, lk. 110

89 Saman, lk. 112

aru 9,7%, lamaste aru - 58,9%, sigade aru - 60% võna.

loomade aru HRV-s (miljon pead)⁹⁰

loomaliik	1935	1949	1952	1954	1955	1956	1957	1958
Veised	48,3	43,9	60,0	63,6	65,9	66,6	65,9	65,0
Kobused	64,8	4,9	6,5	6,9	7,3	7,3	...	7,5
Õrsid	12,2	9,4	12,2	12,7	12,4	11,6
Munulad	4,6	1,4	1,6	1,7	1,7	1,7
Lambad ja lüüad	62,5	42,3	72,0	81,3	84,2	91,6	96,5	126,5
Sead	28,5	57,7	96,1	101,7	87,9	84,0	145,9	160,0

Värskaku jookul toimus ka loomakasvatuse osas oluline muutus. Seesuguse riie arvu suhtes tulemuseks 1958. a. moodustasid nad loomade üldarvust 48,6% (1952. a. 39,5%) sigade arvult aru kiire suisa maailmas.⁹¹

Värskaku suurusid talupoegade sisetulekud suurendati. Ajavahemikul 1953-1957. a. suurusid talupoegade sisetulekud 30% võrra.⁹² 1957. a. 220 kooperatiivis teostasid ümraunet näitama, et kõigi talumajapidamiste sisetulekud kasvavad keskmiselt 8,2% võrra võrreldes 1956. a. sisetulekutega. 10452 majapidamist kasvavad sisetulekud 63,5% majapidamistest, 5,2% jäid need muutumatuks, 31,3% aga vähenesid. Võrreldes tööliste ja talupoegade tarbimist nähtasid tarbimiskorvi suhtes, mis oli 2,3:1 rahalises väljenduses, naturaalses väljenduses aga 1,6:1.⁹³ Mida kõigi talupoegade majanduslik olukord suurevalt paranes oli ka veel suurevalt halvem kui töölistel.

Sotsialistlikud ümbekorraldused HRV-s töid keegi põllumajandussaaduste tootmise kiire kasv, mis omas suurt tähtsust

90 Oshobnne, lk. 47; Maam B, esimese, lk. 240; Chagnurenko A, lk. 66; Kumpysol A, lk. 257; Zhononuka KKP, lk. 210
 91 Maam B, Zhononurenko, lk. 269
 92 Zhononuka KKP, lk. 61
 93 Maam B, Borusba A, lk. 119

socialismi ehitamise seisukohalt, rahva heaolu tõstmisel.
Küha põllumajanduse sotsialistlik ümberkorraldamine ja I viis-
aastaku võitluse eeluses täitmine omes suurt rahvusvake-
list tähtsust, andes eskuju äsja koloniasõjasest vabanenud
rahvastele.

Lõppsõna

Enne rahvarevolutsiooni võitu oli Hiina mahaäänud agraarmaa, kus valitsesid fodaalsed isandid. Hiina rahvas oli rajanduid võidelnud fodaalide ja mõisnike vastu, keda toetasid välismaised vallutajad, kes püüdsid kindlustada oma positsiooni Hiinas. Alles peale kommunistliku partei asumist talurahvalühumise etteotsa, sai talupoegkond endale vastu juhi proletariaadi näol. Hiina rahva revolutsiooniline võitlus kestis aastaid.

Rahvademokraatliku revolutsiooni ülesandeks Hiinas oli vabastada maa välismaise imperialismi all, liividevõimude poolfodaalne kord ja moodustada sõltumatu demokraatlik riik. „Rahvusliku vabastuse revolutsioon ei lõpe poliitiline sõltumatus kättevõitmisega. See sõltumatus on ebakindel ja muutub fiktsiooniks, kui revolutsioon ei vii sügavale muutusteni sotsiaalses ja majanduslikes elus, ei lahenda rahvusliku taassünni oluliselt tähtsaid ülesandeid...“¹

Selle revolutsiooni lahutamatuks ja kõige tähtsamaks osaks on võitlus agraarse ümbirkorralduste eest, tema liikumapanuaks jõum- talupoegkond.

Ainult otsustavalt viies läbi agraarrevolutsiooni, tõstes talupoegade massid võitlusle mõisnike vastu, võis tööliiklans

¹ NLIK P programm, lk. 43

saada elanikunonna enamuse boetun orolirun. Teisest kül-
jest aga, nagu on näidanud ajalugu, oli talurahvas ainult
proletariaadi juhtimisel, mille huvid kattuvad kogu tööta-
va elanikunonna huvidega, muutelise saevutama võite mõis-
nike üle.

Töölisklassi juhtiv osa demokraatlikus revolutsioonis
kindlustas revolutsiooni võidu Hiinas ja Hiina rahvas tele
vabad arengu võimalused. Peale 1949. a. sisis HNV es
üliranne: likvideerida maa majanduslik mahajäämus.
Esimeses etapis oli sel teel agraarreformi elluviimine
aastail 1950-1952, mis toimus äärmiselt pingelise rah-
vusvahelise olukorra tingimustes ja ägeda klassivõitluse olu-
konnas. Agraarreformi elluviimine käigus purustati mõis-
nikud kui klass kulus, neutraliseeriti kulad ja
pandis alus talurahva suunamisele sotsialismi teele.

Peale agraarreformi lõpetamist oli Hiina külas kind-
lustunud talupoegade väikemajapidamine, mis aga ei
suutnud tagada tööturja elanikunonna varustamist toor-
ja toiduainetega. Teisest küljest lahendas agraarreform
küll maa küsimuse, kuid ei vabastanud tööliste jõudude
arengus mõiki teid. Jäi püsima väikebalumajapidamine,
ei likvideeritud ühe inimese ekspluaterimist teise poolt,
talupoegade majanduslik olukord jäi endiselt raskek, ei
tekkunud veel võimalusi esirindliku agrotehnika ja masi-
nate kasutamise võtmiseks.

Hiina külas püsima jäänud väiketoolmine omas kalle-
musust tendentsi: ühelt poolt väikebalupojad laostuvad,

teisest küljest „... väikekaubaline aga rinnitab kapitalismi ja kodanlust alabasa, iga päev, iga tund, stühtiliselt ja mammilise ulatuse...“² Anda väikekaubatootlikule majapidamisele vaba arung, tähendab lasta aruanda niisama kapitalistlikul suhtel. Aikuvõige lahendus oli suunata talupojad ühisele maa harimisele s.t. koopereerida küla.

Talupojad on aastaradu harinud maad üksikult. Sellepärast tuli talupoegade hulgas teha tohuvat selgitustööd, näidata talupoegadele kollektiivse maa harimise elliseid võimalusi üksikmajapidamisega.

Juba revolutsiooniliste kodusõdade ajal organiseeriti KKP initsiatiivil revolutsiooniliste baasrajoonide talupoegade kes mitmesuguseid kollektiivse töö vorme. Briti hakkati aga kollektiivse töö vorme juurutama pärast agrarreformi teostamist.

Esimesel viisaastakul teigi Hiina küla läbi keeruline arungute alates vastastikusel abistamisel tööbrigadidest kuni kõrgeimaastme põllumajanduslike tootmiskooperatiivideni. Hiina küla eduses suunamine kollektiivse maa harimise teel aitas kaasa kodanluse väljatõrjumisele tööstusest ja riikliku sektori absoluutse ülekaalu saavutamisele, mis oli tähtsaimas ulduses maa industrialiseerimisele.

Kollektiiviseerimine toimus Hiina külas olukorras, kus maa ei olnud nationaliseeritud, kus olid olemas NSV liidu ja rahvademokraatia maade kogemused ja iseenälgne majandusliku abi. Tunduvalt erinev oli ka rahvusvaheline olu-

² Lenin V. I. „Pakem poolsum“ lastehaigus kommunismis, Teosed, 31. kd, Tallinn, 1958, lk. 5

rool, kui see oli NSV Liidus kooperimise ajal 30-ndate
aastail.

Tänu Hiina riita kooperimisele suudeti edukalt täi-
ta 5 viisaastaku ülesanded, millega tunduvalt paranda-
ti elamiskomna ja tööstuse varustamist toidu- ja tooraine-
tega. Hiina põllumajanduse es seisid avatud võimalused
kiirem arenemiseks, kuid NKP juhtide avantüristliku
majanduspoliitika vis selleni, et praegu Hiina põllumajan-
dus on olukorras, kus ta ei suuda normaalselt varusta-
da rahvamajandust vajalike produktidega.

Kasutatud kirjandus

Marxismi - leninismi klassikud

1. Marx K., Kapital, kd. III, Tallinn, 1962.
2. Engels F., Talurahva misinud Prantsusmaal ja Saksamaal. Marx K. ja Engels F., Valitud teosed, II kd., Tallinn, 1960, lk. 349-366
3. Lenin V.I., Agraarküsimuse teise etalgne visand, Teosed, 31. kd., Tallinn, 1955, lk. 127-138
4. Lenin V.I., Kõne I ülevenemaalisel maaosakondade keskvalitsuste komiteede ja kommunistide kongressil 11. detsembril 1918. a., Teosed, 28. kd., Tallinn, 1954, lk. 309-319
5. Lenin V.I., "Pahempoolsus" lastehaigus kommunismis, Teosed, 31. kd., Tallinn, 1955, lk. 1-95
6. Lenin V.I., Suur algatus, Teosed, 29. kd., Tallinn, 1954, lk. 377-400

Allikmaterjalid

1. Дэнцзя - образованная боюность в деле кооперирования. Социалистический подъем в китайской деревне. Москва, 1956, lk. 63-69 - Дэнцзя
2. Законодательные акты Китайской Народной Республики, Москва, 1952 - Акты
3. История экономического развития Китая 1840-1948 гг. Москва, 1958 - История
4. Как группа трудовой взаимопомощи, руководимая,

ство изы-стю, выросла в сельскохозяйственный
производительный кооператив, Аграрные преобра-
зования в народном Китае, Москва, 1955, кн. 275-285

5. Конституция и основные законодательные акты Китай-
ской Народной Республики, под ред. Суданова Н. Г.,
Москва, 1955 - Конституция
6. Основные показатели развития народного хозяйства Китай-
ской Народной Республики, Москва, 1958
- Основные
7. Основные положения плана развития сельского хозяйства
Китайской Народной Республики на 1956-1967 гг.,
Москва, 1956
8. Постановление ЦК КПК о развитии сельскохозяйственной
производительной кооперации, Аграрные преобра-
зования в народном Китае, Москва, 1955,
кн. 361-387 - Постановление 1
9. Постановление ЦК КПК о трудовой взаимопомощи и сель-
скохозяйственной кооперации, Аграрные преобра-
зования в народном Китае, Москва, 1955,
кн. 342-360 - Постановление 2
10. Политический отчет Центрального Комитета Коммуни-
стической Партии Китая VIII Всекитайскому
съезду партии, Доклад товарища Лю Шао-ци,
Резолюция VIII Всекитайского съезда Коммунистиче-
ской Партии Китая по политическому отчету,
Пекин, 1956 - Лю Шао-ци, Политический отчет
11. Примерный учет сельскохозяйственной армии, Ленинград, 1955

Мин киряндус

1. Аварин В. Государственное и хозяйственное строительство Китайской Народной Республики, „Вопросы экономики“, 1959, 2, к. 44-64
2. Азриановский А, Фолмин Л. Китайский народ в борьбе за социализм. Москва, 1958 - Азриановский А, Фолмин Л
3. Астафьев Т. В. Интервенция США в Китае и ее поражение (1945-1949 гг.), Москва, 1958
4. Владимировка И. М., Жалкин В. А. Успехи экономического строительства в Китайской Народной Республике, Москва, 1953
- Владимировка И., Жалкин В.
5. Такшин Т. Экономика Китайской Народной Республики, Москва, 1959 - Такшин Т.
6. Тлуккин В. Социалистическая революция в Китае, Москва, 1960 - Тлуккин В.
7. Делюсин Л. Великие перемены в китайской деревне, Москва, 1957 - Делюсин Л. Великие
8. Делюсин Л. Вступительная статья, Аграрные преобразования в Народном Китае, Москва, 1955, к. 3-23 - Делюсин Л.
9. Делюсин Л. Земля тому, кто ее обрабатывает, Москва, 1961 - Делюсин Л. Земля
10. Делюсин М. С. Об историческом опыте строительства

социализма в ранее отсталых странах,
Москва, 1958

11. Дубинов П. П. Аграрные преобразования в китайской Народной Республике. Научные труды Митомирского сельскохозяйственного института, 1957, 4, кн. 19-37 - Дубинов П. П.
12. Жалнин В. А. Волкова Л. А. Социалистические преобразования и вопросы технической революции в сельском хозяйстве КНР, Жалнин В. А., Волкова Л. А., Рудин Г. А., Горюхино М. В. Некоторые вопросы развития сельскохозяйственной науки в КНР, Москва, 1959, кн 5-122 - Жалнин В. А., Волкова Л. А.
13. Жалнин В. А. К вопросу об особенностях переходной пери-
ода в китайской Народной Республике,
Вестник Московского университета. серия
экономики, философии и права, 1956, 1,
кн. 3-15
14. Жалнин В. А. Сельское хозяйство Китая, Москва, 1959
- Жалнин В., Сельское
15. Жалнин В. А. Социалистическое преобразование сельского
хозяйства в китайской Народной Респу-
блике, Москва, 1957
- Жалнин В., Социалистическое
16. Жалнин В. А. социально-экономические преобразования
в сельском хозяйстве КНР, Москва, 1958
- Жалнин В., Экономические

17. Жалнин В.А. Успехи социалистического преобразования сельского хозяйства КНР, 10 лет Китайской Народной Республики, Москва, 1959, кн. 90-111. — Жалнин В., Успехи
18. Жалнинский А. Кооперирование сельского хозяйства Китая, Москва, 1959 — Жалнинский А.
19. Ковалёв В. Аграрная политика коммунистической партии Китая, „Вопросы экономики“, 1953, 10, кн. 65-73 — Ковалёв В.
20. Ковалёв В. Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае, „Коммунист“, 1953, 13, кн. 120-128
21. Ковалёв В. Аренда и арендные отношения в Китае, Москва, 1947.
22. Ковалёв В. Вступительная статья, Законодательные акты Китайской Народной Республики, Москва, 1952, кн. 3-32
23. Ковалёв В. Предисловие, Аграрные преобразования в народно-демократических странах Азии, Москва, 1957, кн. 3-7
24. Кокарев И.А. Социалистическое преобразование сельского хозяйства в Китайской Народной Республике, Москва, 1958. — Кокарев И
25. Коркунов И., Курдатов, В., Мургузин А., Сукаржук Г., Социалистическое преобразование сельского хозяйства Китайской Народной Республики (1949-1957), Москва, 1960

26. Луначик И. Введение, Аграрный вопрос и национально-освободительное движение, Москва, 1963, кн. 3-19
27. Ли Шу-гэн. Поэзия сельского хозяйства Китая, Экономические успехи Китайской Народной Республики 1949-1953 гг., Москва, 1954, кн. 175-190
28. Лю Шао-ци, Доклад об аграрной реформе, "Правда", 31 июля 1950 г. - "Правда", 31 июля 1950 г.
29. Лю Шао-ци, об аграрном преобразовании в Китае, Аграрные преобразования в Народном Китае, Москва, 1955, кн. 25-49 - Лю Шао-ци
30. Ляо Лу-янь, Великая победа аграрной реформы, Экономические успехи Китайской Народной Республики, Москва, 1954, кн. 154-163 - Ляо Лу-янь
31. Мао Цзэ-дун Вопросы кооперирования в сельском хозяйстве, Москва, 1955 - Мао Цзэ-дун Вопросы
32. Мао Цзэ-дун к вопросу о правильном разрешении противоречий внутри народа, Москва, 1957
33. Мао Цзэ-дун Китайская революция и коммунистическая Партия Китая, Избранные произведения, Москва, 1953, 3. кд., кн. 133-186 - Мао Цзэ-дун, Избранные произведения т. 3
34. Мао Цзэ-дун О коалиционном правительстве, Избранные произведения, Москва, 1953, 4. кд., кн. 457-576
35. Масленников В. Аграрные преобразования и их значение в развитии производительных сил КНР, Вопросы экономики, 1953, 10, кн. 56-72

36. Масленников В. Пять лет КНР. „Вопросы экономики“, 1954, 9, кн. 40-52
37. Мый Сун и Фан Вэй-чун, Китай и его первая пятилетка, Москва, 1957
38. Кетрусов А. Китай, Ежегодник Большой Советской Энциклопедии, под ред. Шаумяна Л.С., Москва, 1961, кн. 255-258 — Кетрусов А
39. Кикиморлов В, Эренбург Т., Юрьев М., Кароград революция в Китае, Москва, 1953 — Кикиморлов В
40. NSV Lõidu Rahvamajanduse ajalugu 1917-1959, loim. Põrgelbinski A. P., Tallinn, 1962
— NSVL Rahvamajanduse ajalugu
41. NSV Lüt - Amerika Ühendriigid, koostanud Azanberjan A. U., Arbatonov T. A., Joffe J. A., Šeinin J. M., Tallinn, 1961
42. Nõukogude Lõidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1961
43. Очерки истории Китая в новейшее время, под ред. Пирвертайло А.С., Москва, 1959 — Очерки
44. Повышение уровня развития колхозного производства, Москва, 1961
45. Речь товарища Ден Цзун-хуэя, Материалы VIII Всекитайского съезда Коммунистической Партии Китая, Москва, 1956, кн. 315-330
46. Слезковский М. И. Очерки экономических отношений СССР с Китаем, Москва, 1957
47. Соколов М. М. Экономика социалистического сельского хозяйства, Москва, 1962 — Соколов М

48. Стадниченко А. Agrарни преобразования в Китайской народной Республике. Agrарни преобразования в народно-демократическом строе Азии. Москва, 1957, кн. 8-106
- Стадниченко А
49. Сунь Цзун-ши к вопросу об источниках продовольствия и росте народонаселения. «Китайский журнал», 1956, 8, кн. 3-10
50. Сунь Я-мин Примерный устав сельскохозяйственного производственного кооператива Китайской Народной Республики. «Советское государство и право», 1956, 3, кн. 92-102
51. Цинь Тзэн-ли История экономической агрессии американского империализма в Китае, Москва, 1957
52. Чень Го-га Очерки земельной ренты в Китае, Москва, 1953
- Чень Го-га Очерки
53. Чень Го-га Пан Кай-ши - враг китайского народа, Москва, 1950
- Чень Го-га, Пан Кай-ши
54. Пехутов А. И. Тюджунет КНР за 1950-1957 гг. «Советское Китаеведение», 1958, 1, кн. 128-143
- Пехутов А
55. Чжоу Эн-лай Доклад на 10 сессии Великого Народного Политического Консультативного совета, «Травза», 7 февраля 1953 г.
- «Травза», 7 февраля 1953 г.

56. Ли Ян-жун сельскохозяйственный налог в Китае
, Народный Китай, 1953, 22, кн. 9-13
- Ли Ян-жун
57. Шевцов Н. Земельная реформа и успехи сельского хозяйства демократического Китая, „Социалистическое сельское хозяйство“, 1951, 3, кн. 54-60
- Шевцов
58. Экономика Китайской Народной Республики, 1949-1953, поз. ред. Ступова А.О. Москва, 1953,
- Экономика КНР
59. Экономическая история зарубежных стран, поз. ред. Кривца П.В., Киев, 1961, II кд.
- Экономическая история
60. Яковлев А. П. Аграрные отношения и аграрная реформа в провинции Синьцзяне (1949-1953), „Ученые записки Института Востоковедения“, XI (китайский сборник), Москва, 1955, кн. 155-188
- Яковлев А

Sisukord

1. Sisijuhatus lk. 2
2. I peatükk. Agraarolukud Kiina maa-
enne rahvavoluhisooni võitu lk. 13
3. II peatükk. Agraarreform Kiina Rahva-
vabariigi aastail 1950-1953 ja uudele
loomine sotsialistlikus ümberrajades lk. 22
4. III peatükk. Kiina põllumajanduse sot-
sialistlik ümberrajades aastail 1953-
1957 lk. 62
5. IV peatükk. Agraarile ümberrajal-
duse tulemused KRV-s lk. 93
6. lõppsõna lk. 117
7. kantatud kirjandus lk. 121
8. Sisukord lk. 130